

Proleter Doğrultu

Devrimci Sosyalist Teorik Ve Politik Dergi

- Zindanlar, Sınıf Mücadelesi ve Devrimci Tavr
- Kadroların Eğitimi ve Hazırlanması
- İŞSP'nin Geliştirilmesi Perspektifleri
- Brüksel'den Dublin'e
- Cezayir Savaşında Yaşananlar ve Cumhuriyette Bozulmanın Kısa Tarihçesi

6

İÇİNDEKİLER

Sunuş	2
Zindanlar, Sınıf Mücadelesi ve Devrimci Tavrı.....	4
Kadroların Eğitimi ve Hazırlanması.....	12
İŞP'nin Geliştirilmesi Perspektifleri.....	18
Brüksel'den Dublin'e.....	27
Cezayir Savaşında Yaşananlar ve Cumhuriyette Bozulmanın Kısa Tarihçesi	48

SUNUŞ

Dergimizin Temmuz-Ağustos '96 sayısı ve bu kez zamanında merhaba. Dergimizin periyodundaki düzensizlik ve aksamalara artık bir son verme kararlılığındaız.

* * *

"Zindanlar, Sınıf Mücadelesi ve Devrimci Tavrı" başlıklı yazı, faşist diktatörlüğün Batı'da yalnızca devrimci hareketi değil, fakat onun önderliğinde geliştirilen devrimci ve demokratik kitle hareketini ezmeye ve kitlesel tutuklamalara yöneldiği bir süreçte yazıldı. Gerek bu saldırılar sonucu tutsak düşen ya da düşecek olan, zindan deneyimi olmayan devrimcilere, gerekse de şu an zindanda bulunan ve devletin psikolojik fiili terörle teslim almak istediği tutsaklara ön bilgiler sunmak, birikmiş deneyimleri aktarmak amacıyla kaleme alındı. Zindan deneyimi bulunmayan herbir devrimcinin "alan"ı, sorunlarını, karşılaşıcağı saldırı ve tuzaklar ile bunlar karşısında geliştirilmesi gereken ve geliştirebilecek mücadeleleri tanıması, bilmesi açısından yararlı olacağını umuyoruz.

* * *

"Kadroların Eğitimi ve Hazırlanması"nda teorik-politik eğitimin güncel önemi ve bu açıdan Parti'deki eksiklikler ortaya konuyor. Marksist leninist komünistler, birlik devrimi ve partinin oluşturulması sürecinde yüksek bir devrimci irade ortaya koydular, hemen her alanda yeni bir tarzı yakalamaya çalıştılar ve bunda genel olarak başarılı oldular. Kadroların eğitimi ve hazırlanması sözkonusu olduğunda da bu böyledir. Ama bu, teorik politik eğitim alanında önemli eksikliklerin olmadığı, yeni tarzın bu cephede de tümüyle kök saldığı anlamına gelmiyor. Partinin gelişiminin bu aşamasında, kadroların eğitimi ve hazırlanması sorunu üzerinde ne denli durulursa yeridir. Yazının özel vurgu yeri de burasıdır.

* * *

Sermayenin ve faşist diktatörlüğün yoğunlaşan topyekün saldırıları karşısında, işyeri temsilcileri toplantıları çeşitli illerdeki Sendika Şubeler Platformları, fabrika ve işyerleri işçi toplantıları gibi sınıf platformlarının işlevsel hale getirilmeleri önem taşıyor. Bu platformlar, faşizmin ve sermayenin saldırılarını püskürtmenin, sınıfın iç dayanışması ve kendi öz eylem birliğini güçlendirmesinin, sendika ağalığı ve bürokrasisini aşmanın, devrimci çizgide ısrarlı yürümenin önemli araçları haline getirilebilir ve getirilmelidir. "İstanbul Sendika Şubeler Platformu" bu açıdan değerlendirildi, hangi yönde ve nasıl geliştirilebileceğinin güncel sorunları üzerinde duruldu. Özellikle İşçi Konferansı'yla daha da derinleşen perspektifleri-

nin yol göstericiliğinde, gelişen bağlarına, artan deneylerine ve büyümekte olan güçlerine dayanarak Parti'nin, fabrika ve işyerlerindeki çalışmalarını güçlendirmek bakımından, Sendika Şubeleri Platformu'na daha aktif bir şekilde asılmak durumunda olduğu bugün daha iyi görülebilir. Esasen bu platformun etkin bir silaha dönüştürülmesinin yolu da buradan geçiyor.

* * *

"Brüksel'den Dublin'e" yazısı, PKK'nin "ateşkes ilanı"nı koşullandıran yaklaşımları irdeliyor. 9-11 Ağustos 1995'de İrlanda'nın başkenti Dublin'de ABD'nin gözetiminde yapılan Irak Ulusal Kongresi, Kürdistan Demokratik Partisi ve Kürdistan Yurtseverler Birliği arasında yapılan ve Türkiye'nin de gözlemci olarak katıldığı görüşmelerin ardından Güney Kürdistan'da PKK ile KDP arasında yoğun çatışmalar yaşandı. 12 Eylül 1995'de ABD, İngiltere, Türkiye temsilcilerinin yanı sıra, KDP ve KYB'nin katıldığı 2. Dublin doruğu toplantısında PKK'ye bağlı gerillalarla KDP çeteleri arasındaki çatışmalar tüm hızıyla sürüyordu. PKK önderliğinin 15 Ağustos 1984 atılımıyla eşdeğerde gördüğü bu yeni savaş, güçlerin yeni bir dizilişine ve PKK önderliğinin en azından aralık 1994'den itibaren izlediği çizgide bir dönüşe işaret ediyordu. Eylül-ekim 1995'te kaleme alınan ve daha sonraki aylarda çeşitli eklerle genişletilen yazıda, PKK'nin önderlik ettiği Kürt ulusal hareketinin söz konusu dönemdeki politikasının evrimi ve bunun siyasal anlamı değerlendiriliyor. "Ateşkes ilanı" ve sonrası gelişmeler bunları doğruladı. PKK'nin "ateşkes ilanı"nı koşullandıran temel yaklaşımlarını sorgulaması nedeniyle, daha önce hazırlanan, ancak zamanında yayımlanamayan yazıyı gecikerek de olsa yayımlamayı uygun bulduk.

Ve bu sayımızda ayrıca kısa bir özet çeviriye de yer veriyoruz. Alıntılar "hür dünya"nın temsilcisi Fransa'nın terörü altında Cezayir'de yaşanan vahşeti ve emperyalizmin gerçek yüzünü ortaya koyuyor. Patrick Kessel'in bu yazısı sömürgeci baskı koşullarında yaşayan halkların uğradıkları baskıların ortaklığına da bir örnek teşkil ediyor. Cezayir'i okurken, Kürdistan'ı yaşıyorsunuz sanki! Yararlı olacağını umuyoruz.

Bu sayımız zamanında hazırlandığı halde "sahip değişikliği" nedeniyle biraz gecikti. Devlet kaynaklı bu engeli aşarak işte yine birlikteyiz. Önümüzdeki sayıda görüşmek üzere.

ZİNDANLAR, SINIF MÜCADELESİ VE DEVRİMCİ TAVİR

Dünyanın her yanında olduğu gibi Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da da, zindanlar, burjuvazinin en önemli saldırı merkezlerinden biridir. Burjuvazi, ekonomik-toplumsal sistem ve yapısının bir sonucu olarak milyonlarca "suçlu" üretir. Bunların bir kısmı, "adli suçlu" olarak tanımladığımız kişilerden oluşur. Cinayet, hırsızlık, ırza geçme, uyuşturucu, yaralama vb. suçlardan tutukludurlar. Bu kişiler ve davranışlar kapitalizmin yarattığı toplumsal coğrafyanın ürünüdür, orada yetişirler. Bugün Amerika zindanlarında bir milyon mahkum olması "gelişmiş ve uygar" Amerika'nın nasıl bir insan malzemesi ve toplumsal doku ürettiğine çarpıcı bir örnektir. Burjuvazi için mahpustaki insan, kişiliği ezilmesi, devletin yasalarını çiğnediğine bin pişman edilmesi ve iradesinin, ruhsal dünyasının korkunun yönlendireceği bir şekle sokulması gereken kişidir. Bu, tam bir köleleştirme ve hayvanileştirme politikasıdır.

Türkiye ve Kuzey Kürdistan gerçeği ele alındığında da aynı olgularla, aynı sonuçlarla karşılaşırız. Yüzlerce zindana sahip faşist devlet, durmaksızın yenilerini yapmaktadır. İktisadi düzen ve onun ifadesi olan toplumsal olgular bir "suçlu" üretim makinası rolünü oynadığından Türk burjuvazisinin zindanları -genel af ve infaz yasalarıyla verilen bir-iki yıllık molaları bir yana koyarsak- her dönem onbinlerce "adli hü-

küm"lüyle ve de sömürü düzenine ve faşist rejime karşı mücadelede tutsak düşen binlerce komünist ve devrimciyle tıka-basa doludur. Bu onbinlerin ve binlerin yanısıra, bunların yüzbinlerce kişiye ulaşan aileleri de zindan yaşamının sonuçlarından ciddi biçimde etkilenirler, hatta bunun derin izlerini taşırlar.

"Adli mahkum"lar için mahpushane, esasta bir tükeniş sürecidir. Yatılacak yıllara dair bitip tükenmez hesaplar, hasret, mali imkansızlıklar, giderek seyrekleşen mektup ve ziyaretler, hiçbir üretkenliğe, amaca bağlanmadığı için birbirinin baskısı olan tekdüze ve geçmek bilmeyen günler, mahkumun ruhsal dünyasında, sinir sisteminde derin yaralar açar. O, kendisine zindanda olduğunu hatırlatan tüm dış unsurlar (sayımlar, idari personel, aramalar vb.) bir yana, sahip bulunduğu psikoloji nedeniyle kendiliğinden böyle bir atmosfere hapsolür. Pişmanlıklar, pişmanlıklardan pişmanlık, nefret, uysallık, isyan arzusu, kayıtsızlık, yalnızlık duygusu, korku, öfke adli mahkumun beyrinde, yüreğinde karşı fırtınalar yaratır. "Psikopatlaşmış" vurgularının kaynağı tam da bu ruh halinin kendisinden filiz sürer.

Faşist devlet, zindanlarda da tıpkı dışarıda olduğu gibi, mali güce dayalı iki ayrı dünya yaratır. Bir yanda para veya sokak desteği-

ne ya da her ikisine birden sahip "ağalar", diğer yandan geniş bir mahkum kitlesi. Birinciler, türlü ayrıcalıklar ve rahatlık için-
deyken, ikinciler keyfi baskılar, dayak, an-
garya, horlanma ve haklarını kullanamama
cenderesinde ezilirler. Zindan, sivil ve asker
bürokratlar için iyi bir gelir kaynağıdır,
"ağalar"la el ele keselerini doldururlar.
Pazar alanları uyuşturucu ve kumardır.
Sübyan koşulları da dahil bu alışkanlıklar
yaygınlaştırılır, teşvik edilir. Ağalar ve idare
zenginleşirken geniş mahkum kitlesi için
ise sonuç, fiziksel çürüme, düşkünlük, za-
vallılaşmadır. Zulümevi olarak da niteleye-
bileceğimiz mahpushane idareleri için, bu
ortam, mahkumu kontrol altında tutmanın
da bir yoludur. İspiyonculuk mekanizması
kurularak tablo tamamlanır. "Adli mah-
kum"lar için dayak, küfür, hakaret, keyfi
yasaklar neredeyse kader haline getirilmiş-
tir. Burada son olarak mahkumların yüzde
doksanının yaşam koşullarının son derece
kötü olduğunu vurgulamak gerekir. Sağlık,
beslenme ve yaşam ortamı açısından da-
yanılmaz şartlar hüküm sürer. İaşe bedeli
olarak belirlenen çok az miktardaki para,
iaşe müdürleri başta olmak üzere, cezaevi
idaresinin en kalitesiz yiyecekler olarak
paranın bir kısmını ceplerine doldurmasıyla
iyice komikleşir.

Birlikten, örgütlü mücadeleden yoksun
mahkum kitlesi, bir sürü gibi hareket eder
ve her koyun kendi bacağını kurtarmaya
çalışır. Oysa bu, onların kurda yem olmalarına
yol açar. Uzun aralıklarla yapılan isyanlar
tek günlük bir öfke patlaması olmanın
ötesine geçmez. Çark dönmeye devam
eder.

Faşist devlet teslim alma, bencilleştirme,
çürütme ve tüm bu kavramların bir bileş-
kesi olma anlamında "ıslah etme" politika-
sında, "adli mahkumların" yüzde seksenini
kapsayan bir başarı kazanır. İnfaz kılıcı
bunun sonraki yıllardaki sigortası olarak
kullanılır. Geriye kalan %20'yi oluşturanlar
ise "gayri-meşru" yaşam tarzından bir baş-
ka seçenekleri olmadığı için yasalar çerçe-

vesinde yaşamayı kabullenmez, fakat insani
özelliklerini tüketme yönüyle çoğunlukla
aynı hizada dururlar.

FAŞİST DİKTATÖRLÜK VE POLİTİK TUTSAKLAR

Devletin zindan politikasının politik tutsak-
lara dönük amacı da öz olarak aynıdır.
Yalnızlaştırma, devletin yasalarına uyma-
maya pişman etme, çürütme, düşkünleş-
tirme ve bir posa olarak teslim alma. Elbet-
te komünist ve devrimci tutsaklar bu ideo-
lojik-politik saldırıyla amansız bir kavgaya
tutulurlar. Muazzam bir iradeler savaşı
başlar, sınıf mücadelesi en açık ve en sert
biçimiyle sürer. Bu tıpkı dışarıda olduğu
gibi süreklidir. Politik ortam ve güç ilişkile-
rine göre alçalır, yükselir. Taraflar savaşı
baltalarını her zaman hazır tutarlar.

Faşist diktatörlük için tüm topluma yönelik
saldırıları içinde, zindandaki tutsakları tes-
lim alma amacı daima baş sıralarda yer
tutar. Bu da cezaevlerinin sınıf mücadelesi
içindeki özel önemini gösterir. Bu gerçeğin
en somut ifadesi olarak, faşist 12 Eylül
darbesinin öngününden zamanımıza uza-
nan süreç yeterli veriyi sunmaktadır. Bilini-
yorki, generaller henüz faşist darbenin ilan
saatini bekleme sürecindeyken başta Ma-
mak olmak üzere çeşitli zindanlarda saldırı-
lar düzenleme buyruğu verdiler. Ankara
Mamak'tan, İstanbul Davutpaşa'ya uzanan
bir dizi askeri zindanda ardı ardına saldırı-
lar düzenlendi. Davutpaşa'da onbeş dev-
rimci yaralandı, biri bacağını yitirdi.

Generaller darbesinden sonraysa saldırılar
sistematiğe hale getirildi, Mamak gibi teslim
alınan kimi zindanlar basın yoluyla teşhir
edilerek, bazı örgüt liderleri de dahil dev-
rimcilerin faşizme teslim olduğu propa-
gandası topluma hızla yayıldı. Dizginlerin-
den boşanmış faşist terör nedeniyle zin-
danlar, eşitsiz güçlerin bitip tükenmez
cephe savaşı alanına dönüştü. İdeolojik
bakımdan teslim almayı amaçlayan faşist
saldırıları, Kürdistan'da sömürgecilerin Ku-

zey Kürdistan politikasının inkar, asimilasyon gibi ırkçı amaçlarıyla birleştirilerek, Diyarbakır zindanı Türk ırkçılığı kampı haline getirilmeye çalışıldı.

Faşist diktatörlüğün zindan politikaları CIA bağlantılı, özel komisyonlarca belirlendi. İşkenceci katillerden, psikologlara, "terör uzmanları"ndan generallere ve psikiyatlara değin değişik kesimlerden halk düşmanı kişiler, boyun eğmeyen tutsakların teslim alınması için sürekli yeni politikalar üretmeye yöneldiler.

Zindanların yeri ve mimarisi bile buna göre düzenlendi. Bunun ilk örneği olarak, '82 yılında açılan Bartın Özel Tıp Cezaevi bir laboratuvar olarak kullanıldı. Koğuşların tümüyle birbirinden tecrit edilmesi esasına göre düzenlenen bir mimari yapıya sahip böylesi zindanlardan sonra, bu kez de herşeye karşı "ıslah" olmayanların toplanacağı Antep tipi yeni merkezler inşa edildi. Bugünkü Eskişehir tabutluğuyla aynı mimari yapıya sahip Antep, bir ve dört kişilik sözde koğuşlardan oluşturuldu.

Bir cümleyle belirtmek gerekirse bu planların hiçbiri tutsakları teslim almaya yetmedi. Zorlu mücadeleler, büyük özveriler ve ağır bedeller pahasına da olsa İstanbul ve Diyarbakır'da, Bartın ve Antep'te, Eskişehir ve Aydın'da, Buca ve Ümraniye'de kazanan daima devrimciler oldu. Kuşkusuz bunların herbiri kendine özgü süreçler, mücadeleler yaşadılar. Burada belki tipik olan bir şeye dikkat çekilebilir, o da Mamak ve Diyarbakır'dır. Faşist cuntayı takiben ilk iki yıl devlet hegemonyasının mutlak hakimiyet kurduğu bu zindanlardan, Diyarbakır ayağa kalkmayı, özgürleşmeyi, kazanmayı başarırken, esas ağırlığını Dev-Yol, Kurtuluş ve TDKP gibi grupların oluşturduğu Mamak'ta bu başaramadı. Bu düpedüz ilgili grupların politikalarının bir sonucuydu.

KOMÜNİST TUTSAK VE ZİNDANLAR

İşkencehane, zindan ve mahkeme sınıf

mücadelesinin dolaysızca sürdüğü üç alandır. Sermayenin faşist diktatörlüğü, komünist ve devrimcileri bu alanlarda yenilgiye uğratmak için kural tanımaz vahşi bir savaş yürütür. Her komünist, düşüncelerinin, ideallerinin, değerlerinin sınavdan geçtiği, muharebenin en çıplak, en yoğunlaşmış biçimiyle yaşandığı işkencehaneden başlayarak sosyalizmin neferi ve bayraktarı olduğu, karşısında sömürücülerin, zulmedenlerin, soykırımcıların, katiller sürüsünün temsilcileri bulunduğu ve iki iradenin, iki sınıfın, iki ideolojinin çatıştığı bilinciyle hareket eder.

Zindandaki bir komünistin kendisine derhal sorması gereken iki soru vardır:

1-Ben kimim ve neden buradayım?

2-Nasıl bir insan olarak çıkmalıyım?

Birinci soruya yanıtımız açıktır. Bir komünistim, parti saflarında olmanın onurunu taşımaktayım. Safıma "açık ve endişesiz" girdim. Ne istediğimi, niçin savaştığımı biliyorum. Tümüyle gönüllü ve bilinçli olarak, kendime bir dünya görüşü ve bir değerler bütünü, kısacası yeni bir yaşam tarzı seçtim. Benim için tayin edici olan şey, yaşıyor olmak değil, nasıl yaşadığımdır. Bu açıdan dışarıda ya da içeride olmak bir ayrıntıdır.

İkinci soruya verilecek yanıt yeni bir sınav sürecinde olduğumuz bilincini tüm canlılığıyla yansıtmalıdır. İktidarda bulunan faşizmle açık bir savaşımın sürdüğü koşullarda çok daha keskin hatlarıyla ortaya çıktığı gibi zindandan birkaç şekilde çıkılabilir.

a) Kendini eğitmiş, bilemiş, yetkinleştirmiş, büyük kavgalara ve görevlere hazır bir komünist olarak,

b) Tüm yüreğiyle kavgaya hazır, fakat yıllarını veya aylarını iyi, verimli değerlendirememiş olarak,

c) İç mücadeleyi devrimci bir tarzda geliştiremediği için, gelecekteki rolünü taraftar veya sempatizan çerçevesinde sınırlandır-

miş biçimde veya yarı-niyetli olarak,

d) Faşizmin saldırıları karşısında, kendisine güç verecek, kendisini yenilmez kılacak, düşüncelerden, partisinden, şehitlerden, bireyi insanlaştırma ve özgürleştiren değerlerden beslenmeyi, çoğalmayı başarmak yerine, burjuva düzenin vidası olmaya hazır, kendine saygısı kalmamış, ruhunu korkuya teslim etmiş bir gölge olarak,

e) Sömürücülerin, işkencecilerin, soykırımcıların cehennemine iltihak etmiş bir uşak, bir posa, bir hain olarak.

Hiç kuşku yok ki, dört duvar dışına tarif edilenlerden hangisi olarak çıkacağı her komünist bireyin kendi iradesinin ürünü olacaktır. Buna etki eden bir dizi faktör olabilir. Ancak bunlar asla tayin edici olmaz.

Sıraladığımız ve soyut olarak gerçekleşebilirliğini kabul etmemiz gereken bu olasılıkları bir yana bırakırsak, görevler açısından sorun şöyle bir netlikte konulmalıdır; burjuvazi zindanları faşizmin bir esaret ve teslim alma kampı haline getirmek istiyor, biz komünistler ise onu sosyalist bir okul haline getireceğiz.

Sosyalist bir okul; tüm tavırlarımızın, disiplinimizin, ilişkilerimizin, düşlerimizin beslendiği, şekillendiği kaynak bu olmalıdır.

Bunun birinci koşulu derhal örgütlenmektir. Yiğit komünist Julis Fuçik'in[1] söylediği gibi "iki komünist biraraya geldi mi hemen bir örgüt kurar ve işe koyulur."

İkincisi, düşmanın ideolojik saldırılarına ve buna hizmet eden her türlü kuşatma hareketine karşı kesin bir mücadele yürütmek, yaptırımlara uymamak.

Üçüncüsü, günün yirmidört saatini devrim için değerlendirmek perspektifinden kopmamak, zamanın başıboş bir su gibi bizi süreklemesine izin vermemek, ister tek başımıza hücrede, isterse yoldaşlarımızla ya da diğer devrimcilerle aynı koşu alalım günü okumak, düşünmek, yazmak,

tartışmak vb. açılardan çok verimli biçimde değerlendirmek.

Dördüncüsü, yatış-kalkış saatlerinde mutlaka belirli bir disiplin sağlamak, volta atmaktan temizliğe, özene değin hayatın yakasına yapışan bir kararlılıkta olmak.

Beşincisi, sokakta olan bitenle müthiş ilgilenmek, gazetelerden, televizyon haberlerinden vb. bu temelde azami biçimde yararlanmak. İktisadi, politik, sanatsal gelişmeler üzerinde düşünmek, görüşler oluşturmak, tartışmak.

Altıncısı, komün yaşamında ya da farklı komünlerin bulunduğu koşullardaki kolektif görevlere karşı titiz ve sorumlu olmak.

Yedincisi, aileyle bağları devrimci yönde geliştirmek, onların bireycileşmeye dönük istekleriyle sabırlı, iknaya dayalı fakat açık bir mücadele yürütmek.

Vurgulanan temellerin üzerinde yükselecek bir yaşam, zindanı öğrenim ve eğitim bütünlüğü taşıyan bir sosyalist okul haline getirecektir.

Tek tek maddelerin herbirinin gerçekleşme biçimleri ya da ayrıntıları somut koşullarla bağı içinde ortaya çıkacaktır. Önemli olan öze, mantığa uygun bir çizgide ilerlemektir. Bazı özel noktaları hatırlatmak istersek şunlar söylenebilir:

Komünist birey geleceğin dünyasına ait bir insandır. O, bunu, sürdürdüğü komünist yaşam tarzıyla ortaya koyar. Sosyalizmi yaşamıyla gösterir. Dünyaya, mevcut gerçekliklere, geleceğe bakışı ve eylemi değerlerindeki, ahlakındaki, duygularındaki köklü insanileşme, sömürünün meşruluğu temelinde yükselen ve hayvani bir bireycilikle karakterize olan burjuva ahlak ve değerlerle arasına çelik bir duvar koyma, kolektivizme yatkınlık, paylaşım pratiğinin gelişkinliği ve tüm bunların toplamı olarak güçlü bir yoldaşlık bilinç ve duygusu; komünist adını hak etmeyi sağlayan unsurlar bunlardır.

Zindandaki kolektif yaşamı bu temellerde örgütlemek ve gerçekleştirmek, yoldaşlarla ve diğer devrimcilerle ilişkilerde bunu var etmek gerekir. Yirmidört saatin bir arada geçirildiği çok sınırlı bir mekanda bazı ayrıntıların, önemsiz problemlerin "göze batacağı"nın bilincinde olmak, devrimci hoşgörü ve birleştiriciliği yüksekte tutmak önemlidir. (Elbette bu devrimci özden yoksun bir uzlaşmacılık biçiminde anlaşılıp, yozlaştırılmaz.) Komün yaşamı içinde dayanışma yerine rekabeti, bilgi ve yetenekten kaynaklı üstünlük taslama tutumlarını komünist eleştiri-özeleştirici yerine yakınma ve çekiştirmeciliği, günlük yaşama dair görevlerde savsaklayıcılığı, kayıtsızlığı ve küçümsemeciliği, yoldaşça sevgi ve saygıyı zedeleyebilecek her türlü davranış ve üslubu teşhir direğine çivilemek ve ezip geçmek konusunda büyük bir kararlılık içinde hareket edilmelidir. Yoldaşların sorunlarını, partinin yani kendi sorunları olarak gören Güneş yoldaşın tarzı, tüm yaşamımızda olduğu gibi, belki de dışarıda olduğundan da çok zindanda bize yol göstermelidir. Bunu mutlaka başarmalıyız.

Komünist yaşam içinde her zaman önemli bir yer tutması gereken devrimci eğitim hem kolektif, hem de bireysel tarzda yürütülmelidir. Teorik bir temel yaratma, bu temeli sağlamlaştırma, derinleştirme, parti program ve tüzüğünü, onları yönlendiren temel fikirleri ya da arka planı özümseme, devlet sınırları içinde ve uluslararası planda yaşanan iktisadi, politik, toplumsal gelişmeleri düzenli periyodlarla tartışma, bu eğitimin başlıca unsurları olmalıdır. Keza roman, öykü, şiir dalındaki edebi eserlerle ruhsal zenginliği beslemek önemsenmelidir. Bireysel eğitim, okuma alışkanlığını kazanma ve kökleştirmenin kolektif tartışmalar ise aynı zamanda bireyin kendini ifade etme yeteneğini, tartışma, disiplin ve alışkanlığını geliştirmesinin bir imkanı olarak değerlendirilmelidir. Burada vurgulanması gereken bir unsur da, bireysel eğitim faaliyetinin mutlaka bir amaca bağlanmış

olarak yürütülmesi, bir başka ifadeyle bir iç sistematığe dayanmasıdır. Rastgele okuma yöntemi tercih edilmemelidir.

FAŞİZMİN ZİNDANLARI TESLİM ALMA SALDIRILARININ KİMİ YÖNTEMLERİ[2]

- Saçların sıfır ya da üç numara traş edilmesi ve her hafta bu uygulamanın sürdürülmesi,
- Sayımları tutsağa saydırarak alma,
- Aramalarda askeri disiplin uygulamaya çalışma ("arkaya dön, bacaklarını aç" vb.) Eşyaları kırıp dökme, yatakları yere atma, üzerine basma vb.
- Devrimci tutsakları faşistlerle aynı koşullara koyarak "karıştır-barıştır" politikası uygulamaya çalışma,
- Subay ve askerlere "komutanım" denmesini dayatma,
- İstiklal Marşı söyletme,
- Zorunlu ders uygulaması (Din dersi, Yurttaşlık, Milli Güvenlik vb.),
- Yemekduası,
- Zorunlu spor uygulaması,
- Gece belirli bir saatten sonra yatma zorunluluğu,
- Tek tip elbise mecburiyeti,
- Bağımsızlaştırma, itirafçılaştırma dayatmaları, özel koşullar açma,
- Tüm bu uygulamaları gerçekleştirmek için sistematik ya da herbirinin gündeme geldiği an topluca veya tek tek dayak atma,
- Hücrelere kapatıp tecrit etme,
- İçeriye kitap, dergi, teyp, radyo, kaset almama, günlük gazeteler konusunda sınırlamalar, gazetelerden kimi haberlerin kesilmesi,
- Ziyaretçilerin birinci derecede akrabalarla sınırlanması, görüşme sürelerinin alabildi-

ğine sınırlanması,

- Mektuplaşma konusundaki engellemeler, koğuştta yazılı olan herşeyi (defter vb.) yırtma,
- Sık sık mektup ve ziyaret yasağı cezaları verme,
- Avukat görüşlerine engeller çıkarılması,
- Ziyaretçi ve avukat görüşmelerinde tam bir abluka, konuşmalara müdahale,
- Dışarıdan yiyecek almama,
- Karavananın çok kötü çıkarılması, kantindeki yiyecek, içecek, temizlik maddesi vb. malların yüksek fiyatla satılması,
- Havalandırmayı günde birkaç saatle sınırlandırma,
- Koğuşlar arası görüşmelere, sosyal-sportif ilişkilere izin vermeme,
- Hastaneye gitmesi gereken hastalara binbir zorluk çıkarma,
- Kantinden alış-veriş yapma yasağı,

Bu liste çok daha fazla uzatılabilir. Ancak saldırı biçimleri ve saldırı amacı hakkında bilgilenmek, fikir sahibi olmak için yeterli olsa gerek.

Devrimci tutsağı ancak burjuva ordu mensubunun uyacağı disiplin ve eğitimi kabul ettirme, ırkçılığı öven marş söyletme, faşist ve gerici propagandaların yapıldığı dersleri dinletme gibi ideolojik saldırılar; dış dünyayla bağını keserek deyim uygunsu diri diri zindana gömme; yaşam, beslenme ve sağlık koşullarıyla ilgili her şeyi tutsağı teslim almak için bir silah haline getirme, koğuş koğuş tecrit ederek birleşik dayanışmayı kırma... Her şey devrimci kimliği çürütmeye, yok etmeye kilitlenmiştir. Faşizmin söylediği şudur: "Ya buraya kadar taşıdığın, sana dışarıda, işken cehanede vazgeçiremediğim fikirlerini, ideallerini bir yana itip, önümde diz çökecek, zavallılaşıcaksın ya da zindan yaşamını senin için cehennem haline getiririm. Ya biri, ya diğere."

ri." İnsan kılıklı bir posa, bir gölge yaratmayı istiyor faşizm.

Bunun için, çeşitli psikolojik baskılar, psikiyatrist, psikolog sıfatlı bazı şarlatanların "köprüyü geçene kadar ayıya dayı demek lazım" türünde sözde iyi niyetli telkinleri, sık sık arama yapma, daha kötü ve "yepyeni tipte"(!) bir cezaevine sevk etme ve hükümlülerin infazını yakma tehditleri saldırı cephaneliğine eklenir.

FAŞİZMİN YAPTIRIMLARI KARŞISINDA DEVRİMCİ TUTUM

İdeolojik olarak teslim alma, tecrit etme ve kötü yaşam koşullarıyla bunaltma politikaları karşısında tutum ne olmalıdır?

Sorunu esasen, MGK'nın bir dönemdir başlattığı saldırı-sürgün-itirafçılaştırma koşullarında, zindan deneyi olmayan komünistlerin ihtiyaçları temelinde tartıştığımızı göre şunları özellikle vurgulamalıyız:

İşkencehanelerden zindana götürülen devrimciler burada "nefes almadan" yeni bir baskı cenderesine alınmak isteniyor. Tam bir psikolojik savaş ve dayak yoluyla edilgenleştirme, tek kişilik hücrelere veya birbiriyle ilişkisi önlenen dört/altı kişilik "koğuş"lara konularak yalnızlık ve güçsüzlük duygusuyla çökertme planı uygulanıyor. Bu "yeni dünya"da "şoka" girmesi sağlanarak devrimci tutsağın ideolojik amaçlı yaptırımlara boyun eğmesi sağlanmaya çalışılıyor.

Kuşkusuz bunlar yeni değildir. Son onbeş yıldır birçok kez denendi. Ancak devrimci kararlılık bu politikaları iflas ettirdi.

İşkence süreci sonrası zindana kapatılan tutsak, polis tutumundan bağımsız olarak burada yeni bir sınavla karşı karşıya olduğu bilinciyle hareket etmelidir. Biraz köşeli ve yaşamın acımasız diliyle söylersek işkencecileri yenenler yeni bir zafer için ileri atılmalı, işkencehanelerde yenilenler yeniden ayağa kalkıp yürümek, kendilerini, özgürlüklerini kazanmak bilinç ve tutkusuyla

savaşa girmelidirler.

Zindana girişten ve tek kişilik koğu denilen hücrelerden başlayarak faşizmin, askeri disipline dayalı sayım, marş, ders, dua gibi yaptırımlarına karşı derhal tavr alınmalı bir diğer ifadeyle bunlar yerine getirilmemelidir. Dayak atanlar, ajitatif konuşmalar ve sloganlarla yanıtlanmalıdır.

Bağırarak, konuşarak diğer hücrelerle iletişim kurulmalı, bilgilenilmeli ve ortak tavr geliştirilmelidir. Koğuşlara gitme talebi dayatılmalıdır.

Dört, altı ya da sekiz kişinin bulunduğu koğuşlarda tutumlar boyutlandırılmalı, mutlaka birleşik tavırlar alınmalı, her türlü yaptırım fiilen uygulanamaz hale getirilmelidir.

Bu mücadelede, savunma psikolojisiyle hareket edilmemelidir. Zindanı faşizmin esaret kampı haline getirmeye dönük tüm yasak ve uygulamaların iflas ettirilmesi, politik kişiliğin nefes alacağı havanın yaratılması, yaşam koşullarının insanileştirilmesi, temsilcilik kurumunun kabul ettirilmesi, tutsakların birbirleriyle görüşmelerinin önündeki tüm engellerin kaldırılması, tek kişilik hücreye koyma, dayak gibi uygulamaların kesin biçimde son bulması çizgisinde hareket edilmelidir. Tüm tutsaklar ailelerini ve avukatlarını en kısa zamanda ve mümkünse aynı gün ziyarete çağırmalı, zindan uygulamaları açık biçimde teşhir edilmeli, müdahale kararlılığı vurgulanmalıdır. Gelişmelerin ilerici ve devrimci basına yansıtılması vb. ihmal edilmemelidir.

Unutulmamalıdır ki; iradeler mücadelesinde komünistler ve devrimciler faşizmi altedecek mutlak üstünlüklere sahiptirler. Birleşik bir mücadelenin geliştirildiği hiçbir zindan yoktur ki, faşizm orada otoritesini korusun. Bazı yerlerde birkaç aylık, bazı yerlerde bir-iki yıllık savaşımınla da olsa kazanan mutlaka devrimciler olmuştur.

Zindanlarda devrimcilerin birleşik iradesini sağlamanın tayin edici bir önemi taşıdığı hatırlanmalıdır. Güvenilecek olan şey

mücadele etmek amacıyla kurulan, devrimci birliklerdir. Bu sağlanamazsa ve önemli bir kesim mücadele etmekte duraksıyor, kararsızlık gösteriyorsa ne yapmalı? Kuşkusuz ideolojik amaçlı saldırılarda (Örneğin, İstiklal Marşı ve başkaca marşlar, komutanım deme, yemek duası, askeri tekmille sayım verme, bağımsız koğu dayatması) gibi saldırılar karşısında tavırsızlar, duraksayanlar beklenmeksizin, tek başına olunduğu koşullarda bile mutlaka tavr alınmalıdır.

Burada son olarak kitle psikolojisini hesaba katmanın önemini vurgulamalıyız. Süregiden veya yeni bir yaptırım karşısında "hayır" deme öncü tutumunu geliştiren bir birey veya koğu, yolu açmak için yeterlidir. Kitle gürül gürül o ırmağa akacaktır. Ancak suskunluk, birbirinden bekleme, genellikle yaptırıma boyun eğmeye sürükler. Kendini ortaya koyma tavrı bu açıdan önemlidir.

Lenin "iktidar mücadelesinde proletaryanın örgütten başka bir silahı yoktur" der. Bunu zindan özgülü için formüle edersek, tutsağın en büyük silahı örgütlülüğüdür demeliyiz. O nedenle hücreler, koğuşlar arası iletişim bir yolu bulunarak mutlaka sağlanmalı, birleşik tavr geliştirilmelidir. Yükseltile her slogan, tüm koğuşlar ve hücreler tarafından sloganla kapılara vurma, mazgallardan konuşmalar yapma vb. yollarla desteklenmelidir.

Çöken ve çürüyen sınıfın, dünyanın yedi kat dibine gömülmeyi milyonlarca kez hak etmiş bulunan burjuvazinin, zindanlarının ve zindancılarının, ideallerine bağlı, özgürlüğünü ve politik kimliğinde ifadesini bulan onurunu yüksekte tutan komünist ve devrimcileri teslim alması mümkün değildir. Eşitsiz şartlarda süren savaşta belki bazı muharebeleri kaybedebilirler, fakat zaferi kazanacak olanlar, zindanın ışığı olan özgür tutsaklardır. Bu mutlaktır. Böyle oldu, böyle de olacak.

Faşizmin karanlığı, zindanların devrimci

işğini asla karartmadı, karartamayacaktır da!

DİPNOTLAR

[1] Hitler'in işgalci ordularının denetiminde bulunan Gestapo zindanında, iki yıllık işkenceli tutsaklık süreci boyunca ismini dahi kabul etmediği bir direniş gösteren Çek Komünist Partisi Merkez Komitesi Üyesi. Bize zindan koşullarında gizlice yazdığı

"Darağacından Notlar" gibi harika bir eser bırakan Fuçık yoldaş, asılarak katledildi.

[2] Bunlar denenmiş uygulamaların bir kısmıdır ve tümü de çeşitli zindanlarda kararlı direnişlerle püskürtülmüş, fiilen ya da geri aldırılarak işlemez hale getirilmiştir.

KADROLARIN EĞİTİMİ VE HAZIRLANMASI

Parti büyüyor, geliyor ve güçleniyor. Bu süreç, derinliğine ve genişliğine, niteliğin ve niceliğin gelişmesi olarak çok yönlüdür. Kadro sorunu, özelde de kadroların eğitimi ve hazırlanması, burada özel bir yere sahiptir. Çünkü, bu sorun, partinin geleceği fethetmesinin, geleceğe güvenle yürümesinin, faşizmin, burjuvazinin ve gericiliğin, her türden oportünizm ve revizyonizmin saldırıları karşısında sarsılmadan kale gibi sağlam durmasının, vb. kilometre taşlarından biridir.

Marksizm-Leninizm'in ustaları, "kadroların marksist-leninist eğitiminin son derece büyük önemi"ni sürekli vurgulamışlardır. Stalin şöyle diyordu:

"... Eğer kadrolarımızın marksist-leninist eğitimi işi güçten düşmeye başlar, eğer bu kadroların siyasal ve teorik düzeyini yükseltme çalışması yavaşlar ve bunun sonucu kadroların kendileri ileriye gidiş perspektiflerimizle ilgilenmekten vazgeçer, davamızın doğruluğunu anlamaktan yoksunlaşır ve yukarıdan verilen önergeleri körü körüne ve mekanik bir biçimde yerine getiren, perspektiften yoksun alelade uygulayıcılar durumuna dönüşürlerse -tüm devlet ve parti çalışmamız da zorunlu olarak güçten düşecektir. ½unu bir aksiyon olarak kabul etmek gerekir ki, devlet ve partinin hangi alanında olursa olsun çalışan militanların siyasal düzeyi ve marksist-leninist bilinci ne kadar yüksek olursa, çalışmaların kendisi de o kadar yüksek ve verimli, sonuçları da

o kadar elle tutulur olur; tersine militanların siyasal düzeyi ve marksist-leninist bilinci ne kadar düşük olursa, çalışmada eksiklik ve başarısızlık olasılığı, militanların kavgacı-uygulayıcılar durumuna düşmeleri olasılığı, dipten doruğa yozlaşmaları olasılığı da o kadar büyük olur."(Leninizmin Sorunları, s. 722-723)

Görüldüğü gibi, kadro sorunu deyince, öncelikle ve özellikle akla gelen, kadroların eğitimi ve hazırlanmasıdır. Partinin katettiği yol gözönünde tutulursa, kadroların eğitimi ve hazırlanması sorununu, değişik açılardan ele almak, güncel ve yaşamsal önemdedir. Partinin her örgüt ve kadrosu, bu alanda az ya da çok değişmek ve değiştirmek zorundadır. Kadroların eğitimi ve hazırlanması söz konusu olduğunda, eski tarzın hala ciddi etkileri var. Devrimci iradenin rol ve öneminin kavrayış zayıflığına veya küçümsenmesine dayanan ve devrimci kendiliğindencilik diyebileceğimiz bu durum, partinin mayasını oluşturan devrimci iradeyle tezat halindedir. Bugün partide yetersiz bir eğitim sözkonusudur. Eğitimin önemi yeterince kavranmıyor. Çoğu zaman pratik işlerin yoğunluğu nedeniyle eğitime gerekli zaman bile ayrılmıyor. Deyim uygunsuzsa, kadrolar cepheden cepheye koştuktan zaman bulamayan askerler gibidirler. Bugün için bu biraz da kaçınılmazdır. Zira, anti-faşist savaşımın yükünü bugün için ağırlıklı parti kadrolarının ve kitlesinin çekmesi gibi bir durumla karşı karşıyayız ve bu nesnel bir nedendir. Ayrıca

teorik çalışma ve ideolojik mücadelenin öneminin pratik olarak küçümsenmesi ya da gereken önemin verilmeyişi de bir diğer faktör olarak belirtilmelidir. Diğer yandan, parti büyüdükçe, seviye de düşüyor. Lenin şöyle diyordu:

“Hareketimizin gerçek durumuyla az çok tanışıklığı olanlar, Marksizmin geniş bir biçimde yaygınlaşmasının yanında, teorik düzeyin belli ölçüde düşmekte olduğunu görmemezlik edemezler. Pek çok insan, çok az bir teorik eğitimle, hatta hiç eğitilmeden, hareketin pratik önem ve pratik başarıları yüzünden harekete katılmışlardır.” (Ne Yapmalı?, s. 29)

Bu olgu partinin gelişimi sürecinde de çok açık olarak görülüyor, yaşanıyor. Parti bir çekim merkezi oldukça, saflarına sürekli yeni katılmalar oluyor. Pek çok insan parti çalışmasının, partinin kendisini militanca ortaya koymasının gücüne kapılarak, pratik/politik olarak partiye katılıyor. Pek çok örneğinde görüldüğü gibi, bu özellikle başlarda ideolojik bir katılım değildir. Doğal olarak, partinin önünde yeni katılanları ideolojik olarak da kazanma durumu var. Diğer yandan, parti gelişimini aynı zamanda ateş hattında yürüyerek sürdürüyor. Düşmanın saldırıları sonucunda özellikle deneyimli, birikimli kadro kaybı da artıyor. Ne var ki, parti, kayıpların yerini doldurmakta zorlanmıyor. Yeni savaşçılar hızla öne çıkıyor. Bu durum partinin yapısını gençleştirdiği gibi, başta öne çıkan yeni ve genç savaşçılar gelmek üzere kadroların eğitimi ve hazırlanmasının önemini de artırıyor. Kadro sorunu bağlamında, kadroların eğitimi ve ideolojik-politik donanımının yükseltilmesi, yeni kadroların hazırlanması sorunları, bu bakımdan görülen gerilik ve yetersizlik, ihmal edilemez ve öncelikle düzeltilmesi gereken acil bir görev olarak kendisini daha fazla dayatmış bulunuyor.

Önümüzdeki dönemde partinin yeni, “taze” güçlerle daha fazla beslenmesi de bu eğitimin önemini artıran bir diğer ivedi güncel

faktördür. Kuşku yoktur ki, marksist-leninist formasyona sahip deneyimli kadrolarla, yeni ve genç savaşçıların yöntemli bir şekilde bütünleştirilmesi ve bu ikincilere daha fazla ön açılması, yani birikim ve deneyimle coşku, ataklık ve dinamizmin birleştirilmesi, parti çalışmasını genelde güçlendirici bir rol oynayacak, “öncü partiden önder partiye” geçiş sürecini hızlandıracaktır. Gelişen politik çalışmalarımızın ve büyüyen politik etkimizin maddi örgütsel bir güce dönüştürülerek cisimleştirilmesi, bu yoldan parti örgütlenmesinin geliştirilerek gücünün büyütülmesi, daha geniş yığınları kucaklaması ve yığınlar içerisinde kök salması kesin bir zorunluluktur. Bu bakımdan, yeni ve genç güçlerin kadrolaştırılması görevinin büyük bir özenle yürütülmesi, tutuculuğa hiçbir şekilde izin verilmemesi, planlı ve yöntemli bir şekilde parti örgütlerinin bileşiminin, kadrolaştırılan bu yeni/taze güçlerle genişletilmesinin kesin olarak başarılması gerekir. Unutulmamalıdır ki, sürekli genç kalmayı başaramayan bir parti, dinamizmini kaybetmeye, durgunluk ve atalet içinde kısırlaşmaya mahkumdur. Yeni/taze güçlerle genişlemesi, partinin savaş kapasitesini daha da artırır.

Marks ve Engels, Alman İdeolojisi’nde “Gerçekte, pratik materyalist için, yani komünist için sorun, mevcut dünyayı bir biçimde değiştirmek, bulmuş olduğu duruma hücum etmek ve onu pratik olarak değiştirmektir” diyorlardı. Bu devrimci irade ve pratik eylem gücü, bilinçli bir eylemdir. Komünist, komünist devrimci irade ve eylem gücü olan bir kimsedir. Böyle olduğu içindir ki, her kadronun çalışmalarının durumu, herşeyden önce kendi konumunu, rol ve görevlerini kavrayışı ile orantılıdır. Bu kadroların kendi eğitim ve donanımını geliştirmeleri bakımından da böyledir.

Komünist parti birliği, gönüllü ve bilinçli bir birliktir. Örgütlü mücadele istek ve kararlılığı tarafından belirlenen bu birliğin yükseltilmesinde eğitim yaşamsal önemdedir.

Partiye bağlılık somuttur ve sürekli yenilenmesi gerekir. Bu bağlılık, ideolojik kaynağını, Marksizm-Leninizm'den alır ve daha somut olarak da programda, strateji ve taktiklerde, tüzükte ve partinin yarattığı devrimci değerlerde ifadesini bulur. Demek ki, bu bağlılık, ancak sürekli ve sistemli bir eğitim ve bilinçlendirme ile yükseltilebilir. Parti içi eğitim, gelişmenin önemli dinamiklerinden biridir; partiyi daima diri tutmanın, devrimci enerjiyi canlandırmanın, olası bozulmaları önlemenin, niteliği sürekli koruyup güçlendirmenin güvenilir bir yoludur. Bunun için partinin teorik çalışmaya ve ideolojik mücadeleye gerekli önem ve ağırlığı vermesi de gerekir. Bu olmadan, eğitim işi gerektiği gibi yürütülemez.

Parti, kadrolarını özenle yetiştirmek saflarını ideolojik olarak donatmak, kadrolarının bilinç düzeyini yükselterek, bileşimini sistematik bir biçimde iyileştirmek ve siyasal biçimlenmesini geliştirmek, nitelik ve eksikliklerini dikkatle irdelemek zorundadır. Parti içi eğitim, gelip geçici bir iş değil, düzenli/sistemli bir görevdir, hergünkü parti çalışmasının bir parçasıdır. Bu çalışma, her kademede parti örgüt ve kadrolarının görev ve sorumluluklarının gereklerine göre konumlandırılmaları ve işlevselleştirilmelerini kapsar; kadroları "toplumun, toplumun gelişme yasalarının marksist-leninist bilimi"yle donatmayı, onlara sağlam bir görüş açısı kazandırmayı, partinin marksist-leninist doğrultusunda sendelemeden yürümesini güvence altına alır; partinin örgütsel ve siyasal çalışmalarına güç ve dinamizm kazandırmayı, inisiyatif ve özgüveni geliştirmeyi, vb. hedefler. Görüldüğü gibi, eğitim sorunu, bir amaç değildir ve kendi başına bir iş olarak da görülemez. Bu, ancak pratik mücadele içerisinde, örgütlü komünist çalışma ortamında etkin ve devrimci bir biçimde, pratik devrimci savaşımın dürtülerine bağlanmış olarak yürütülebilir, yürütülmelidir. Çünkü komünist parti; bir araştırma-inceleme çevresi, entelektüel bir topluluk değil, bir savaş örgütüdür.

Bu bakımdan o, eğitsel çalışmayı da, savaşımını başarıyla sürdürmek, iktidara hazırlanmak, kısacası devrimci ve komünist ideallerini gerçekleştirmek, nitelikli ve yetenekli kadrolar hazırlamak ve geliştirmek görüşüyle ele alır ve sürdürür.

Kadroların eğitimi ve hazırlanması çok yönlü bir sorundur; statik değil, değişkendir. Partinin ve sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına bağlı olarak değişik yönleri ve biçimleri öne çıkar.

Parti içi eğitim ve kadroların hazırlanmasının güncel bir kaç boyutu var:

a) Görevler üzerinde eğitimidir. Bir biçimde görevlendirmek, düzenli bir iş vermek, partinin bir parçası haline getirmek burada ilk ve en önemli adımı atmaktır. İlgili kadro ve organların görevlerinde başarılı olabilmeleri için, üstlendikleri görev ve sorumlulukları üzerinde özel olarak eğitilmeleri, konumlarının bilinciyle donatılmaları gerekir. Bu olmadığında karanlıkta el yordamıyla hareket etmek, çalışmalarda verimsizlik ya da başarısızlık kaçınılmazdır. Verili koşullar ve örgüt ortamı altında her kadronun çalışmalarının etkinliği, herşeyden önce kendi konumunu, rol ve görevlerini kavrayışı ile belirlenir.

Parti, yeni devrimcileri kazanıyor ve örgütleniyor. Kuşkusuz bu olumlu bir gelişmedir ve partinin büyümekte ve gelişmekte olduğunu gösteriyor. Ama ne var ki, birçok örneğinde görüldüğü gibi, görevin kapsamı, unsurları, öncelikleri, iç bağlantıları, gerekleri, ayrıntıları, vb. kafalarda yeterince açık değil. Genç devrimcilere öncelikle bunların kavratılması gerekir. Görev, görev verilenin kafasında aydınlık değilse başarılabılır mı? Kadroların görevlerinde, yani propagandacı, ajitatör, örgütçü, vb. olarak eğitilmelerinde, yeni kadroların hazırlanmasında da temel bir sorundur. Parti canlı ve yaşayan bir organizma olduğuna göre, partide işbölümü ve uzmanlaşma yoksa, herkes herşeyi yapmaya çalışıyorsa, bu durumda işlevli bir örgütsel yapı geliştire-

lemeyeceği gibi, çalışmalar somut olarak çok fazla bilinçli ve amaçlı bir biçimde yürütülmez, çalışmaların verimi ve kalitesi düşer, basit bir yeniden tekrar ya da varolanla yetinmek kaçınılmaz olur.

Oysa kadroların, kendi mesleki bilgi, deneyim ve donanımlarını geliştirme çabaları zayıftır. Kadrolarda görevleri üzerinde sistematik bir biçimde düşünmede, inceleme çalışması yapmada gelişme olsa da bu henüz yeterli olmanın, partide bir alışkanlık olarak yerleşmenin çok ötesindedir. Böyle olunca da, görevlere, günlük devrimci çalışmaya kaba, üstünkörü ve yüzeysel yaklaşımların, örgütler oluşturmada yaz-bozların ve istikrarsızlıkların olması kaçınılmazdır. Bütün bunlar, kadroların görevleri üzerinde gerektiği gibi eğitilmediği, yeni tarzın, parti tarzının hala yeterince yerleşmediği anlamına geliyor.

Burada ayrıca ve özel olarak vurgulanması gereken bir nokta, görevlerin gerçekleştirilmesi sürecinde günlük çalışma disiplininin yükseltilecek, görevler üzerinde eğitimin de sürekli kılınmasıdır. Böyle yapıldığında, çalışmalarda başarı ve nitelik sürekli olarak daha da artacak, her düzeyde işlevli bir parti örgütlenmesi geliştirilebilecektir. Bu aynı zamanda, yeni tarzı tam olarak yerleştirmenin de güvenilir bir yoludur. Partinin, yani "yeni örgüt, yeni tarz, yeni kadro!"nun şekillenmesi, diğer şeylerin yanısıra, devrimci çalışmanın hemen her alanında uzman olmayan, dar pratikçi kadro tipinin aşılması sürecinin bir ifadesidir. Bu kadro tipinin dar pratikçi alışkanlıklardan, her düzeyde yönetici örgütlerin örgütsel çalışmasında kısırlaştırıcı pratikten, ilkel ve amatörce günü birlik çalışma biçimlerinden kurtarılması ve örgütsel yeteneklerini geliştirmesi de örgütsel eğitimin temel bir sorunudur. Aynı zamanda, özellikle "orta kademe" yönetici kadro ihtiyacının en fazla olduğu alan da burasıdır. Bu bakımdan, günü idare etmeye, tutuculuğa her yönüyle son vermeli, bilgi ve deneyim eksikliğini gidermek için eğitim işi aksatıl-

madan sürdürülmeli ve eski alışkanlıkların gücü kesin bir yenilgiye uğratılmalıdır.

b) Partinin program, strateji ve taktikleri, politikaları ve tüzüğünün öğrenilmesidir. Buna kısaca politik eğitim de diyebiliriz. Mücadelenin, örgüt çalışmalarının ve yasantısının gerçek, somut sorunlarının tartışılması da bu eğitimin bir parçasıdır. Teorik ve pratik deneyimleri, eğitimin sistematığı içerisinde kazanılan bilgileri günlük yaşamın pratiğinde somutlaştırarak gerekli sonuçları çıkarmak da eğitimin tamamlayıcı bir diğer bileşenidir.

Politik eğitim, genel politik çalışmaların bir parçasıdır, olmak zorundadır. Uzun süreli ve sağlam bir devrimcilik bakımından, devrimciliğin yeniden ve daha üst bir yenilenmesi bakımından, parti çizgisinin sürekli ve sürekli içselleştirilmesi yaşamsal önemdeki bir sorundur. Parti kadroları, sadece iş yapan değil, düşünen ve sorgulayan, parti çizgisi doğrultusunda bağımsız davranabilen, inisiyatifli gelişkin, değiştiren ve dönüştüren yeni insan tipleri olmalıdır. Partinin geniş yığınlar için, geniş yığınların devrimci savaşıma çekilmesi ve devrimci önderlik altında birleştirilmesi için politika yapma tarzını bilinçli ve iradi olarak geliştirmek, partili devrimciliğin olmazsa olmaz koşuludur. Demek oluyor ki, yalnızca "yüksek toplumsal ideallere bağlı kalmak", ideolojik olarak hep sağlam ve yıkılmaz durmak için değil, aynı zamanda günlük devrimci çalışmayı verimli ve üretken kılmak için de sistemli politik eğitim gereklidir, vazgeçilmezdir.

Politik eğitimsizlik ve görüş, ufuk darlığı, kaçınılmaz olarak örgütsel çalışmaların kapsamını daraltacağı gibi, politik çalışmaları da verimsizleştirir, yüzeyselleştirir. Burada geçmiş dönemden çok iyi bildiğimiz dar pratikçi ilkel çalışma tarzı kaçınılmaz bir sonuçtur. Nitekim eğitim sözkonusu olduğunda da bu tarzın hala ciddi yansımaları görülüyor. Eğitimi için ciddi bir zaman ayıramayan ya da parti yayınlarını ciddi

inceleyemeyen kadrolara rastlanması üzücüdür. Pek çok parti organı politik gelişmeleri kolektif olarak izleyip değerlendirmiyor. Diz boyu devrimci işgüzarlık var. Bütün bunlar, kadroların hem asli işleri, görev ve sorumlulukları üzerinde yoğunlaşmalarını önüyor ve daha alt düzeydeki kadroların daha fazla öne çıkmasını engelliyor ve hem de kadroların gerektiği gibi eğitim yapmalarına, politik olarak yetkinleşmemelerine, vb. yol açıyor. "Dar pratikçilik" ya da "kör pratikçilik"le, geri ve ilkel metodlarla bunların köklü olarak aşılacağı ve yine kısır bir kendini tekrardan, görünüşü kurtarmaktan, günü birlikçilikten öteye gidilemeyeceği bilinen bir olgudur.

Lenin'in söylediği gibi, "saksılarda buğday yetiştirmek bizim işimiz değildir". Savaşım, yalnızca "daha çok cesaret, daha çok karar ve daha çok enerji" istemiyor, aynı zamanda "daha çok bilgi" de istiyor. Yetenekli politik savaşçılar ancak bu yoldan hazırlanabilir. Bu bakımdan dün ve yarın arasındaki süreklilik de önemlidir. Geçmişin deneyimi gelecek için bir klavuz olmak zorundadır. Bu içselleştirildiği ve de bir alışkanlık haline geldiği ölçüde "ilkelliğe" karşı savaşım da daha fazla mesafe katedilebilir. Eğitime zaman ayrılmadığında, partinin karar ve talimatları gerektiği gibi özümsemediğinde uyumlu, planlı, ortak irade ve çabalar bilinçle şekillenmediğinde, mücadelenin ihtiyaçlarına bağlı olarak gelişen ve işlevsel bir örgütler sisteminin geliştirilemeyeceği açık değil mi? Ve yine, savaşım koşullarını, değişen güç ilişkilerini, mücadelenin canlı pratiği içerisinde değişen yeni mücadele örgüt ve araçlarını zamanında bilince çıkaracak, partinin büyüyen siyasal gücünü örgütleyebilecek yeni yol ve biçimleri gündemleştirme yeteneği gösterebilir mi?

c) Marksizm-Leninizm'in temel gerçeklerinin, uluslararası işçi ve komünist hareketinin deneylerinin bilgisinin edinilmesidir. Buna kısaca teorik eğitim de denebilir. Teorik eğitim, parti ve partili kadro için

gerekli ideolojik gıdadır. Bizim pratiğimiz, önu Marksizm-Leninizm tarafından aydınlatılmış bilinçli bir pratiktir ve tıpkı geniş çaplı yeniden üretim gibi kendi gelişimini diyalektik olarak sürdürmek zorundadır. Parti, "kadrolarını tüm çalışma alanlarında ideolojik bakımdan yetiştirme, siyasal olarak çelikleştirme" (Stalin) göreviyle her zaman karşı karşıyadır. Önu devrimci teori tarafından aydınlatılmamış bir pratik dar/kör pratiktir. "Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olamaz" (Lenin) vurgusunda da dile getirilen olgu bu gerçekliktir. Bu olmadan, devrimci enerji korkunç derecede verimsizleşir, çarpıtılmış bir devrimciliği resmeder. Bu tarz, partinin ve partili kadronun tarzı olamaz. Onun tarzında bilinç ve irade esastır. Bizim devrimci pratiğimiz, devrimci teorimiz tarafından aydınlatıldığından ötürü, devrimci teori üzerinde, Marksizm-Leninizm üzerinde sistemli bir teorik eğitim, her zaman güncel ve yaşamsal bir önemdedir; bu eğitim, partinin, parti kadro ve organlarının her günkü devrimci çalışmalarının bir parçası olarak planlanmalıdır. Bir komünist kadro, örgüt, siyaset ve teori sorunlarında durmadan öğrenmek zorundadır. Zira, marksist-leninist teori bir bilim ve eylem kılavuzudur. Lenin'in belirttiği gibi, politikanın ve teorinin sorunlarında duraksama gösteren, ufukları dar, kendine güvensiz, düşmanlarının bile saygısını kazanacak geniş ve yürekli bir plan düşünmekten aciz, deneyimsiz ve beceriksiz bir kimse, iyi bir parti militanı olamaz ve böylesi kadrolarla da iktidar fethedilemez.

d) Parti içi teorik ve politik eğitimin kolektif tarzda sürdürülmesi ve bireysel eğitimle birleştirilmesidir. Parti çalışması, kolektif bir çalışmadır. Kolektif irade, organların ve bireylerin çalışmasını düzenler, yönlendirir. Ne var ki, bireysel çalışmayla tamamlanmayan, sürekli beslenmeyen bir kolektif çalışma düşünülemez. Eğitsel çalışma sözkonusu olduğunda da bu böyledir. Eğitim sorunu, hem kolektiftir ve hem de birey-

seldir ve bu ikisi her zaman birbirini tamamlar. Doğal olarak başarılı olabilmesi için kolektif ve bireysel eğitimin özel olarak düzenlenmesi gerekir. Partinin belge, döküman ve merkezi yayınlarının kolektif olarak değerlendirilmesi, komünist ahlak ve kültürün içselleştirilmesi, deneylerin tartışılması, Marksizm-Leninizm'in klasiklerinin ve uluslararası komünist ve işçi hareketinin derslerinin öğrenilmesi, kadroların biçimlendirilmesi, vb. bunların tümü temel eğitimin kapsamı dahilindedir.

Kolektif eğitim, organın kolektif çalışmalarının temel ve vazgeçilmez bir unsurudur. Böyle olduğu için de, organın kolektif eğitiminden ve organ üyelerinin bireysel eğitiminin yönlendirilmesinden, organ sekreteri doğrudan ve birinci dereceden sorumludur. Eğitim işi, organ sekreterinin asli görevlerinden biridir. Bunu zamanında ve gerektiği gibi yapmayan, yapamayan bir organ sekreteri, organa ve üyelerine karşı görev ve sorumluluklarını tam olarak yerine getirmiyor demektir. Kolektif ve bireysel eğitim, çalışmaların başarısını kamçılar, düzeyini artırır, derinlik kazandırır. Bu eğitimin, organın ve üyelerinin donanımı gözönünde tutularak, organın görevlerine ve çalışma ihtiyaçlarına bağlı olarak yürütülmesi gerekir. Organ üyelerinin marksist-leninist formasyon ve donanımlarının yükseltilmesi için, kendi kendini eğitme, bireysel inceleme çalışması önemli bir yere sahiptir ve organ sekreteri, bu işi yönlendirmeli, denetleyip yardımcı olmalıdır. Zira, organ içi eğitimin sürekliliğinin sağlanması, organ iradesine bağlanmış bir tarzda güvencelenmelidir.

e) Parti içi eğitimin bir diğer temel unsuru, merkezden eğitimidir. Önderlik tüm parti-

nin kolektif eğitimini merkezi yayınlar (gazete, dergi, broşür, kitap, vb.) aracılığıyla güncel siyasal ve ideolojik mücadele görevlerine bağlı olarak yürütür. Bu bakımdan, parti yayınları, parti içi eğitimin düzenleyeni olarak düşünülmelidir. Kolektif ve bireysel eğitim düzenlenirken bu mutlaka gözönünde tutulmalıdır. Parti yayınlarını düzenli incelemeyen, eğitimin temel bir unsuru haline getirmeyen kadronun, bir partili kadro gibi davranması, parti çizgisini yaratıcı bir tarzda geliştirmesi düşünülemez bile. Ve dahası, böylesi bir kadro, partiye karşı suç işliyor, tüzüğü ihlal ediyor demektir.

f) Değişik düzey ve kapsamdaki kadro ve sempatizan toplantılarının gerçekleştirilmesidir. Kadroların eğitimi ve hazırlanması için, güncel siyasal, örgütsel ve ideolojik mücadele görev ve ihtiyaçlarıyla bağlı olarak değişik düzeyde kadro ve sempatizan toplantıları özel bir önem taşır. Dönemsel yetkinleştirmeler olarak bu toplantılar hızlandırılmış ya da yoğunlaştırılmış eğitimin bir unsurudur.

Bu toplantılarda amaç yüksek düzeyde verim elde etmek olduğuna göre, hazırlığı da kapsamlı ve ciddi tutmak, önceden özel olarak denetlemek gerekmektedir. Bu tür toplantılar, bileşim bakımından bir yandan çok fazla geniş tutulmamalı, bir yandan da gündemi dar tutulmalıdır. Aksi halde beklenen verim sağlanamaz, toplantı rolünü oynayamaz ve kaçınılmaz bir şekilde sıradanlaşır. Oysa bu toplantılarda amaç, katılımcılarda ele alınan sorun ya da sorunlarda bir sıçrama yaratmaktır.

İŞSP'NİN GELİŞTİRİLMESİ PERSPEKTİFLERİ

Ezilen tüm sınıf ve tabakalara önderlik ederek dünyayı değiştirme yetenek ve gücüne sahip en devrimci sınıf olan proletaryanın, günümüz Türkiye'sinde, aşağıdan sınıfların iktisadi, sosyal, ideolojik ve siyasal sorunlarını kapsayacak geniş bir mücadele zemini üzerinde hareket ettiğini, derinleşen iktisadi ve siyasi kriz ortamında tarihsel ve siyasal misyonuna uygun davrandığı, bu anlamda gündeme ağırlığını koyarak diğer sınıflara "itiş" verdiği, siyasal/toplumsal gelişmelere gerektiği gibi müdahale de bulunduğunu ifade etmek oldukça güçtür.

Sınıf hareketinin yönelimi ve özellikleri, örgütlenme ve bilinç düzeyi konusunda bir çözümlenme yapmak, mevcut durumunun nedenlerini irdelemek ayrı bir yazının konusudur. Örneğin; sınıf hareketinin tarihi, Türkiye işçi sınıfının tarihi ve özellikleri, sendikaların tarihi ve işlevi, sınıf-bilinci, sınıf-parti ilişkisi, "kendiliğindenci hareket" kavramının içeriği ve gelişimi; dolayısıyla öncünün ve iradenin bu harekete müdahale ihtiyacı, vb. herbiri başlı başına incelenmeye değer ve herbirinin bugünkü durumda payı vardır.

Şüphesiz ki, buradan hareketle sınıfın hareketsiz olduğu, sorunlarına ilgisiz kaldığı, sonucu çıkarılamaz. Vurgulanan, işçi sınıfının tarihsel, siyasal ve toplumsal gücünün bilincine varmamasıdır. Yoksa son yıllarda, ortaya koyduğu yerel ve genel hareketlilikle tarihsel ve toplumsal misyonuna uygun bir yönelim içinde olmuştur. Ancak bilinçli

ve iradi müdahaledeki zayıflık, ya da yanlış yaklaşım, yani hareketin devrimci bir öncülükle buluşamaması her seferinde yerel ve genel direnişleri başarısızlıkla sonuçlandırdı ve her bir direniş, işçi sınıfına moral üstünlük verme yerine, güvensizlik kaynağı oldu. Belediye direnişleri örneklerinde olduğu gibi.

Burada başlıca iki faktörden söz etmek mümkündür. Birincisi, sendikaların durumu. Silik ve işlevsiz olmayla yüz yüze gelmesidir; öyle ki, sendikalara saldırılar, sendikal bürokrasinin ihanetiyle birleşince sendikalı işçinin bir ayrıcalığı kalmadı. İkincisi, devrimci ve komünist öncünün sınıf hareketini ileri çekme ve merkezileştirme, örnek direniş odaklarını örgütlenme ve başarıya taşıma hazırlık ve örgütlülüğü konusunda bir türlü gösteremediği beceri, ustalık ve yetenektir.

Örneğin, Aras Kargo, Tuzla Deri, Öztek, Polisan vb. direnişlerini büyütme, başka işyerlerine taşıma ve geliştirme konusunda ortaya konan iradesizliktir.

Şunu söylemek isabetli olacaktır: Evet, sınıf hareketinde bir tutukluk vardır. Aşağıdan toplumsal sınıflar gibi, işçi sınıfı da bir güvensizlik ve çözümsüzlük içerisine sokuldu; örgütlenme ve hak alma bilinci geriletildi, sorunlarına ve tarihsel misyonuna yabancılaştırıldı; sınıfın birliği ve dayanışma bilinci dumura uğratıldı. Dolayısıyla faşizm ve sermayenin topyekün saldırısına karşı; hem sınıfın birleşik ve örgütlü gücü, hem de işçi

sınıfının diğer emekçi sınıf ve katmanlarla ortaklaşa siyasi ve toplumsal gücü ortaya çıkarılamamaktadır. O nedenle yerel ve zamana yayılmış işçi sınıfı grev, direniş ve gösterileri ya boğuluyor, tavsiyor ve başarısızlıkla sonuçlanıyor; ya da güncel siyasal gelişmelerle birleştirilemediği için yeterince görülemiyor.

Diğer bir sorun, sınıf mücadelesinin üç boyutuyla -iktisadi, siyasi ve ideolojik- bir bütünlük ve bağlantılılık içerisinde sürdürülememesidir. Sermaye ve faşizm, iktisadi saldırıları siyasi zorla atbaşı götürmekte, ideolojik-psikolojik saldırılarıyla tam bir sınıf tavrı sergilemekte, büyük bir çarpıtma ve yanılsama ile sorunlarda uzaklaştırmayı başarabilmektedir.

Faşist rejim ve sermayenin, bu topyekün saldırılarına karşı devrimci ve komünist hareket ise işçi ve emekçi cephesi de ortak ve birleşik bir karşı koyuşu örgütlemekte, "genel grev, genel direniş"i örmekte, buna hazırlık yapmada, slogan üretip yaşama geçirmede rolünü oynayamamaktadır. Planlı, istikrarlı ve inatçı bir hareket planı olmayınca da, mevcut hareket yerel ve kesintili tarzda güçten düşerek ilerlemektedir.

Sınıf hareketindeki bu kabarış ve gelişmelere bağlı olarak öncü devrimci işçiler, ilerici sendikacılar ve sınıfın ileri kesimleri sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarının dayattığı arayışlara yöneldiler, girişimlerde bulundular, araçlar yarattılar. Bu araçları gerçek işlevlerine kavuşturma ve etkili kılmayı öngörürken, genellikle bundan kaçınıldı. İşte bu araçlardan bir tanesi de İstanbul İşçi Sendikaları Şubeleri Platformu'dur.

Mevcut durum şudur:

İşçi sınıfının bilinci geri ve çarpıktır, işçi sınıfının birliği parçalanmış ve bölünmüş; işçi sınıfı direnişleri yerel ve tecrit kalmış, dayanışma bilinci geriletmiş, işçi sınıfı siyasi, tarihsel ve toplumsal gücünün bilincinde değil; sınıf tavrı sınıf içgüdü ve

sınıf çıkarlarına yabancılaştırılmıştır. Buna önderliksiz, örgütsüz, sendikasız işçilere, sermaye ve faşizmin düzenli, planlı ve kirli ideolojik-siyasi saldırıları sonucunda ulaşıldı. Yani burada egemen sınıfların, iradi, bilinçli, kasıtlı bir yönelimleri var; o halde, karşısında da ancak iradi, bilinçli ve kasıtlı devrimci ve komünist, bir faaliyetle sınıf çıkarı temelinde bu "sınıf tavrı" ve sınıf sendikacılığı hareketi geliştirmekle sağlam durulabilir, sınıf hareketi ileri çekilip, yönlendirilebilir. Yani bir yerde karşıdevrimci irade ve saldırıya karşı, bir işçi-emekçi iradesi ve inisiyatifi koymak gerekir. İşte **SŞP**, bu girişimlerden biridir. Bir kanal açmadır, sınıf kavgasında güçleri birleştirme, dayanışma fikrini geliştirme, siyasal/toplumsal gelişmelere müdahale etme; öncü ve ileri işçilerde ortak bir irade geliştirmedir.

İşçi sınıfının birliği ve dayanışmasının geri ve zayıf olması, sınıf hareketini de güçten düşürdü, büyük işçi yığınlarının sınıf tavrıyla sokağa çıkmasını engelledi.

İşçi sınıfındaki parçalanmışlık ve bölünmüşlük, çok ileri boyutlardadır. Sınıfın birliği ve dayanışmasının önemli araçları sendikalar, bugün tükeniş noktasına geldi. Mesleki örgütler olan sendikalar, işçilerin ezici çoğunluğunu bu açık ve kitlesel örgütlerde birleştiremiyor. Bu duruma gelmelerinde sermaye ve faşizmin saldırıları, sendikal bürokrasinin ihaneti ve işbirliği, devrimci ve komünist hareketin bu saldırılara karşı uygun politika geliştirememeleri rol oynadı. O nedenle marksist leninist komünistler, "sendikalar sahiplenilmelidir" görevini saptadılar, pratik faaliyetlerinin konusu yaptılar.

Tabii ki, sendika kavramına yaklaşımda, tarihsel gelişmeler içindeki yeri esas alınmalıdır. Sendikaların ilk kuruluş yıllarındaki işlevleri sınıfı örgütlemekteki yeri ile, bugünkü sendikal sistem ve verili rejimle ilişkileri farklı farklıdır. Bugün sendikalar sınıf çıkarlarından uzaklaşma; giderek biçimsel araçlar haline gelme tehlikesiyle yüz

yüzedir. Öyle ki, dünya da olduğu gibi, yaşadığımız coğrafyada da sendikalı işçi sayısı düşmekte; sendikalar, ücretler ve çalışma yaşamının iyileştirilmesi konusunda bile üyelerinin çıkarlarına uygun faaliyet yürütemez haldedir. Bu durum, işçilerin birliği ve daya nişmasının sadece sendikalı işçiler arasında gerçekleşmeyeceğini gösterir. Türkiye'de 8 milyon işçiden 2 milyondan azı sendikalıdır. Kaldı ki, sendikal alanda da bir bölünmüşlük mevcut ve bu sendikalar arasında bir rekabet ve didişmeyi, birliğin ve dayanışmanın önüne geçirmektedir.

İşçi sınıfı içindeki din, dil, ulus, bölge vb. çelişkiler, sermaye ve faşizmin körüklemesiyle somutta Kürt-Türk, alevi-sünni, hemşehricilik, vb. biçimlerde bölünmüştür.

İşçi sınıfı siyasi eğilimleri bakımından bölünmüştür. Düzen partilerinin, reformist-tasfiyeci partilerin etkileri, sınıfın birliği ve dayanışmasını zayıflatıyor, güçten düşürüyor.

Sendikalı-sendikasız, işçi-işsiz, işçi-memur, işkolları fabrika-taşeron vb. çelişkiler sınıfın birliğini parçalayıcı, sınıf hareketini güçten düşürücü başka faktörlerdir.

* * *

Sendikalar, işçiler arasında rekabete son veren; onları sermaye ve devlet karşısında birleştiren araçlar olarak doğdular. Hatta ilk kuruluş yıllarında, işçi sınıfı partilerinin kurulamaması, sendikalara siyasi mücadele konusunda da görevler yükledi. Emperyalizm kapitalizm ve sermaye sınıfı, kurum olarak sendikaları ortadan kaldıramayınca; bu aracı içten fethetme, gerçek işlevinden uzaklaştırma ve alıkoyma aracıyla sermayenin gücü, ideolojik-siyasi hegemonyası sayesinde sendika bürokrasisi yarattı ve yönlendirdi. Ve öyle ki, mevcut halleriyle bu anlamda sendikalar ilk kuruluş yıllarının gerisine düştü, sınıf çıkarı ve tavrından uzaklaştılar, öyle ki, saldırılara karşı kurum olarak sendikaları savunma komünist ve

devrimci güçlere kaldı. Yaşadığımız coğrafyada da sendikaların genel anlamda sermaye ve faşizme karşı işçi sınıfının örgütlenme ve mücadele mevzileri olmaları bir yana, "salt" iktisadi haklar, korumada, iş veya yaşam koşullarını iyileştirmede ve ilerletmede dahi, hiçbir zaman kararlı, yerli ve gerekli bir duyarlılık gösteremedi. Şüphesizki, bu hakların kazanımı ve elde tutulması, siyasi mücadelede kazanılmış mevzilere bağlıdır. Ama, sınıfın mesleki örgütlerinin varoluş koşulları da bu hakların kazanımı ve güvencesidir, onun için işçiler bu örgütlere üye olurlar.

Sınıf sendikacılığı görüşü açısından hareket edilmedikçe, yukarıdaki sonuçlar kaçınılmaz; ve mevcut sendikal sistem, sendikal bürokrasiyi üretecek ve yaşatacaktır. Siyasi bir yapıya mensup olmayan "ilerici ya da devrimci" bir sendikacının, mevcut sendika çarkı içerisinde bağımsız kimliğini koruması mümkün değildir. Devrimci bir sendikacıyı o alanda güçlü kılan, siyasi-ideolojik hattı ve o hatta ideolojik-siyasi ve iktisadi alanda bir bütünsellik içerisinde verilen mücadeledir. Yoksa, ilerici bir sendikacı kendi başına koltuğunu elde tutmak için mevcut sisteme eklenenecek ve o zaman "gerici" Ahmet yerini "ilerici" Mehmet'e bırakmış olacaktır.

Sınıf sendikacılığı hareketi, iş ve yaşam koşullarını iyileştirme mücadelesiyle ücretli kölelik düzenine karşı verdiği toplumsal savaşım arasındaki diyalektik bağı doğru kurduğu; ve sendikaları bu iç içe geçmiş tarihi ve siyasi sorumluluklarına uygun hareket ettireceğinden dolayı yeni ve kazanılmış iktisadi ve sosyal hakların da başlıca teminatı olabilir...

Bugün mevcut işçi konfede rasyonlarını sendikalist-reformist olarak nitelenecek ya da hareket tarzlarını böyle tanımlamak doğru bir değerlendirme olamaz. Çünkü Budak'lar, Meral'ler, jaguarci Denizer'ler ve diğerleri bu kavramların çok daha gerisinde bir düşünüş tarzı, davranışı ve pratiği

içindedirler. Sınıfa yönelik güncel siyasi ve iktisadi saldırılara karşı tutumları, onlarca veridir ve bu düşünceleri doğrulamaktadır.

Sendika bürokratlarının yer yer bazı açıklamalarda bulunmaları ya da alanlara çıkmaları, sınıfın aşağıdan iradesi, gücü ve inisiyatifıyla yarattığı zorlaması sonucudur ve bu tepkiyi söndürmeyi amaçlıyor.

Bütün bu açıklamalar, ortaya çıkan duruma uygun ihtiyacı belirlemek ve ona uygun bir hareket planı belirlemek içindir. Gerçek şudur: Sınıfın birliği, örgütlülüğü ve dayanışması zayıf; Sınıf çıkarı temelinde sınıf tavrı geliştirme düzeyi oldukça geri bir zemindedir ve bunun baş sorumlusu mevcut sendikal sistem ve sendikal bürokrasi-dir. O halde, bu durumdan kurtulmak ve sınıf hareketini ileri çekmek en başta sınıfın başına çöreklenmiş bu "korucuları" teşhir ve tecrit etmekten, onların iradesi dışında bir girişim başlatmaktan geçiyor ve bu da ancak, günün siyasal görevlerine denk düşecek politika ve örgütsel bir irade göstermeyi, pratik-örgütsel yapılanmalara yönelmeyi; verili koşulların sunduğu bütün olanaklarından yararlanmayı bilmek; siyasal özgürlük, demokrasi talebi üzerinde sosyalizm görüşü açısına bağlanarak yürümeyi öngörmekle başarılabilir.

Konuyla ilgili **Parti belgelerinin** ve onun yol göstericiliğinde gerçekleşen **İşçi Konferansı'nın** ortaya koyduğu görüş ve öneriler, burjuva sendikal anlayışlara dayanan ilişki biçimlerinin ve mücadele tarzının tasfiyesini, sendikalarda ve sendika dışı alanlarda izlenmesi gereken politika ve hareket tarzını çok net ve yalın biçimde ortaya koymakta, devrimci bir işçi hareketini yaratma ve geliştirmenin gerekliliğini, bu amaçla pratik gelişme ve sınıf mücadelesinin ortaya çıkardığı /çıkacağı bütün mücadele araç ve yöntemleriyle bu yönelim ve eylem planını zenginleştireceğini **öngörmektedir. SŞP**'yi işlevli kılmak, onu zaaflarından arındırmak orada bir sınıf tavrı ve iradesi geliştirmek, ona dinamizm kat-

mak görevleri önümüzde duruyor.

Her bir somut duruma ve gelişmeye uygun reçeteler yoktur, olamaz. İşçi sınıfının içine düştüğü burjuva ilişkiler ağını parçalamak, onu siyasi ve toplumsal gücünün bilincine ulaştırmak mevcut konjonktürde sabırlı, istikrarlı ve inatçı bir çalışmayı; sağlam ve kararlı bir iradeyi gerektirir. Bu müdahale; şüphe yok ki, komünist kadroların üretkenlik, yaratıcılık, inisiyatif ve girişkenlik taşıyan kimliğinden, diyalektik materyalist yöntemi yaratıcı tarzda kullanmasından, geniş kitleleri örgütleme, yönlendirme ve yönetme yeteneklerinden, politika yapış tarzındaki gelişmesinde ifadesini bulur.

Bu kısa değerlendirmeler ışığında sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarını yanıtlama arayışlarının bir ifadesi ve aracı olarak ortaya çıkan ve başını İstanbul'un çektiği İşçi Sendika Şubeleri Platformu'nun bugüne değin izlediği çizgiyi kısaca özetlemek yararlı olacaktır: İŞSP hangi koşullarda ve ne amaçla kuruldu, hedefleri neydi, ne yaptı ve ne yapıyor? O, nasıl mücadeleciler bir araç haline getirilebilir?

Bu değerlendirme, platformun yapısı, kapsamı, iç işleyişi ve mücadele anlayışını somut bir hareket planı üzerinden belirleme ve buradan hareketle bir yoğunlaşma ve yönelme görevinin bulunduğu biçiminde algılanmalıdır.

* * *

İstanbul Sendika Şubeler Platformu (İŞSP), sınıf hareketindeki bir gelişme ve kabarmanın ürünüydü. Türk-İş yönetimine muhalif, içinde uzlaşmacı, ilerici ve demokrat sendika şube yöneticileri, temsilcileri ve öncü işçilerin yer aldığı ve arkasına sınıfın aşağıdan iradesi, gücü, mücadelesi ve girişkenliğini alan muhalif kesimin, sendika ağalığı ve gerici-bürokrat kesimin ihanetine yönelik bir arayışın sonucu doğdu. '87-'88 1 Mayıs hazırlıkları için toplantıları yaptı, ortak hareket etme, sınıf hareketini geliştirmenin yolunu açma ve hareketi ileri

çekme konusunda önemli işaretler verdi, kiteselleşmeye ve büyümeye açıldı.

İŞSP'nin sınıf sendikacılığını yaratma gibi bir amacı yoktu. Sendika bürokrasisinin gerici tutumuna karşı gelişen bir hareketti; içinde reformist, uzlaşıcı, ilerici, demokrat, devrimci ve komünist siyasi eğilimleri taşıyordu.

İŞSP, sınıf hareketindeki kabarma, alttan gelen dalganın zorlaması ve girişiminin bir ifadesi oldu. Netaş grevi, Petrol-iş grevleri, lastik işçilerinin eylemlilikleri vb.... Gerici sendika yöneticilerinin sınıf düşmanı tutumunu pratikte tecrübe etti. Sergiledi, aşılması görevini ortaya koydu; arayışları hızlandırdı.

Bu platform, sınıf sendikacılığı ilkeleri temelinde gelişemedi. Çünkü, varoluş koşulları ve hedefleri farklıydı. Zaafları, geri yanları vardı. İçinde koltuklarını korumak isteyen bürokratları vardı ve belirleyiciydi.

Herşeye rağmen olumlu bir girişimdi. Burada yer alıp çalışmak, sınıf sendikacılığı temelinde bir irade ve müdahale geliştirmek, ileri çekmek, inisiyatif ve girişkenlikle onu hata ve zaaflarından arındırmak mümkündü. Ama, yapılamadı. Çünkü, bu güç sorunu olduğu gibi, bir ilgi, yönelme ve yoğunlaşma sorunuydu da.

Platformun '88-'89 1 Mayıs'larına çağrıları; '89 Bahar eylemliliği de, tek tek grevlerde (SEKA grevini ziyaret gibi) sınıf dayanışmasına yönelik eylemlilikleri oldu. Ne var ki, bunu genelleştirilip çizgi haline getiremedi.

'90 sonrasında "Körfez Savaşı"yla birlikte öncü işçilerin kıyımı, sınıf hareketinde olduğu gibi SŞP'yi de güçten düşüren önemli bir faktör oldu. '94'e dek İŞSP eski aktivitesi ve faaliyetinin gerisine düştü. '94'ten sonra özelleştirme, taşeronlaştırma, sendikasılaştırma ve iktisadi/siyasi saldırılara karşı yeniden bir girişim başlatıldı.

1994'e dek platform, sendika şubeleriyle sınırlı iken, bu tarihten sonra öncü işçiler, temsilciler, işyeri komiteleri de yer almaya

başladı. Ve bölge komiteleri oluşturuldu. Sendikasıız işyerlerinin temsilcilerinin de katılımıyla platform genişledi. İşçi Kurultayı, bu zemin ve gelişmeler üzerine örgütlendi. İşçi Kurultayı sürecinde platforma üye sendika şube yöneticilerinin kendi tabanlarını harekete geçirmedeki, onları söz sahibi yapmadaki, irade ve güçlerini bu alana taşımadaki başarısızlıkları, aslında tabana yabancı oldukları, ilişkilerinin zayıf olduklarını gösterdi. Bir yerde, bu "ilerici" yöneticilerin de altı boştu. Onların zayıflıkları ve böylesi çaba içine girmemeleri, bazı siyasi yapıların dar ve sekter grupsal tavırları İşçi Kurultayı hazırlık sürecini olumsuz etkiledi. Herşeye rağmen hazırlık süreci, olumlu gelişmelere de yol açtı. Komünist ve devrimci güçler, pratikte ilk olarak bu denli sınıfla, sendikalarla, onların sorunları ve ihtiyaçlarıyla iç içe oldular; bu alanı daha fazla tanıdılar ve yeni ilişki ağlarını geliştirebildiler...

Kurultayın olumsuz sonuçlarının esas sorumluları, sendika şube yöneticileriydi. Diğer yetersizlik ve grupçu yaklaşımlar da birer faktördü. Kurultayın olumsuz sonucu, moral bozucu ve geriletici bir etki yarattı; Platformun komiteleri çalışmadı, toplantılar yapılamadı, alınan kararlara sahip çıkılmadı. Öyle ki, İŞSP biçimsel kaldı, komiteler kendi kendilerini atadı, pratik değeri olmayan toplantılarla son aylara gelindi.

SŞP, İstanbul gibi bir işçi-emekçi merkezinde, hareketi yayma ve ileri çekmede; işçi sınıfı hareketi dışındaki sınıf ve katmanların sorunlarına sahip çıkmada, birleşik ve ortaklaşa bir mücadeleyi yaratmada önemli bir inisiyatif ve rol oynayabilirdi.

* * *

Sermaye ve faşizmin saldırıları, sendikaları işlevsiz ve etkisiz kılmaktan öteye, varlıklarını tümünden ortadan kaldırmaya kadar ulaşınca; sendikasılaştırma, örgütsüzleştirme, siyasi-ideolojik saldırılar da pervasızlık günümüzde yeniden sınıfın birliği, örgütlülüğü ve dayanışmasıyla bu araçların

korunacağı, sahiplenileceği ve saldırıların püskürtüleceği gerçeğini ortaya çıkardı ve sendikaları da içine alan bu aracın gerçek işlevine kavuşturulması görevini yeniden önümüze koydu.

Bugün işçi sınıfı içinde, adına layık devrimci bir işçi muhalefatinin geliştirilmesi ihtiyacı ortadadır. Şüphesiz ki, **İŞP** bu ihtiyacı karşılayabilecek ve bu olanaklara sahip olabilecek araçlardan sadece birisidir. Ve bunu, kendi başına sağlayamayacağı da yaşanan süreçte fazlasıyla görüldü. Bu alanda bir devrimci irade ve müdahale gerekliliği kendisini dayatmıştır.

Fabrika, işyeri ve sendikal alanlarda yürütülecek devrimci ve komünist faaliyetin, güç ve etkinliğin, sendikal faaliyetin gelişmesinde temel bir rol oynayacağı; ancak bu güç, etkinlik ve inisiyatif zemini üzerinde fiili çıkışların yapılacağı ve mevziler kazanılacağı bir gerçektir. Demek ki, esas sorun, sendikal muhalefeti örgütleme ve geliştirmeyle parti çalışması ve örgütlemesi arasındaki diyalektik bağı doğru kavrama; kitle çalışması ile parti çalışması arasındaki işleyiş mekanizmalarını kurma yeteneğinin gösterilmesidir.

O halde, sürecin sınıf sendikacılığı görüşü açısıyla doğru bir analizi ve ortaya çıkan sonuçlarla bu sonuçlara uygun görevlerin pratik yaşama geçirilmesi iradesinin sergilenmesi, **İŞP**'nin istenen rotada ilerlemesinde belirleyici bir rol oynayacaktır. Aksi taktirde, sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarını yanıtlama arayışlarının bir ürünü olarak ortaya çıkan bu araç, kendi ellerimizde ve kendi irademizle inançsızlık ve tıkanıklığı körükleyen, umutsuzluk ve çözümsüzlüğü geliştiren, oyalayan ve güvensizlik yayan bir araca dönüşebilir.

Yaşanan süreç ve olgular, **İŞP**'nin mevcut hali, hareket tarzı ve işleyişiyle sendika ağalığı cenderesini kırmak bir yana, tersine ekonomist-sendikalist bir anlayışın ince haliyle gelişmesine hizmet edeceğini, büyük bir yanılsama ve oyalamaya yol açaca-

ğını göstermektedir. Sınıfın birliği ve dayanışmasını geliştirmeyen, onun toplumsal/siyasal gücü ve iradesini ortaya çıkarılmayan, pratik yaşama geçirilemeyen kağıt üzerinde kalmış kararlar, güzel sözler ve doğru bazı teorik belirlemelerin hiçbir kıymeti-i harbiyesi yoktur.

Kınamalarla, gazetelere verilen demeç ve ilanlarla, hergün aynı yerde başlanılan sonu gelmez toplantılarla, sınıfın içine sürüklediği kısıpı yarmak, hareketin önünü açmak ne kadar gerçekçi olabilir? Toplu sözleşme dönemlerinin hareketliliğine övgüler dizmekle, kuru ve soyut bir işçilik edebiyatıyla, işçi kuyrukçuluğu ve dalkavukluğuyla sorunların üstesinden gelinemez, sadece arkasından gidilir. Ve işin kötüsü işçi sınıfının siyasal ve tarihsel misyonuna ve toplumsal gücüne güvensizlik yaratmaya malzeme verilir.

İŞP, Özbek direnişine güç verip, örnek bir direniş odağı haline gelmesi için ne kadar yoğunlaştı? Cezaevleri saldırılarının, işçi sınıfına bir saldırı olduğundan hareketle Tuzla Deri işçilerinin militan direnişini ne kadar sahiplendi, propaganda etti ve diğer alanlara taşıma faaliyeti sürdürdü? Bu görevleri yerine getiremezdi, çünkü işçi sınıfının siyasal/toplumsal gelişmelerdeki rolünden hareket etme perspektifi ve iradesinden uzak kaldı; boş ve oyalayıcı toplantılarla zaman tüketti; grupçu ve sorumsuz tutumlarla geçiştirme yolunu tuttu.

Yaşadığımız coğrafyada gerçek, bütün çıplaklığıyla orta yerde duruyor. Devrimci teori ve politika yapış tarzı, kitap sayfalarında yer alması gereken süs değildir. O devrimci pratik içindir. Onu pratik yaşam ve mücadelenin içerisinde sınamamız, sonuçlar çıkarmamız ve ona uygun bir yönelim içine girmemiz için olabildiğince olanak ve deneyimler mevcuttur. Doğru, ne renkli TV ekranlarının kustuğu zehir ve "senaryo" programları gibidir, ne de korku, kuşku ve iradesizliğin gizlenmesinin teorisisidir. O, faşizm, sermaye ve reformistlerin bütün

çarpıtma ve yumuşatmalarına rağmen yalındır ve çıplaktır. Bütün olgular bunu defalarca kanıtlamaya yeter. Dürüst her insan, bu gerçeği uzakta değil, sadece ve sadece yolun çevresine, olup bitene göz attığında görebilir, duyabilir ve algılayabilir. Ve bu gerçek, eğilip bükülmeyi, yapılamayanlara mazeret bulmayı değil; kapitalist barbarlığa, faşist saldırı ve şiddete karşı koymayı örgütlemeyi, direnmeyi ve mücadele etmeyi emreder. Evet, yeni mevziler kazanmak ve kanallar açmak, en başta var olanları korumaktan geçer. Atılacak her pratik adım, bu gerçeklere uygun toplantıları, gündemi, konuları, hareket tarzı ve yönelimi esas almayı dayatıyor. Hele en devrimci sınıf proletaryanın kitle örgütlerinden olan **SŞP**, bu çizginin dışında olmaz/ olmamalıdır. İşte burada kavranması gereken temel sorun budur.

* * *

O halde, **SŞP**'de nasıl bir örgütsel yapı, nasıl bir yönelim ve nasıl bir işleyiş olmalıdır?

*) Öncelikle **SŞP**, Türk-İş'e bağlı az sayıda şube yönetimlerinin yer aldığı bir platform olmaktan çıkarılmalıdır. Bu durum, "sınıfın birliği ve dayanışması" ilkesinin bir gereği olduğu kadar, mücadelenin geliştirilmesi ve ortaklaştırılmasına da uygun olmalıdır. İlk oluşum döneminde sınırlı katılım düşüncesi belki makuldür. Ancak şu aşamada platformu Türk-İş'e bağlı daha çok şubeye doğru yaygınlaştırmanın yanında, diğer konfederasyonlara bağlı şubelerle de genişletmelidir. Bu konuda istekli olmayan veya karşı çıkan şubeler bakımından sendikalar hukukuna bağlı kalmanın hiçbir anlamı ve mantığı yoktur. Platform, fiili bir durum yaratarak, katılmayan şubelerin tabanında öncü işçiler ve şubeye bağlı temsilcilerle bağlar geliştirmeli; onları mevcut şubeleri temsil yetkisiyle, demokratik bir işleyiş ve yöntemle donatmalı ve kabul etmelidir. Platform, milyonlarca sendikasız işçinin birliği ve mücadeleyi geliştirme

perspektifine ve iradesine sahip olmalıdır. Böylece, bu durumdaki işçilerin sendikalaşmasına katkı vereceği gibi, bu güçlerin platformun eylem ve etkinliklerine katılımıyla dinamizm kazanacaktır.

SŞP, sermaye ve faşizmin topyekün saldırısının karşısına işçi sınıfının birliği ve örgütlülüğüyle çıkmakla kalmamalı; emekçi memur sendikaları, gençlik ve mesleki örgütler, dernekler ve diğer kitle örgütleriyle ortak hareketi geliştirme, örgütlenme ve hazırlamanın mekanizmalarını yaratmalı, bir girişim ve irade sergilemelidir.

*) Yukarıdaki, örgütsel çerçevenin yanısıra, iç işleyiş kuralları da karşılıklı güven ilişkileri temelinde yenilenmeli; yine bu ilişkileri esas alan bir iç hukuk oluşturulmalıdır. İster sendikalara bağlı şube ve temsilciliklerden, isterse işyeri ve fabrikalarda gelen sendikasız birimlerden gelsin; platformun bütün üyeleri çalıştıkları birimlerin kitesinden kopuk hareket etmemeli; onların iradesi, girişkenliği, gücü ve istemlerini esas almalı, karar süreçlerine katılmaları sağlanmalı ve platforma yansıtılmalı, gelişmelerden eksiksiz haberdar kılınmalıdır. Ayrıca alınabilecek en geniş onayla temsil yetkilerini kullanmaya azami dikkat gösterilmeli ve bunu denetlemenin mekanizmaları kurulmalıdır. Kısacası, "kendi kendilerini atama" yetkileri son bulmalıdır.

*) SŞP, işyeri komiteleri, temsilciler, şube yönetimleri sistematığı içerisinde tabandan tavana doğru bir akışı esas almalıdır. Çünkü platform, gücünü, girişkenliğini, dinamizmini ve canlılığını buradan alacaktır. Bu yönelime uygun hareket, belirtilen tarzda yaygınlaştırılırken ilk başlarda her alanda geniş bir işçi kitlesine ulaşamayabilir. Böylece işyeri komiteleri çalışan kitlenin küçük bir bölümünü (8-10 kişi gibi) kapsıyabilir. Buna önemli bir değer biçilmelidir. Bu noktada da esnek olunmalı ve yaygın bir ağı, süreç içinde sınıf hareketinin gelişmesi dönemlerinde yaratacağı etki dikkate alınmalıdır. Küçük ve dar da olsa kurulan bu

yaygın ve organize ağların hareketin kabarma dönemlerinde büyük işler başarmaklarından, daha geniş kitleleri sürece katacaklarından ve büyüyeceklerinden kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

*) **SŞP**'ye katılan ve katılmayan sendika şubeleri, işyeri ve birim temelinde örgütlenmeli; bu birimler de sendikalarca seçilmiş ya da seçilecek temsilciler; demokratik ve uygun bir seçimle platform meclisine yeter sayıda üye göndermeli; sendikasız işyerlerinde ise, işyeri komiteleri bu yetkili temsilcilerini seçmeli ve bütün bu seçim süreçleri ve işleyişin denetim mekanizmaları kurulmalıdır. SŞP, mücadelenin ihtiyaçlarına uygun ve yapıya dinamizm katacak tarzda alt örgütlenme modelleri oluşturabilmelidir. Böylece, platform üyeleri yetkilerle donatıldığında arkasında denetleyici ve güçlendirici bir kitle gücü bulacağından dolayı etkili kararlar alacak ve iş yapacaktır. Aynı zamanda platformun yürütmesi de sadece şube başkanlarından oluşan bir kurum olmaktan çıkacak, temsilciler ve öncü işçilerin de yer aldığı etkili bir yapı haline gelebilecektir.

*) Başlarda ifade edildiği gibi, bu yönelim ve sistematik işleyiş; oluşturulacak fiili bir hukuk temelinde yürümeli, en geniş demokratik temsilin oluşmasına özen gösterilmeli; sözü geçen, saygın ve doğal önder konumundaki işçilerin platform meclisi ve yürütmesinde yer almaları özellikle teşvik edilmelidir.

*) Özünde birbirlerinden pek farklı olmayan konfederasyon merkezleri ve bu merkezle uyum içinde hareket eden sınıf düşmanı şube yönetimlerinin SŞP kararlarına karşı çıkacakları, hatta bununla yetinmeyip faaliyet içindeki sendikacı ve temsilcileri tecrit etme taktiğiyle hareket edecekleri, gerici tüzük hükümlerini çalıştıracakları ve dahası hükümet-polis-işveren işbirliğiyle yoğun bir baskı uygulayacakları muhakkaktır. Böylesi gelişmeler karşısına gerçek bir sınıf iradesi, dayanışması ve gücüyle

dikilmeli, eldeki bütün araç ve yöntemler devreye sokularak bu tür hareket içinde yer alan yöneticilerin teşhir ve tecritine özel bir önem verilmelidir.

*) **SŞP** sendikal örgütlenme, gelişme ve genel gidişi yönünde de etkileyici bir irade ve inisiyatif geliştirebilmelidir. Örneğin, sendikal bölünmüşlüğe son verecek perspektife uygun düşünce ve etkinlikler içinde olabilmelidir.

* * *

Tabii ki, bu projenin yaşama geçirilmesi önündeki en büyük engel sermaye ve faşizmin saldırılarıdır. Ancak platformu oluşturan güçler arasındaki "iç sorunları"nın varlığı da engelleyici bir faktördür.

Öncelikle bugünün ihtiyaçları, görevleri ve mevcut olanakları konusunda asgari ortak bir payda da buluşmak gerekir. Ve bunu en başta devrimci ve komünist yapılar başarmalıdır. Platform içinde böylesine bir iradenin ortaya çıkması; reformist-sendikalist eğilimi kırarak ve platformu işlevli kılmamanın dinamosu olacaktır.

İşçi meclisleri önerisi, prensip olarak reddedilemez. Ancak bugünün ihtiyaçlarına yanıt veremez ve bu kavram dejenere olmaya açıktır. Yapılabilecek ve gerçekleştirilecek olandan hareket edilecekse, mücadelenin bir ihtiyacı olarak ortaya çıkan ve fakat devrimci bir irade ve müdahale ile buluşmayınca işlevsiz ve etkisiz kalan bu aracı kullanılır kılmak ilk görevdir. Oysa işçi meclisleri, bu aşamada sendikaları (ki sendikaları sahiplenme görevi karşımızda duruyor) işlevsiz kılma tehlikesi taşıdığı gibi, **SŞP**'yi de görmezden geliyor, bu anlamda günün ihtiyacına uzaktır.

Diğer bir sorun ise platform içindeki iki eğilimdir. Marksist Leninist Komünist Parti, işçi sınıfının birliği ve dayanışmacı bilinci ve düzeyinden, örgütlülüğü ihtiyacından, taleplerinden hareketle sınıfa hükmetmeyi, sınıfı devrimcileştirme ve siyasallaştırma amacıyla platformu ileri çekme ve büyüt-

meyi esas alırken; bazı devrimci yapıların grup kaygısı, sendika yöneticilerin koltuk kaygısı ve faşist rejimin saldırıları karşısında sergiledikleri tutum ve legalist-reformist çizgi, tersinde bir yönelim içindedir. Grup çıkarı ve tatminine dayalı içe dönük politika yapış tarzını aşamayan devrimci dostlar bilmelidir ki, SŞP'de öngördüğümüz bir gelişme, onlara da alan açacak ve bu "sorunları" aşmanın olanaklarını yaratacaktır.

Sendika Şube yöneticileri, işçilere güvenmiyor, onları harekete geçiremiyor, alanlara taşıyorlar. Kendilerine bir misyon biçmişler, koltuk kaygıları ve var olanı koruma amacıyla platformda yer almaktadırlar. Mevcut sendikal sistem, ilerici, demokrat ve "devrimci" sendikacıları hizaya sokuyor. Sisteme kafa tutuş, ancak temsil edilen işçi yığınlarını arkaya almakla mümkündür. Ve işçi yığınlarının ihtiyaç ve istemlerine uygun hareket eden sendikacıların koltuk korkusu diye bir sorunları yoktur. İşçiler onları sahiplenir ve desteklerler. Unutulmamalıdır ki, SŞP gerçek işlevine kavuşturulursa, ilerici ve demokrat sendikacılar da dürüst ve onurlu bir sendikacılık yapmanın olanakları ve koşullarını bulacaklardır.

Evet, **SŞP**, grup kaygılarına karşı işçilerin iradesiyle seçilen temsilcilere yer vermeli-dir. Öyle ya, bu alanlarda "söz, yetki ve karar" işçilerin ise, buna kimsenin, hele hele devrimci ve komünistlerin karşı çıkması düşünülemez. Sorun temsilde ise, buyurun en demokratik temsili yerleştirelim. Mücadele ise, gerçekler ortada, ona uygun bir çizgide ilerleyelim...

SŞP, işçi sınıfı ve emekçilerin siyasi ve iktisadi taleplerine sahip çıkmalı, somut örgütlülükler yaratabilmelidir.

SŞP, dayanışma patiklerini geliştirmelidir. Nerede bir direniş ve grev varsa, oraya

asılmalı ve bu pratiğini propaganda edip sınıfın tümüne göstermelidir.

SŞP'de ısrarlı, inatçı, sürekli bir çalışma yürütülmeli, kısa süreli grup çıkarına dayalı ve geçici çalışma tarzı terkedilmelidir.

SŞP, yeni sendikalara gitmeli, çağrı yapmalı ve platformu büyütmelidir.

Sermaye ve faşizmin topyekün saldırıları karşısında işçi sınıfı ve diğer emekçi kitlelerin birleşik ve örgütlü gücüyle durmayı hedeflemeyen, bunun pratik bir ifadesi olarak "genel grev ve genel direniş" hatında yürümeyen, SSK'nın tasfiyesi, özelleştirme, mezarda emeklilik, işçi kıyımı, düşük ücret, sendikasızlaştırma vb. acil sorunlarda sokağı esas almayan; bu sorunlarla güncel siyasal gelişmeler, Türk şovenizmi ve kirli savaşa karşı yürütülen savaşım arasındaki diyalektik bağı doğru kurmayan; bunu kararları, şiarları ve pratiğine yansıtıp, uygun hareket tarzı sergilemeyen bir platformun varlık nedeni de ortadan kalkar.

İşçi sınıfı en devrimci sınıftır. Onu kendi siyasi ve tarihsel misyonunun bilincine kavuşturacak olanlar komünist öncülerdir. İşçi sınıfı içinde yukarıda açıkladığımız örgütsel ağı oluşturacak ve pratik hayata geçirecek dinamiklerin var olduğunu biliyoruz.

İşyeri ve fabrikalarda işyeri komiteleri hücre ve çalışma gruplarıyla yürütülen mücadele ve etkinlik, marksist leninist komünistleri **SŞP**'de etkili kılar ve platformu harekete geçirmeye hizmet eder. Aynı zamanda gerçek işlevine sahip **SŞP**'nin faaliyeti de, parti çalışmasının alanını açar, olanaklar sunar, güçlü zeminler yaratır. O halde, komünist ve öncü işçiler görev başına!

BRÜKSEL'DEN DUBLİN'E

PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan, kasım 1994 başlarında AGİK (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı)'na üye çeşitli emperyalist ve gerici burjuva devletlerinin başkanlarına gönderdiği üç sayfalık bir mektupta; "Dünyada Kürt sorunu kadar acil müdahale gerektiren önemli bir sorun yoktur" dedikten sonra,

"Dış dünyanın (yani, emperyalist ve gerici burjuvazinin -PD) atacağı bütün adımları, yapacağı bütün girişimleri desteklemeye" (abç) söz veriyordu. Öcalan, 6 Aralık 1994'de Budapeşte'de toplanan AGİK doruğunda biraraya gelen emperyalist ve gerici burjuva devlet yöneticilerine yönelik olarak Özgür Ülke'ye telefonla ilettiği açıklamalarında ise şunları söylüyordu:

"Bizim Türkiye'den istediğimiz bir siyasi diyaloga imkan hazırlamasıdır. Bizim, söyledikleri gibi Türkiye'yi bölüp parçalamak gibi bir niyetimiz yok. Şunu da çok açıkça söyledik: Bu koşullarda alın götürün Kürdistan'ı deseler kabul edemeyiz. Çünkü bizim uzun bir süre birlikte yol almamız gerektiğini halklar arası ilişkilerin demokratik temelde düzenlemesinin her iki halkın çıkarlarına çok uygun olduğunu açıkça ortaya koyuyor... Zannediyorlar ki salt bir ayrılıkçı hareket var. Tam tersine Türkiye'yi güçlendirme, demokrasiyi güçlendirme ve özellikle halkı güçlendirme hareketi söz konusudur. Ortada eğer zarar görecektir bir şey varsa bu Türkiye'nin birliği ya da bütünlüğü değildir... Bizim amacımız, zorla da

dayatsalar ayrılığı geliştirmek değil, tam tersinedir. Özal da söyledi, Karayalçın da söyledi. Federasyon diyorlar. Bazı biçimler o kadar önemli değildir. Türkiye'nin bütünlüğü içinde çok çeşitli çözüm yolları vardır. Bir çok federe devlet sistemleri var. Almanya, Amerika, İspanya birer örnek. İngiltere bile şimdi İrlanda sorununu diyalog ile çözüyor. Bu örnekleri gözönüne getirerek herhangi bir birleşme biçimi üzerine tartışılabilir" (Özgür Ülke, 6 Aralık 1994). Öcalan aynı açıklamada, soruna barışçı bir çözüm bulunabilmesi için Kızılhaç'da içinde olmak üzere bazı gözlemci kuruluşların devreye girmesini istediklerini ve PKK'nin Cenevre Konvansiyonu'na uymayı yükümlendiğini de belirtiyordu. Kuşkusuz bu, yeni ya da şaşırtıcı bir tutum değildi. Daha öncesine gitmeye gerek yok. A. Öcalan, mart 1994'de Brüksel'de toplanan "Uluslararası Kuzey Kürdistan Konferansı"na gönderdiği mesajda şöyle diyordu:

"Biz, tüm çözüm önerilerini, bu kınuda devletlerin veya uluslararası kuruluşların yapacağı girişimlere açık olacağız.

...

"5. en önemlisi de, konferansta çözüme ilişkin alacağınız kararları kabul edeceğimi şimdiden tahaahhüt ediyorum. Siyasi çözüm ve serbest siyasi faaliyetler için zemin oluşturulursa silahlı savaşın tamamen sona erdirilmesinin önünü açacağımızı da açıklıyorum" (Özgür Ülke, 15 Mart 1994, abç)

Aralık 1994'te gerçekleştirilen PKK 5. Kongresi, Kürt ulusal kurtuluş hareketi önderliğinin, ulusal sorunun emperyalist-reformist çözümü doğrultusunda yeni adımlar atmasına tanıklık edecekti. Özel girişimin desteklenmesinin, PKK'nin bayrağından orak-çekiç sembolünün çıkarılmasının, 'Genel Sekreter' ünvanının yerine 'Genel Başkan' ünvanının geçirilmesinin kararlaştırıldığı 5. Kongre'de, reel sosyalizmin eleştirisi görüntüsü altında Marksizm-Leninizme daha açık bir biçimde saldırıya geçilir ve proletarya diktatörlüğünün modasının geçtiği ilan edilirken, Lenin ve Stalin'in Sovyetler Birliği ve Bolşevik Partisi şöyle eleştiriliyordu:

"Bugün reel sosyalizmin çözülüşünün temelinde Lenin döneminden daha yaygın olarak Stalin döneminde geliştirilen, Kemalizm ve benzeri rejimlere karşı uygulanacak kapitalist olmayan yoldan gelişme, az gelişmiş ülkelerin burjuvazisini destekleme politikasının payı büyüktür. Sonuç, reel sosyalizmin sonu oldu." (Serxwebun, Ocak 1995) Dünya halklarının devrim deneyimleri burjuva ya da küçük burjuva önderlikli ulusal kurtuluşçu, antifaşist ya da demokratik hareketlerin, emperyalizm ve gericilikle uzlaşmaya yöneldikleri ölçüde Marksizm-Leninizme karşı daha doğrudan bir tavır geliştirecekleri yolundaki yasanın sayısız örneğini sunmuştur ve sunmaktadır. PKK'nin de bu yasayı, bu kuralı doğruladığını görüyoruz.

5. Kongre'ye gelindiğinde, PKK önderliği, artık Kuzey Kürdistan'da bir çeşit stratejik denge durumuna ulaştığı, Türk gericiliğinin Kürt ulusal hareketini faşist terör yoluyla ezmesinin olanaksız olduğunun açığa çıktığı, saflarında önemli çatlaklar oluşmuş bulunan Türk gerici egemen sınıfların uluslararası arenada büyük ölçüde sergilenip yalıtıldığı, Batı Avrupa emperyalistleri başta olmak üzere dünya emperyalist burjuvazisinin, gücünü ve kalıcılığını artık kanıtlamış bulunan PKK'ye daha "anlayışlı" ve daha "gerçekçi" bir tarzda yaklaşmasının koşulla-

rının olduğu sonucuna varmış bulunuyordu. Kuşkusuz önemli bir doğruluk payı içeren bir analiz, PKK'nin reel politikere dönüşünün ve daha "esnek" bir yol tutturmasının, kendisini dünyanın efendilerine -birlikte iş yapılabilir bir ortak olarak kabul ettirme yolundaki çabalarını yoğunlaştırmasının çıkış noktasını oluşturuyordu. "Yeni Bir Süreç Başlıyor" başlıklı yazısında Ali Fırat şöyle diyordu:

"Bu özel savaş artık aşılaçağa benziyor. Yapabileceğini yaptı, bütün imkanlarını kullandı. Bundan sonrası için fazla yapabileceği bir şey kalmamıştır. Gerek halkın direnme gücü, gerekse buna Özgürlük Hareketi'nin öncülük etmesi, gerillanın esas itibarıyla kendini korumayı başarması yeni bir dönemin başlangıcını teşkil edebilir. PKK'nin 5. Kongresi bu yeni dönemin başlangıcına denk geliyor. Sömürgecilik hiç şüphesiz bu topyekün özel savaşı biraz daha sürdürmek isteyecektir. Tabii ki bu eskisi gibi olmayacaktır. Bunun imkanları ortadan kalkmış durumdadır. İç ve dış koşullarda oldukça daraldığını, ekonomik, sosyal, siyasal, diplomatik çıkmazla karşı karşıya olduğunu ve haliyle özel savaşı fazla götüremeyeceğini bütün veriler, göstergeler ortaya koyuyor." (Özgür Ülke, 7 Ocak 1995) PKK önderliği bu koşullarda, esas olarak emperyalist burjuvazinin ve ikincil olarak da dünya ilerici kamuoyunun Türk gerici egemen sınıfları üzerindeki baskısını yoğunlaştırmasını hedefleyen bir diplomatik atağa geçmeyi öngörüyordu. 5. Kongre'den sonra kendisiyle yapılan bir röportajda, A. Öcalan, Abdulkadir Konuk'un bir sorusuna verdiği yanıtta 1995'de izlemeye yöneldikleri siyaseti şöyle anlatıyordu:

"Kamuoyunun yanıtılmasına izin vermemek için ve giderek de dış kamuoyuna gerçekleri daha iyi gösterebilmek için biz, çeşitli aralıklarla barış çağrılarını, siyasi çözüm yollarına önem verdiğimizizi ve gerçekten de böyle olduğumuzu göstermeye büyük özen gösterdik. Sık sık bu çağrılarını

yineleyip bu yaklaşımları sergiledik. Ve en sonunda da özellikle dış kamuoyunun daha iyi netlik kazanması açısından tutumlarımızı açıklığa kavuşturduk.

"Bu çağrılara dış kamuoyundan önemli yanıtlar aldığımızı belirtebiliriz. Dış kamuoyu önemli bir baskı unsuru haline gelmektedir ve önümüzdeki süreçte bunun daha da gelişeceğini sanıyoruz." (Özgür Ülke, 4 Şubat 1995)

PKK önderliği, "dış kamuoyunu" yani esas olarak emperyalist burjuvaziyi rahatlatmayı hedefleyen bu yaklaşımı gereği 1995 yılının ilk yarısında diplomatik atağını yoğunlaştırdı. Sürgündeki Kürdistan Parlemantosunu 12 Ocak 1995'de Brüksel'de kuruluş çalışmalarına başladı. 24 Ocak 1995'de PKK, Cenevre Konvansiyonu'na uyacağını açıkladı. Sürgündeki Kürdistan Parlemantosunu Hazırlık Komisyonu üyeleri, 20 ocakta Avusturya'da, 21 ocakta Rusya'da ve 31 ocakta Strasburg'da Avusturya, Rusya ve Fransa'nın çeşitli burjuva partilerine bağlı parlamenterlerle görüşmeler yaptılar. Batı Avrupa ve daha sınırlı ölçüde olmak kaydıyla ABD emperyalist burjuvazisi bu diplomatik atağa belirli bir destek sundular. AGİK Başkanı Dennis De Concini daha kasım 1994'de yayımladığı bir raporda,

"PKK 1993 martta yaptığı gibi tek taraflı olarak ateşkes ilan ederse, Türk hükümeti de askeri kampanyasını askıya almayı ciddi olarak düşünmelidir..."

"İki taraflı ateşkes, askeri yaklaşımların tartışılmadığı ve uygulanmadığı bir ortamın sağlanması için, ilk adım niteliği taşıyacaktır." (Özgür Ülke, 2 Aralık 1994) diyor ve Türkiye'yi Kürt kimliğini "vahşi yöntemler kullanarak baskı altına al"makla suçluyordu. ABD'nin siyasi işlerden sorumlu kıdemli Dışişleri Bakan Yardımcısı Peter Tarnoff ise, 1994'de ABD'nin dış politikasını değerlendirdiği -12 Ocak 1995 tarihli-basın toplantısında Kürt sorununun siyasal düzeyde ele alınmasından söz ediyordu. Tarnoff, ABD emperyalizminin "PKK terö-

rizmini" kınadığını bir kez daha vurguladıktan sonra şunları belirtiyordu:

"Ancak umuyoruz ki, Türk hükümeti, Kürt toplumunun sorumlu üyeleriyle diyalogu arttırmanın yollarını arar. Parlametodaki Kürt milletvekillerinin cezaevine konulmasına ilişkin kaygılarımız olmuştur." (Milliyet, 13 Ocak 1995) Bütün bu süre içinde, PKK önderliğinin "dış kamuoyu" olarak adlandırdığı emperyalist burjuvazi ve onunun ılımlı kanadı ya da papaz takımı rolünü oynayan liberal ve burjuva-demokratik parti, örgüt, çevre ve kişiler (sosyalistler, sosyaldemokratlar, yeşiller, burjuva aydınları, basın kuruluşları, insan hakları örgütleri, sendika bürokratları vb.) Türk gericiğine karşı kampanyalarını daha da yoğunlaştırdılar. Görünürde gerici Türk egemen sınıflarını yumuşatmayı ve geriletmeyi ve onların "demokratikleştirme" konusunda köklü adımlar atmalarını sağlamayı hedefleyen bu kampanya, aslında giderek daha uzlaşmacı bir konuma sürüklenen PKK'yi ve Türkiye ve Kuzey Kürdistan komünist ve devrimci hareketini tasfiye etmeyi, böylelikle Batı Avrupa ve ABD emperyalistlerinin bağlaştığı ve uşağı Türk gericiliğinin ve burjuvazisinin ömrünün uzatılmasını hedefliyor. Ortadoğu'da emperyalist devletleri ve onların İsrail siyonizmi başta olmak üzere yerel uzantılarını en fazla rahatsız eden Filistin ulusal kurtuluş hareketi, 1980'li yıllar boyunca sürekli olarak güç yitirdikten sonra, 13 Eylül 1993'de imzalanan Rabin-Arafat anlaşmasıyla daha da geri bir konuma çekilmişti. Artık bölgedeki en önemli "istikrarsızlık" ögesi, Türkiye proletaryası ve emekçilerinin devrimci yığın hareketi ile karşılıklı bir etkileşim içinde bulunan ve esas gücünü Kuzey Kürdistan'ın emekçi yığınlarından almakla birlikte, Kürdistan'ın diğer parçalarında da etki ve otoritesi giderek artmakta olan PKK önderliğindeki Kürt ulusal hareketiydi. Bu bakımdan, patlayıcı maddelerle dolu olan bu bölgedeki sınıfsal ve ulusal çelişmelerin daha da fazla keskinleşmesine yol açabile-

cek/açacak ve yalnızca Türk gericiliğini değil, bir bütün olarak emperyalist burjuvazinin en yaşamsal çıkarlarını doğrudan tehdit edebilecek/edecek olan bir dizi devrimin patlak vermesinin yolu, Kürt ulusal hareketinin sopa ya da havuç yoluyla ya da her ikisinin bir bileşiminin yardımıyla bastırılarak tıkanmalıydı. Bu noktada gerek farklı emperyalist devletler ve gerekse de Türk gericiliği de içinde olmak üzere yerel gerici egemen sınıflar arasında hiçbir stratejik anlaşmazlık yoktur.

Emperyalist burjuvazinin, kadim dostu ve sınanmış uşağı Türk gericiliği hemen hemen bütün gücünü seferber etmesine, binlerce köyü yakmasına, Kürdistan'ın doğal örtüsünü tahrip etmesine, milyonlarca Kürt emekçi köylüsünü yerinden yurdunda ederek Kürdistan kırını insansızlaştırmasına, sivil halka, Kürt devrimci ve demokratlarına yönelik katliamlarını Kürdistan'ın ve Türkiye'nin kentlerine kadar yaygınlaştırmasına karşın gücünü geniş yığınlardan alan ulusal kurtuluş hareketini bastıramadı. Türk egemen sınıfları, PKK'nin, emperyalist burjuvazinin bilinen amaçlarla özendirdiği "siyasal çözüm" atağına, alışlagelmiş yöntemleriyle, yani karşıdevrimci terörü yoğunlaştırarak yanıt verdi. Kürt aydınlarına, avukatlarına, yayıncılarına ve işadamlarına yönelik saldırıları, 3 Aralık 1994'de Özgür Ülke'nin bombalanması, 1995'in mart ayında yaka-paça tutuklanan DEP milletvekillerinin, TCK'nın 168 ve 169. maddeleri (silahlı çete kurmak ve yönetmek) uyarınca DGM tarafından cezalandırılmaları, 4 Şubat 1995'de Özgür Ülke'nin kapatılması, Kuzey Kürdistan'da PKK'ye ve Kürt halkına yönelik askeri operasyonların yoğunlaştırılması, Dersim'de -ocak, şubat ve mart aylarında köylerin sistematik bir biçimde yakılması ve boşaltılması, Adana, Mersin, İzmir ve İstanbul'un Kürt ağırlıklı yoksul ve emekçi semtlerine yönelik saldırıların yoğunlaştırılması ve cezaevlerine özelde PKK'li ve genelde devrimci ve komünist tutsaklara karşı yeni bir saldırı dalgasının başlatılması vb. izledi.

Ve ardından, saflarındaki "kemalist ve "globalist" yada " 1. cumhuriyetçi" ve "2. cumhuriyetçi" kanatlar arasındaki bölünmenin giderek derinleşmesine ve Kürt halkına karşı sürdürdükleri karşıdevrimci kirli savaşı kazanabileceklerine ilişkin umutlarının giderek sönmesine karşın[1], Kürt sorununun "siyasal çözümü" konusunda kararlı bir adım atma iradesine sahip olmadıkları gözlenen Türk egemen sınıfları, 20 Mart 1995'de Güney Kürdistan'a karşı, yakın tarihin en kapsamlı operasyonunu başlattılar. Korgeneral H. Kundakçı'nın komutasındaki, çok sayıda uçak, helikopter, top ve tankla desteklenen 35000 askerin katıldığı bu saldırı, burjuva basının da itiraf etmek zorunda kaldığı gibi, amacına ulaşamadı. Kuzey Kürdistan'da girişilen daha kapsamlı, ama aynı ölçüde başarısız bir diğer operasyonla zamandaş olarak gerçekleştirilen bu saldırı, yalnızca PKK'yi değil, dolaylı olarak da olsa, Türkiye'de gelişen işçi ve emekçi halk hareketini de hedef alıyordu. Bu operasyonun hemen öncesinde, sırasında ve sonrasında, işçi sınıfının bir bölümünün (Pendik Belediyesi, Ekspres Kargo, Adana Tekstil, HAVAŞ, Cihangir ve Tuzla Deri, DARSA Tekstil,vb.) militan ve kararlı savaşımının, özellikle Türkiye'de yeni bir dönemin kapısını aralamış bulunan Gazi direnişinin ve ona koşut olarak ilçesinde 1 Mayıs Mahallesi de bulunan bir dizi işçi ve emekçi semtinde ve Türkiye'nin diğer bazı kentlerinde meydana gelen protesto eylemlerinin, lise ve üniversite gençliğinin nicelik ve nitelik bakımından gelişen savaşımının, Nurtepe ve Okmeydanı semtlerinde yükselen barikatların ve emekçi memurların kiteselleşme ve militanlaşma be lirteleri gösteren eylemlerinin görüldüğünü anımsayalım.

Bu operasyonun bir diğer önemli amacı, Türk gerici egemen sınıfların Musul ve Kerkük bölgesine yönelik geleneksel yayılmacı emellerinin yaşama geçirilmesinin koşullarını oluşturmak ya da zorlamaktır. Daha, ocak 1991'de başlayan Körfez savaşı

sırasında ve sonrasında, Türk gerici egemen sınıflarının "glo balist" ya da "2. cumhuriyetçi" kanadı, ABD emperyalistlerinin planlarıyla uyum içinde –Güney Kürdistan'ı da kucaklayan– büyük Türkiye'den yana olduklarını belli etmişlerdi. O zamanın Türkiye Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın adıyla özdeşleşen ve büyük Türkiye sınırları içinde birleşecek olan Kuzey ve Güney Kürdistan halkına sınırlı bir özerklik tanıyacak olan bu proje çeşitli nedenlerden ötürü gerçekleşemedi. Bu nedenler arasında Türk egemen sınıflarının geniş kesimlerinin, kendilerine bağımlı da olsa, bir Kürt devletini anımsatan herhangi bir siyasal oluşuma ne siyasal, ne askeri ve ne de psikolojik olarak hazır olmaları, Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da gerek işçi sınıfı hareketinin ve gerekse ulusal hareketin açık bir yükseliş içinde olması, Almanya, Fransa ve Sovyetler Birliği gibi emperyalist devletlerin, İran'ın ve Arap dünyasının Türkiye'nin yayılmacı emel ve girişimlerine karşı tutumları sayılabilir. Ancak bu düş, egemen sınıfların gündeminden hemen hemen hiç düşmedi. Türk burjuvazisinin ve gericiliğin temsilcilerinin "çelik hareketi" sırasında ve sonrasında yaptıkları açıklamalarda, PKK'nın Güney Kürdistan'daki üstlerinden yola çıkarak Türkiye sınırları içinde yaptığı ileri bölge ve ya da "güvenlik şeridi" kurulması gereğinin sürekli olarak vurgulandığı görülmüştü. İsrail siyonistlerinin Güney Lübnan'da oluşturmuş oldukları "güvenlik kuşağı" örneği verilerek pazarlanmaya çalışılan söz konusu sınır "düzenlenmesi"nin gerisinde, Türk egemen sınıflarının ABD emperyalistlerinin bölgeye ilişkin planlarına daha yakın duran ve "Kürt sorunu"nun Irak'ın toprak bütünlüğünün çiğnenmesi ve bir Türk-Kürt federasyonunun kurulması yoluyla çözümünü savunan kanadının hevesleri yatıyordu. Ancak gerek bölgesel ve gerekse uluslararası koşulların uygun olmaması, böylesine "alçakgönüllü" hedeflerin bile gerçekleşmesine olanak vermedi.

Burjuva basının ve egemen sınıfların histerek ve şovenist yaygaraya karşın başarısızlıkla sonuçlandığı gizlenemeyen Güney Kürdistan operasyonu, Türkiye'nin uluslararası alanda daha da fazla yalıtılmasını sağlayarak, PKK önderliğinin "siyasal çözüm" doğrultusundaki atağının zeminin daha da güçlenmesine katkıda bulundu. 6 Mart 1995'de Gümrük Birliğine katılarak Avrupa Birliği'nin üçüncü sınıf bir üyesi haline gelen Türkiye, zaten uzun süredir Batı Avrupa burjuvazisinin "Demokratikleşme" konusundaki ikiyüzlü baskılarına hedef oluyordu. Türk gerici egemen sınıflarını ABD emperyalizminin etki alanından uzaklaştırmak ve kendilerine yakınlıktırma için, Kürt halkına yönelik baskı ve katliamları ve Türkiye'de "İnsan haklarının olmayışı"nın bir manivela olarak kullanmayı alışkanlık haline getirmiş olan Avrupa Parlamentosu, 6 Nisan 1995'de yaptığı bir toplantıda 6 çekimser oya karşı 411 oyla Kuzey Irak operasyonunu makum etti. Avrupa Parlamentosu Konseyi Parlamenterler Asamblesi ise 26 nisanda yaptığı bir toplantısında haziran ayına kadar "Demokratikleşme" konusunda gerekli adımları atmadığı taktirde, Türkiye'nin Avrupa Konseyi'ndeki temsil hakkını askıya almayı kararlaştırdı. (Ancak ikiyüzlü Avrupa emperyalist burjuvazisinin Türkiye'den vazgeçmeyeceğinin ve böylesi çıkışların gerçek anlamı ve içeriğinin bilincinde olan Türk egemen sınıfları, bu adımlardan pek de fazla kaygılanmadılar.) Operasyona önce sıcak baktığını belirten ABD emperyalistleri, hem dünya ölçeğinde gelişen tepkiler, hem de Türk gerici egemen sınıflarının çizmeyi aşma olasılığı karşısında giderek daha "eleştirel" bir tutum benimserken, Rusya, Yunanistan, Suriye, İran gibi komşu ülkeler ve Türkiye'nin yeni Osmanlıcı yayılma hayallerinden ürken çeşitli Arap ülkeleri de bu istila eylemini kınadılar.

Bu arada, gerek ülke içindeki koşulların ve gerekse uluslararası alandaki güç dengelerinin Kürt ulusal hareketi lehine değişmeye devam ettiği yolundaki değer lendirmeden

hareket eden PKK önderliği, "siyasal çözüm"ü zorlama doğrultusundaki arayışını sürdürüyordu. Mart 1995 sonlarında MED TV'nin Londra'dan deneme yayınlarına başlamasını, 12 nisanı Sürgündeki Kürdistan Parlamentosu'nun Hollanda'nın başkenti Lahey'de resmen çalışmalarına başlaması, PKK Genel Başkanı A. Öcalan'ın 22 nisanı MED TV'de yapılan bir açık oturumda Türkiye ile diyalog önerisini yinelemesi izledi. Mayıs başlarında, Cumhurbaşkanı S. Demirel'in "Batı Sevr'i istiyor" diyerek Avrupa emperyalist burjuvazisinin Türkiye'nin bölünmesinden yana olduğu yolundaki iddiasının ardından, dönemin Başbakan Yardımcısı Hikmet Çetin ve Dışişleri Bakanı Erdal İnönü'nün başkanlığında dışişleri bürokrasisinin ve çoğu Avrupa başkentlerinde görev yapan 40 büyükelçinin katıldığı bir toplantı gerçekleştirildi. Devletin, PKK'nın "siyasal çözüm" atağına karşı nasıl bir diplomatik strateji izlemesinin gerektiği konusunda tartışmaların yapıldığı bu toplantıda, Batı Avrupa emperyalistlerinin DEP'in kapatılmasını eleştirdiklerini ve PKK'yi "sivilleştirilmeye" çalıştıklarını belirten büyükelçiler şunu ileri sürüyorlardı.

"DEP'in kapatılması, Avrupa'da Kürt sorununun barışçıl yollardan çözümü için var olması gereken muhatabın ortadan kaldırıldığı görüşünü hakim kıldı. Bu nedenle Avrupa, PKK'yi siyasi bir örgüt haline getirmeyi amaçlıyor.

"Savaşı kaybetme aşamasında olan PKK de Avrupa'nın bu isteğinden yararlanarak, süratle sivilleşme adımları atıyor. Daha önce kültürevi adı altında büro açan PKK'ye Avrupa şimdi ERNK'nin adıyla büro açmasına izin vermeye başladı. ERNK Danimarka'da da büro açtı. Norveç, İsveç ve Finlandiya'da da yakında büro açacak" (Milliyet, 8 Mayıs 1995). Aynı günlerde 32. Gün programında Mehmet Ali Birand'ın sorularını yanıtlayan S. Demirel şöyle diyordu:

"Şimdi Avrupalı nasıl bakıyor. Türkiye

Cumhuriyeti terörle mücadele hakkına sahiptir, ama Türkiye'de cereyan eden Avrupa'nın birçok yerinde şöyle görünüyor: Sanki Türkiye'de ezilmiş bir halk var, bu halkın mücadelesini yapan kurtarıcı bir grup var." (Yeni Politika, 11 Mayıs 1995) SKP Yürütme Konseyi, 21 mayısta yaptığı ikinci olağan toplantısında Türkiye'yi ve "uluslararası demokratik kurum ve kuruluşları" Kürt sorununun "siyasi ve demokratik bir temelde çözülmesi" için çaba harcamaya çağırdı. Bunu, SKP temsilcilerinin haziranın ilk haftası içinde Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde bir dizi görüşmeler yapmaları, 14 haziranda 6 Yunan milletvekilinin PKK'nın Genel Başkanı A. Öcalan'ı ziyaret etmeleri, temmuz ortalarında 10.000 PKK'li tutsağın ve onlara Türkiye ve Kürdistan'da ve Avrupa'da destek veren güçlerin açlık grevleri ve diğer kitlesel eylemleri izledi. 14 temmuzda -Büyük Fransız devriminin 194. yıldönümünde- 14 Temmuz 1983'de Diyarbakır zindanında yakılan görkemli direniş ateşinin tutuşturulmasından tam 13 yıl sonra- başlayan eylemin istemleri şunlardı.

"1- PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan tarafından yapılan siyasi çözüm için diyalog çağrısının, bütün sorunların çözüm başlangıcı olarak açıktan benimsenmesi ve güç verilmesi.

2- Cenevre Savaş Sözleşmesi'ne uyulmasının güvence altına alınması.

3- Sivillerin katliamına, gözaltındaki kayıplara, yargısız infazlara, işkenceye, köylerin yakılıp yıkılmasına son verilmesi.

4- Cezaevlerindeki tutsaklara savaş esiri statüsü verilmesi.

5- Yürütülen askeri imha operasyonlarına son verilmesi.

6- Kirli savaşı yerinde izlemek ve cezaevlerindeki durumu yerinde görmek için Birleşmiş Milletler ve Kızılhaç tarafından heyetlerin gönderilmesi." (Yeni Politika, 15 Temmuz 1995) Bu kitlesel açlık grevinin

başlamıştı kısa bir süre sonra, ABD'yi ziyaret eden SKP Yürütme Konseyi Başkanı Remzi Kartal ve Başkanlık Divanı üyesi George Aryo, bazı senatörlerle ve Demokrat Parti'den bazı yetkililerle görüştüler. Kürt sorununun ABD Senatosu'nda ele alınmasını isteyen SKP temsilcilerinin, Washington'a sunduğu belgelerde, diğer şeylerin yanısıra şunlar söyleniyordu.

"Bugün bu katliama seyirci kalmak veya daha kötüsü ona destek sunmak, ne tarihin ne de Kürt halkının affedeceği bir suçtur... Biz Kürt tarafı olarak, Amerikan hükümetine sesleniyor ve diyoruz ki: Gelin bu Türk dostluğunuzu gözden geçirin; Kürdistan halklarını tarihin çöplüğüne atmak isteyenlere alet olmayın; Türk politikacılarının kullandıkları İslami fundamentalizm oyununa gelmeyin; hep 'inanıyoruz' dediğiniz, Evrensel İnsan Haklarına ve değerlerine sahip çıkınız; Ortadoğu'ya barış, güvenlik ve istikrarın gelmesini istiyorsanız, Kürt sorunu hakkında gerçekçi çözüm için adım atınız" (Yeni Politika, 20 Temmuz 1995) Kürt ulusal hareketinin önderlerinin ABD ve Batı Avrupa emperyalist burjuvazisiyle flörtlerinin ve onlara ilişkin beklentilerinin daha üst bir düzeye tırmandığı bu dönemde, Yeni Politika gazetesinde ya yımlanan bir röportajında A. Öcalan da şunları söylüyordu.

"Eğer gerçekten ABD'de, Avrupa'da söylendiği gibi insan hakları ve demokrasi varsa, onun temel değerlerine, ilkelerine, kurumlarına bağlıysalar söylesinler: En çok demokratik haklar, insan hakları nerede ihlal ediliyor? Bir halkın kimliği, kültürü nerede inkar ediliyor... Kendini düzeltmesi gereken biz değiliz. ABD ve Avrupa'dır. Kocaman NATO'yu bize karşı kullanmaları, hangi adaletin veya insani bir ilkenin gereğidir. Neden bizi bu kadar uluslararası bir tehlike olarak görüyorlar? Bunu da anlamak istiyoruz. Eğer bizim, Kürt halkının varlığını ve çok sınırlı bazı ulusal demokratik taleplerini istemekten daha fazla bir aşırılığımız varsa onu söylesinler. Sınırları

belli olmayan bazı çıkarları, Ortadoğu söz konusu ise onu da açıkça söylesinler. Görüşelim." (Yeni Politika, 18 Temmuz 1995) Lenin, "Emperyalizm" adlı yapıtında, emperyalizmin "heryere özgürlük değil, egemenlik eğilimi götüren mali sermayenin ve tekellerin çağı" olduğunu belirtiyor ve,

"Emperyalizm, hem dış, hem de iç siyasette demokrasiyi yıkmaya doğru, gericiliğe doğru mücadele eder. Bu anlamda emperyalizm söz götürmez bir biçimde genel olarak demokrasinin bütün demokrasinin inkarıdır." (Marksizmin bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm, s. 27) diyordu. 20.yy'ın sonlarına yaklaştığımız bugünlerde emperyalizmin "her planda gerici" anlamına geldiğini unutanlar ya da Marksizm-Leninizmin ve onun temel tezlerinin eskidiği yolundaki safsatalardan yola çıkarak, genel olarak emperyalizmde ve özel olarak ABD ya da Batı Avrupa emperyalizminde ilerici, demokratizm vb. arayanlar başlarını taşa çarpacaklardır ve çarpmaktadırlar da. Kürt ulusal kurtuluş hareketinin önderlerinin, ABD ya da Batı Avrupa emperyalistlerinin Kürt halkına ve onun ulusal kurtuluş savaşına yıkımdan başka herhangi bir şey vereceğini, dünya gericiliğinin başını çeken bu güçlerin Kürt halkının yazgısı konusunda en küçük bir adalet ya da vicdan duygusu taşıyabileceğini, onların Ortadoğu'ya ya da dünyanın herhangi bir başka bölgesine "barış, güvenlik ve istikrar" getirdiğini ve getireceğini hayal etmeleri ve kendi devrimci tabanlarını ve Kürt halkını bu hayallerle eğitmeleri bu çilekeş ve kahraman halkın çok büyük bedeller ödeyerek, kan ve gözyaşı selleri dökerek kazandığı devrimci mevzilerin göz açıp kapayıncaya kadar elden gitmesine yol açabilecektir. Kürt ulusal kurtuluş hareketinin önderleri, ABD kapitalizmi ve emperyalizminin 1880'lerde ve 1890'larda Kızılderiileri bütünüyle yok ederek yakın tarihin ilk gerçek soykırımını gerçekleştirmiş 1861-'65 iç savaşın üzerinden 120 küsur yıl geçmiş olmasına karşın "kendi" zenci halkına karşı

ırkçı bir politika izlemekten hala vazgeçmemiş, 20.yy'ın başlarından bu yana kendi özel etki alanı ilan ettiği Latin Amerika'nın halklarına karşı kendi deyimiyle "büyük sopa" siyaseti izlemiş ve bu kıtada gerçek leştirdiği sayısız askeri darbeler, yaptığı askeri müdahaleler yoluyla milyonlarca işçi, köylü ve aydının kanını dökmüş, "kendi" işçi sınıfına ve emekçilerine ve ABD'deki komünist, devrimci ve antifaşist güçlere karşı sistemli bir baskı ve sindirme politikası uygulamış, 1936-'39 yılları arasındaki İspanya iç savaşı sırasında Hitler ve Mussolini tarafından desteklenen general Franco önderliğindeki faşist güçlere arka çıkmış, II. Dünya Savaşı'ndan sonra Alman, İtalyan ve Japon faşistlerinin çizmelerini giyerek kapitalist emperyalist sistemin jandarmalığına soyunmuş, sosyalist Sovyetler Birliği'ne ve halk demokrasisi ülkelerine karşı sayısız karşıdevrimci komplolar düzenlemiş, 1950-'53 yılları arasında Kore halkının devrimci iradesinin yaşama geçmesini engellemek için Kore savaşını çıkarmış, 1954'deki Dien Bien Fu yenilgisinden sonra eski sömürgeci olan Vietnam'dan apar-topar kaçmak zorunda kalan Fransız emperyalistlerinin yerini almış ve 1975 yılında kendileri de tasıtarafı toplayarak, bu ülkeden gidene kadar 1 milyondan fazla Vietnamlının ölümüne yol açmış, 1965'de Endonezya'da 500.000' den fazla komünist, devrimci, antifaşistin öldürülmesiyle sonuçlanan faşist Suharto-Nasution darbesinin tezgahlanmasında başrolü oynamış, 1973'de Şili'de general Pinochet'in, 1976'da Arjantin'de general Videla'nın, 1980'de Türkiye'de general Evren'in vb. askeri-faşist darbelerinin ardında aktif bir biçimde yer almış, Güney Afrika'dan Pakistan'a, Filipin'lerden İran'a, Mısır'dan Brezilya'ya kadar dünyanın her yerinde proletaryanın ve halkların celladı ve kasabı işlevini yerine getirmiş ve Türkiye, Irak ve İran'da yaşayan Kürt halkının çeşitli gerici ve faşist klikleri eliyle ezilmesinin en önde gelen sorumluları arasında yer almış olduğunu nasıl olur da anlamamazlıktan gelebilirler? Kürt ulu-

sal hareketinin önderleri nasıl olur da sınıfsal kurtuluş için ayağa kalkan işçilerin ve diğer emekçilerin ve ulusal kurtuluş için ayağa kalkan ezilen halkların genelde emperyalist burjuvazi ve özeldede ABD ve Batı Avrupa emperyalistleri tarafından her zaman "uluslararası bir tehlike" olarak görüldüklerini ve görüleceklerini, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için ayaklanan işçilerin, diğer emekçilerin ve ezilen halkların yalnızca yerel gericilikle değil, aynı zamanda emperyalist burjuvaziyle de -dolaylı ya da doğrudan- savaşmadan kendi hedeflerine ulaşamayacaklarını anlamazlıktan gelebilirler.

Bu dönemde, emperyalist burjuvazi konusunda beslenen hayaller, kaçınılmaz olarak Türk (ve İran ve Irak) gerici egemen sınıfları konusunda beslenen hayallerle tamamlanıyordu. A. Öcalan'ın, 6 Aralık 1994'de toplanan AGİK doruğu öncesinde Özal'ın ve Karayalçın'ın söylediği tarzda ve "Türkiye'nin bütünlüğü içinde" bir federasyona karşı olmadığını "herhangi bir birleşme biçimi üzerine tartışılabilir"bileceğini söylediğini yukarıda görmüştük. PKK Genel Başkanı, Yeni Politika'da 18 Temmuz 1995'de yayımlanan röportajında bu görüşünü dile getiriyordu.

"Herşeyden önce Ortadoğu halkları arasında uzak bir ihtimal gibi gözükse de bir federasyonlaşma mümkündür. Bugün Irak'ta gerçekleşecek bir Kürt-Arap federasyonu, yine İran'da gerçekleşecek bir Kürt ve diğer halklar federasyonu, Türkiye'de gerçekleşecek bir Kürt-Türk federasyonu eşittir bir Ortadoğu federasyonudur. Biz buna inanıyoruz." A. Öcalan'ın federasyon ya da federasyonlaşmaya ilişkin projelerinde "küçük" bir detayın, devrimin eksik olduğu görülüyor. Türkiye'de, İran'da ya da en azından İşçi-Emekçi Sovyetlerinin iktidarı kurulmadan, Kürt halkının ulusal ve demokratik haklarının güvence altına alınmasının minimal koşulları oluşmuş sayılmaz. Bu ülkelerde, Türk, Fars ve Arap gericiğinin iktidarda bulunduğu koşullarda,

bu egemen sınıflarla gerçekleştirilecek bir federasyon ilişkisi, Kürt halkının ulusal ve demokratik özemlerine ve çıkarlarına ihanet, Kürt burjuvazisinin Türk, Fars, Arap vb. gerici egemen sınıflarıyla Kürt proletaryası ve emekçilerinin demokratik savaşımının ezilmesi için anlaşması anlamına gelecektir. Türk gerici egemen sınıflarının henüz böyle bir anlaşmaya hazır olmamaları, böylesi bir tehlikenin, ya da Kürt burjuvazisini bile dışlayan daha kötü teslimiyetçi bir uzlaşma tehlikesinin olmadığı anlamına gelmiyor. Devam edelim.

Kürt ulusal hareketi, temmuz ve ağustos aylarında bu diplomatik atağını sürdürmeye çalıştı. SKP Yürütme Konseyi'nin 22 temmuzda Rusya'da çeşitli burjuva partilerinin temsilcileriyle yaptığı görüşmeler, SKP 2. Olağan Genel Kurulu'nun 31 temmuzda Viyana'da başlayan toplantısında 21 martı ulusal bayram ilan etmesi ve Güney Kürdistan'da sürmekte olan ça tışmaların sona ermesi için Öcalan, Barzani ve Talabani ile görüşmeyi kararlaştırması, 14 temmuzda cezaevlerindeki tutsakların başlattığı kitle-sel açlık grevinin ülkede ve Avrupa'da çeşitli destek eylemleriyle beslenerek sürdürülmesi, 14 ağustosta Taksim 1 Mayıs alanında izinsiz olarak gerçekleştirilen –ve cezaevlerindeki tutsakların açlık grevine başlarken kamuoyuna sundukları istemleri içeren bir Barış Bildirisi'nin de okunduğu–barış mitingi, bu zincirin halkalarından bazılarını oluş turuyordu. Ancak, gelişmeler PKK'nin "siyasal çözüm" doğrultusunda sürdürdüğü etkinliklerin kısa erimde elle tutulur bir sonuç vermeyeceklerinin verilerini oldukça net bir biçimde ortaya koymaya başlamıştı bile. 22 haziranda kabul ettiği raporda Türk hükümetinin "sivil Kürtlere karşı şiddet" uygulamasını eleştiren ve Kürtlere anlatım özgürlüğü sağlanması ve Kürdistan'da BASK modelinin uygulanmasını savunan Batı Avrupa Birliği Parlamenter Asamblesi, bu son derece ılımlı önerilerini bile bir yana atarken, 28 haziranda toplanan Avrupa Konseyi Parlamenter

Asamblesi, daha önce almış olduğu "Türkiye karşıtı" kararı –Haziran ayına değin 'demokratikleşme' ve Kürt sorununun çözümü konusunda ilerleme sağlanmadığı takdirde Türkiye'nin Avrupa Konseyi'ndeki temsil hakkının askıya alınması– eylül ayına dek dondurdu. D. Tarchys, Cumhurbaşkanı S. Demirel'in, Avrupa'nın Türkiye'nin üniter yapısını bozmak istediği yolundaki eleştirileri yanıtlarken, Türkiye'nin "Avrupa ailesinin bir üyesi olarak kalma"sı gerektiğini söylüyor ve bir süredir Avrupa Konseyi toplantılarını boykot eden Türk Parlamento Heyeti'nin geri dönmesi gerektiğini hatırlatıyordu. Aylar süren çekişme ve pazarlıklardan sonra burjuva partilerinin temmuzun ikinci yarısında, 12 Eylül anayasasında bazı son derece sınırlı değişiklikler yapmayı "başarabilmeleri" de Türkiye'nin Batı Avrupa (ve ABD) emperyalist burjuvazisiyle ilişkilerinde belli bir rahatlama yarattı. Burada, Kürt ulusal hareketinin aylar boyu devam eden diplomatik atağının ve "siyasal çözüm" arayışlarının, kilit önemde iki ülke olan ABD ve Almanya'nın tutumlarında ciddiye alınabilecek hiçbir değişiklik yaratmamış olduğunun altını çizmek gerekiyor. ABD ve Almanya devlet aygıtının değişik bölümlerinden Türk gericiliğine yönelik eleştirilerin arkası hiç kesilmemekle ve özellikle de bu ülkelerin parlamenterlerinden muhalefetteki burjuva partilerinden, basınından gelen ve Türkiye'nin "anti-demokratik" uygulamalarını hedef alan eleştirilerinin dozu yer yer daha da yükselmekle birlikte, bu iki kilit ülkenin emperyalist burjuvazisinin, Türkiye'nin "stratejik önemi" konusunda herhangi bir yalpalama göstermedikleri açık olmalıdır. Türk burjuvazisi ve gericiliği, bu ülkelerin egemen sınıflarının, kendi kamuoylarının ve halklarının tüketimi için dillerinden düşürmedikleri "demokrasi, insan hakları vb." konusundaki emperyalist demagojinin gerçek anlam ve değerinin bilincindedir. Onlar sürekli olarak, "laik ve demokratik Türkiye'nin Kuzey Afrika'dan Ortadoğu'ya, Balkanlar'dan Kaf kasya'ya ve Orta Asya'ya

kadar tüm İslam alemine örnek olduğunun, Sovyetler Birliği'nin yıkılmasından sonraki kısa balayı dönemi geçtikten sonra -Doğu Avrupa'da, Ukrayna'da, eski Yugoslavya'da, Kafkasya'da ve Orta Asya'da giderek daha fazla karşı karşıya gelen ve- aralarındaki çekişmeler keskinleşmeye yüz tutan ABD ve Rusya arasındaki ilişkilerin yeni konumunun Türkiye'nin önemini arttırdığının, Türkiye'nin Kafkasya, Orta Asya, Ortadoğu ve Balkanlar'daki Türk ve müslüman toplulukları üzerindeki "geleneksel etkisi" sayesinde ABD ve Batı Avrupa emperyalistlerinin bu geniş ve uçsuz bucaksız bölgedeki güncel ve gelecekteki çıkarlarını zedeleyen ve zedeleyebilecek çeşitli güçlere -Rus emperyalizmi, İran gericiliği, İslam fundamentalizmi ve diğer Batı karşıtı güçler- karşı emperyalist Batı'nın kalkanı ve siperi rolünü oynayabilecek biricik ülke olduğunun propagandasını ve böylelikle Türk gericiliğinin ABD ve Batı Avrupa emperyalistleri açısından "vazgeçilmezliği"nin yaygarasını yapmaktadırlar. Taşdığı önemli abartma ögesi bir yana bırakılsa da bu değerlendirmede önemli bir gerçek payı olduğu hesaba katılmalı, emperyalist Batı'nın 1930'lu yıllardan bu yana sınanmış uşağı ve bağlaştığı olan Türkiye'den ve kendisine sıkı sıkıya bağımlı olan Türk burjuvazisiyle olan ilişkileri sayesinde sağladığı artık-değerden ve diğer ekonomik olanaklardan kolay kolay vazgeçmeyeceği ve vazgeçemeyeceği hesaba katılmalıdır. Kuşkusuz bu, söz konusu "karşılıklı bağımlılık" ilişkisi içinde asıl bağımlı olan tarafın Türk burjuvazisi ve gerici egemen sınıfları olduğu gerçeğinin gözardı edilmesini ne gerektirir, ne de olanaklı kılar. Bu yüzden onun çeşitli temsilcileri, ABD ve Batı Avrupa'nın parlamentolarında, basınında ve diğer benzeri platformlarında kendilerinin -iki yüzlü bir tarzda da olsa- sürekli olarak yargılanmalarına, aşağılanmalarına ve adeta şamar oğlanına çevrilmelerine pek de aldırılmamakta, efendilerinden koparabilecekleri ekonomik, siyasal askeri vb. "yardım" için onursuzca yalvarmakta, kulis

yapmakta, kendilerine yönelik hakaret ve sövgülerin dozunun kaçtığını düşündüklerinde ise -Türkiye halkını ve kamuoyunu oyalamak için- bazı göstermelik tepkiler vermektedirler.[2]

Dolayısıyla, saflarındaki tartışma, anlaşmazlık ve bölünmenin sürmesine karşın Türk gerici egemen sınıfları, Kürdistan'a ilişkin politikalarında önemli bir değişiklik yapmadan ya da yapmadan yollarına devam ettiler. Bu koşullarda onlar, Türk ordusunun 20 marttaki büyük askeri operasyonunun (Çelik Harekatı) dünya ölçeğinde tepkilere yol açmış olmasına karşın, 2-12 Temmuz 1995 tarihleri arasında Güney Kürdistan'daki PKK üslerine karşı yaklaşık 3 bin askerin katıldığı, aynı ölçüde başarısız bir başka saldırı gerçekleştirmekte duraksamadılar. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından hazırlanmakta olduğu uzun zamandır bilinen "Doğu sorunu: Teshisler ve Tespitler" başlıklı raporun 3 ağustosta yayımlanmasının ardından "kemalist" kanattan gelen yoğun tepkiler karşısında "globalist" kanadın pasif savunma konumunda kalması hiç de şaşırtıcı değildi. Cezaevlerinde 37 gündür sürdürülmekte olan açlık grevlerinin 17 ağustosta istemlerinin hiçbirini kabul ettiremeksizin sona ermesinin ardından faşist diktatörlüğün 18 ağustosda Yeni Politika gazetesini -Türkiye'deki ve dünyanın değişik yerlerindeki demokratik kuruluşların eleştiri ve tepkilerini hiçe sayarak- kapatması da şaşırtıcı değildi.

Gelinen noktada PKK önderliğinin yeni bir durum değerlendirmesi yapması kaçınılmazdı. Nitekim temmuz sonlarında kaleme aldığı bir makale de Aydın Zafer şöyle diyordu:

"Bu koşullarda, Özgürlük Cephesi kazanma nedenlerine sınımsız sarılırsa ve yeterince cevap verirse bundan sonrasını ve önümüzdeki yılları kazanmaması düşünülemez. Gelişme olanaklarına karşı devlet sürekli saldırı pozisyonunda olup, çok şiddetli bir

savaş geliyor. Özgürlük ve Barış temelinde bir barışçıl formülün ancak bu kıyasıya savaşımın sonucuyla belirleneceği şimdi daha iyi anlaşılmalıdır...

"Artık tarih öyle bir noktaya geldi ki, ya devlet bu finali kazanır ya da özgürlük hareketi kazanır. Dolayısıyla orta yol pek gözükmüyor. Bir orta yol için içten ve dıştan epey ses çıktıysa da, bu seslerin fazla etkili olmaması kendilerine göre askeri yöntemin tek çıkar yol olarak görülmesi ve bunun dışında nefes alacak durumlarının olmaması, bu gelişmeyi diğer yönüyle de izah ediyor." (Yeni Politika, 28 Temmuz 1995) Koşullar PKK önderliğini, yalnızca Türk gericiliğine değil, ABD emperyalizmine ve bağla şıklarına karşı da tavır almaya zorluyordu. Daha 29 haziranda ABD Dışişleri Bakanlığı Irak-İran Dairesi Başkanı R. Deutsch Ankara'da Türk Dışişleri yetkilileriyle kapsamlı bir görüş alışverişinde bulunmuştu. Bu görüşmenin asıl amacı, o sıralar birbirleriyle savaşmakta olan ve emperyalist devletlerle, Türk faşist diktatörlüğüyle, onların istibarat örgütleriyle ve "Çekiç Güç"ün komutanlarıyla girdikleri kirli ilişkiler ve binlerce Kürt peşmergesinin yaşamına malolan –ve Güney Kürdistan halkının büyük tepkisine yol açan– ilkesiz çatışmaları nedeniyle saygınlıklarını önemli ölçüde yitirmiş olan KDP ve KYB'nin aralarında kalıcı bir ateşkes imzalamalarını sağlamaktı. ABD emperyalistlerinin, bağla şıklarının ve Türk gerici egemen sınıflarının asıl kaygısı, bu iki gerici kliğin niteliği giderek daha fazla açığa çıkan pro-emperyalist ve halk karşıtı politikalarının, Güney Kürdistan'da PKK'nin güçlenmesine olanak yaratmakta olmasıydı.

ABD diplomatlarının Türkiye'de ve Güney Kürdistan'da yaptığı bir dizi görüşmenin ardından 9-11 Ağustos 1995'de İrlanda'nın başkenti Dublin yakınındaki bir kasabada, Kürdistan Demokratik Partisi, Kürdistan Yurtseverler Birliği ve Irak Ulusal Kongresi temsilcileri biraraya geldiler. ABD emperyalistlerinin gözetiminde yapılan ve Türki-

ye'nin de gözlemci olarak katıldığı toplantıda şu kararlar alındı.

- Çatışmaların çerçevesinde yoğunlaştığı Erbil kenti silahlı birliklerden arındırılacak. Erbil çevresindeki askeri birliklerin sayısı azaltılacak.
- Gümrük gelirlerinin ve diğer gelirlerin KDP ve KYB arasında "adil" olarak paylaşılmasını güvence altına alacak düzenlemeler yapılacaktır.
- Güney Kürdistan'daki bölgesel parlamento, federal meclis ve hükümete yeniden işlerlik ve meşruiyet kazandırılacaktır.
- Irak'ın toprak bütünlüğü korunacak ve Türkiye'nin –Güney ve Kuzey Kürdistan'daki– "meşru" güvenlik kaygıları gözönüne alınacaktır.

ABD emperyalizmi ile Türk gericiliği arasında gerçekleştirilen ve KDP ve KYB'nin bir ateşkes gitmeleri ve destek vermeleri kaydıyla yaşama geçirilebilecek olan bu anlaşmanın asıl hedefleri ise şunlardı:

- Güney Kürdistan'da KYB ve özellikle KDP aleyhine güçlenmekte olan PKK'yi yalıtma ve etki sızletme.
- 15 Ağustos'ta Saddam Hüseyin'in iki damadı ve iki kızının Ürdün'e kaçmalarının ortaya koyduğu gibi, artık iyice zayıflamış bulunan BAAS rejimini devirmek; içinde tüm Saddam karşıtı güçlerin yer aldığı gevşek ve şekilsiz bir cephe olan Irak Ulusal Kongresi'ni iktidara getirerek ABD emperyalizminin Ortadoğu'daki konumunu güçlendirmek. Dolayısıyla, PKK önderliğinin de belirttiği gibi artık "orta yol", yani "siyasal çözüm" olanağı kalmamıştı. Dahası, "içten ve dıştan" çıkan seslerin, yani Türk gericiliğini -ikiyüzlü bir tarzda- eleştiren ve PKK'yle ya da daha çok "Kürt toplumunun sorumlu üyeleri" ile uzlaşmaya çağıran güçlerin (esas olarak Batı Avrupa emperyalistleri ve Türk egemen sınıfların "globalist" ya da "2. cumhuriyetçi kanadın) etkili olmadığı, olamadığı ortaya çıkmıştı. Aylar boyu, Türk gerici egemen sınıflarını, ABD

ve Batı Avrupa emperyalistlerini Kürt ulusunun ve ulusal hareketinin meşru ve haklı savaşmalarına destek vermeleri, Kürt ulusunun istemlerinin yerine getirilmesinin bu güçlerin stratejik çıkarlarına zarar vermeyeceğini kavramaları konusunda ikna etmek, ABD ve Batı Avrupa emperyalistleri ve Türk egemen sınıflarının saflarındaki yarıkları genişletmek için çalışan PKK önderliği, ABD (ve Batı Avrupa) emperyalistlerine karşı tavır takındı. Yeni Politika gazetesinde 18 Temmuz 1995'te yayımlanan röportajda;

"Sınırları belli olmayan bazı çıkarları, Ortadoğu söz konusuysa, onu da açıkça söylesinler, görüşelim" diyerek ABD ve Batı Avrupa emperyalistleriyle –herhalde Kürt, Arap, Fars, Türk vb. halklarının yararına olmayacak olan– bir pazarlığa girmeye hazır olduğunu dile getiren A. Öcalan'ın görüşlerini yansıtan "İktidar ve Devrim Süreci" başlıklı yazıda şöyle deniyordu:

"Uluslararası baş emperyalist güç ABD, özgürlük mücadelesine karşı büyük bir savaş yürütüyor. ABD'nin yaptığı son değerlendirmelerinde; 'Bizim Ortadoğu ve Orta Asya'da stratejik çıkarlarımız var, Türkiye bize gereklidir' diyorlar. 'TC varsın birkaç halkı daha tarihten silsin, ne gam!' önemli olan kendi politikalarının Orta ve Yakın Doğu'da yürütülmesi, Orta Asya'ya doğru ilerlemesidir. Bu temelde Kürdistan devrimine karşı kurulan uluslararası ittifak bu temeldedir ve değişeceği de pek benzemiyor..."

"Güney'de görünürde emperyalizm Irak rejimine karşıdır. Ama esas olarak gizli ve daha çok Kürdistan'da yükselen devrimci savaşa karşı bir Kürt işbirlikçi blokuyla bir taşla birkaç kuş vururcasına gelişmeleri kontrol altına almak istiyor. Bu, sadece Türk özel savaşımının planı değildir. Bir de emperyalizmin çok üst düzeyde ve Türk özel savaşımıyla koordineli bir biçimde yürüttüğü Kürt halkını bastırma ve tarihten silme politikasını giderek Ortadoğu'yu devrimsizleştirme ve kendi yeni nizamına

uygun hale getirme biçiminde genişletmek istiyor. Bu, bugün en tehlikeli bir politika olarak, Kürt halkı başta olmak üzere, bütün bölge halklarına dayatılmış bulunuyor." (Özgür Politika, 31 Ağustos 1995)[3]

Gelinen noktada, ABD emperyalistleriyle Türk gericiği arasında, Güney Kürdistan ve Irak konusunda –ABD'nin daha kazançlı çıktığı– bir uzlaşmaya varıldığı anlaşılıyor. Bu uzlaşmaya göre, ABD, Türkiye'yi Kürt sorununun "siyasal çözüm"ü konusunda (büyük olasılıkla şimdilik!) sıkıştırmayacak, KDP çetelerinin de yardımıyla sınırlarını koruyabilecek ve PKK'ye karşı ortak operasyonlar düzenleyebilecek olan Türkiye, MİT'in denetimi altında bulunan Türkmen örgütleriyle özel ilişkilerini sürdürebilecektir. Buna karşılık, Türk gericiği, hemen hemen ikibuçuk yıldan bu yana sürdürmekte olduğu Saddam Hüseyin kliğiyle ilişkileri geliştirme, Irak'a uygulanan ekonomik ambargonun kaldırılması için çaba harcama, PKK'ye karşı Irak ordusuyla birlikte savaşma ve Irak'ın toprak bütünlüğünü savunma doğrultusunda yürütmeye çalıştığı ürkek politikasından önemli ödünler verdi. İçinde Irak'ın bölünmesinden yana olan çeşitli parti ve grupların yer aldığı, ABD güdümlü Irak Ulusal Kongresi ile ilk kez masaya oturması, Türkiye'nin politikasındaki değişikliğin en belirgin göstergesidir. Fakat ABD emperyalistlerinin, kendi emperyalist-reformist çözümlerini yalnızca Irak Kürdistan'ına dayatmakla yetinmeleri beklenemez. Onların İran'ı en tehlikeli ülke ve "uluslararası terörizm" in baş destekçisi ilan etmeleri, şubat 1995'te İran'a nükleer teknoloji satacağını açıklayan Rus emperyalistlerinin ekonomik yardımı kesme tehdit etmeleri, 30 Nisan 1995'de başkan Clinton'un –başka hiçbir ülkenin katılımını sağlayamamasına karşın– İran'a karşı ekonomik ambargo uygulamasını başlatması, geçtiğimiz aylarda Van yöresinde İran KDP'sine bağlı peşmergelerin Türk ve Amerikan askeri uzmanlarınca eğitilmesine başlanması ve Milli Güvenlik Kurulu'nda

"İran'a karşı ortak operasyon" konusunun tartışılması vb., ABD emperyalistlerinin Irak'ta uygulamaya koydukları türden bir planı İran için de düşünmekte olduklarını göstermektedir. Ama bu yolun açılması, eninde sonunda benzeri bir çözümün Kuzey Kürdistan içinde gündeme getirilmesinin yolunu açmıyor mu? Irak ve İran Kürdistanlarında emperyalist reformist çözüme rıza gösteren, hatta destek veren Türk gerici egemen sınıfları, benzeri bir çözümün Türkiye Kürdistan'ında uygulanmasının koşullarının yaratılmasına kendi eliyle katkıda bulunmuyorlar mı? Bu sorulara olumsuz yanıt verilemeyeceği açıktır.

Güney Kürdistan'daki giderek büyüyen siyasal etkisi, örgütsel etkisinden daha ya da çok daha fazla olan PKK'nin tasfiye edilmesi ya da yola getirilmesi, ezilmesi ya da evcilleştirilmesi, Pax Americana'nın yaşama geçirilmesinin olmazsa olmaz önkoşullarındandır. Türkiye'de, Irak'ta, İran'da ya da (şimdilik son derece uzak bir olasılık olmakla birlikte) bu ülkelerin tümünde oluşacak olan devrimsiz bir federasyon, şimdiden ABD emperyalistlerinin asıl seçeneği durumuna gelmiş gözükmektedir. Böylesi bir seçeneğin, diğer emperyalist devletlerin ya da Türk, Arap, Fars gerici egemen sınıflarının çıkarlarıyla stratejik bir karşıtlık içinde olacağı, bu güçler tarafından hiçbir zaman kabul edilemeyeceği düşünülemez. Bu bakımdan, PKK'nin "demokratik federasyon" olarak adlandırdığı kendi federasyon planlarıyla, gerici ve emperyalist federasyon planları arasında kesin ve kalın bir çizgi çekmesi gerekiyor.

PKK gerillalarının 25 ağustosta Güney Kürdistan'daki KDP mevzilerine karşı giriştiği geniş kapsamlı operasyonunun ardından Türk ordusunun da katılımıyla genişleyen çatışmalar, Kürt halkının ulusal kurtuluş savaşımında yeni bir evreye girildiğinin müjdesini veriyor gibidir. Güney Kürdistan'da "demokratik bir federasyon"un kurulması istemiyle girişilen bu "ikinci 15 ağustos atılımı", emperyalizme değil, halka

dayanan devrimci ve ilerici güçlerin nedimli büyük bir potansiyele sahip olduklarını bir kez daha gözler önüne sermiş bulunuyor. Ancak, Kürt işçi ve emekçilerinin yapmış ve yapmakta oldukları özverinin boşa gitmemesi için dost Kürt ulusal hareketi önderliğinin gerek Kürt ve Türk proletaryası ve halklarının ve gerekse dünya proletaryası ve halklarının demokrasi ve sosyalizm savaşımını deneyimlerinden gerçekten öğrenmesi gerekir. Emperyalist burjuvazinin ve Türk gerici egemen sınıflarının yanısıra bölge ülkeleri gerici egemen sınıflarının da Kürt halkını ve onun ulusal kurtuluş savaşımını yolundan saptırmak, elde ettiği mevzilerden geriye püskürtmek için yürüttükleri çabalar bundan böyle azalmayacak, tersine giderek artacaktır. Bu bakımdan, Kürt ulusal hareketi önderliğinin görüşlerini yansıtan Aydın Zafer'in,

"Faşist özel savaşın ve dünya gericiliğinin bu kirli savaşı desteklemekte olduğu böyle bir dönemde Kürt halkı mücadelesine amansız yüklenmek zorundadır. Mücadele amansız yürütülmediği oranda katliam politikaları daha da şiddetlenir, emperyalizm tarafından daha da onay görür." (Özgür Politika, 7 Eylül 1995) demesi ve ERNK Avrupa Sözcüsü Ali Sapan'ın;

"Bazıları PKK'yi reformlar içerisinde eritme gibi geri bir düzeye çekme çabası içerisindedir. Avrupa'da sosyaldemokratlar PKK'nin isteği dışında, biraz da ılımlı tarzda Türkiye'nin bütünlüğü içerisinde bir çözüm amaçlamaktadırlar.

"NATO ve gerici emperyalist çevrelerde ise PKK'nin direnişini şiddet ile ezme ve Türk milliyetçiliğinin çizgisini destekleyerek, ama kamuoyunda insan hakları, demokrasi ve benzeri söylemleri dile getirerek bu amaçlarını gerçekleştirme politikası egemen." (Özgür politika, 8 Eylül 1995) biçiminde saptaması, gözlerin ve zihinlerin Kürt halkının (ve dünya halklarının) sahte ve ikiyüzlü dostlarının gerçek yüzlerini daha iyi görecektir tarzda açılmakta olduğu-

nun belirtileri olduğu umulur. Marksist-Leninist komünistler, özelde Kürt ve Türk genelde dünya halklarına karşı halk düşmanı, antidemokratik ve karşıdevrimci tutum ve nitelikleri asla değişmeyecek olan emperyalist burjuvazinin ve Türk gerici egemen sınıflarının değişik fraksiyonlarının stratejik yaklaşımları, amaçları ve yöntemleri konusunda siyasal uyanıklığın daha da fazla artırılması ve her türden oportünist ve reformist hayallerin bütünüyle süpürülüp bir kenara atılması gerektiği kanısındadırlar.[4] Kürt işçi ve emekçilerinin ve Kürt ulusal hareketinin, başta Türkiye ve dünya hakları ve onların bağrından çıkan militan devrimci güçler dışında dostları yoktur ve olmayacaktır. Son 1.5 yüzyıllık dünya tarihi boyunca yeniden ve yeniden doğrulanmış ve doğrulanmaya devam edecek olan bu ders kafalara silinmez harflerle kazanmalıdır.

Eylül-Ekim 1995

SON SÖZ

PKK Genel Başkanı A. Öcalan, 14 Eylül 1995'de MED-TV'de yayımlanan "12 Eylül" konulu programda görüşlerini açıkladıktan sonra 19 Eylül 1995'de gene MED-TV aracılığıyla yaptığı bir açıklamada Türk gericiliğine ateşkes çağrısında bulundu.

Bu açıklamalar ve onlara eşlik eden siyasal değerlendirmeler, yazının bitiminde ihtiyatlı bir biçimde dile getirilen beklentileri bir kez daha boşa çıkarmış bulunuyor. ABD emperyalizmi başta olmak üzere Türk egemen sınıflarının yaklaşım ve politikaları konusunda çok kısa süre önce söylediklerinin mürekkebi kurumadan PKK Genel Başkanı, adeta 180 derecelik bir dönüş yapmış bulunuyor. 31 Ağustos 1995 günü Özgür Politika'da yayımlanan ve PKK önderliğinin görüşlerini yansıtan bir yazıda, baş emperyalist güç ABD'nin Kürt ulusal kurtuluş hareketine karşı büyük bir savaşım yürüttüğü, Kürdistan devrimine karşı kurulmuş olan uluslararası bağlaşmanın değişeceği benzemediği, emperyalizmin Kürdistan'da

yükselen devrimci savaşa karşı Kürt işbirlikçi blokuyla birlikte hareket ettiği ve Türk özel savaşıyla koordinasyon halinde Kürt Halkını ve bölge halklarını ezme ve Ortadoğu'yu devrimsizleştirme politikası güttüğü vb. belirtilmekteydi. Güney Kürdistan'da, Türk ordusunun dolaylı desteğini alan KDP ile PKK arasında -Dublin anlaşmasına karşın KYB'nin yansızlığını koruduğu- çatışmaların olanca hızıyla sürdüğü koşullarda, "12 Eylül" konulu programda konuşan A. Öcalan şunları söylüyordu:

"Bu özel savaş kliği kesinlikle Türkiye halkının çıkarlarıyla, hatta burjuvazinin, gerçekten gelişmek isteyen kesimlerinin çıkarlarıyla alakası yoktur. Bir suçlu rejim olarak ömrünü uzatmak istiyor..."

"Türkiye her an bazı altüst oluşlara gebedir. Bizim kurtuluş mücadelemizin düzeyi zaten her gün fitilliyor. Türkiye'de ister legal politika olsun, ister illegal olsun, birtakım adımlar atmak isteyen çeşitli güçler ve partiler somutu dikkatle değerlendirmeliler. Şunu tekrar vurguluyorum. ABD de rejimi bu haliyle fazla taşımak istemiyor. Suudi'nin tavrı da budur. Dıştan son derece tecrit olmuşlardır. İçerde de tecrit durumları var. Yapılması gereken Türkiye'de bir antifaşist blok oluşturabilmektir.

...

"Ben ordu da dahil olmak üzere bütün sivil ve askeri kurumlardaki gerçekten Türkiye'yi düşünen çevrelere dikkatli bir biçimde durumu değerlendirmelerini tavsiye ediyorum... Bunlar Türkiye'yi çok kötü sattılar. Türkiye halkını çok kötü kullandılar. Burjuvaziyi bile çok kötü yanılttılar. Şimdi kaçış telaşı içindeler. Bunu biraz iyi görmek gerekiyor. Bizi öcü gibi göstermek istiyorlar. Biz böyle olmadığımızı, en demokratik bir Türkiye partisi gibi rol oynamak istediğimizi özellikle belirtmek istiyoruz. Hem halkımızın buna şiddetle ihtiyacı var. Hem Türkiye'nin emekçisiyle, köylüsü, işçisi, memuruyla ve hatta sanayiide atılım yapmak isteyen çevrelerin görüşü eğer demokrasi-

de birleşiyorsa biz sonuna kadar buna varız.

"Ben, bu inançla halklarımızı ve onların değerli, önde gelen sorumlu aydınlarını, siyasi tem silcilerini, yurtsever, hatta ordu içindeki elemanları görevlerine davet ediyorum. Bizi de doğru tanımalarını bekliyorum."(Özgür Politika, 16 Eylül 1995. abç) Abdullah Öcalan, 19 Eylül 1995'de MED-TV'ye yaptığı ve Kürt sorununun siyasal çözümü için bir ateşkes dönemi başlatmak istediklerini belirttiği açıklamasında ise,

"ABD'de son dönemlerde geliştirilen raporlarda PKK'nin durumu ve genel ilişkiler, olası gelişmeler ele alınıyor. Türkiye'nin durumu analiz ediliyor. Bu raporlardan, ABD'nin Türkiye'nin politikalarından ve pratiğinden epeyce rahatsızlık duyduğunu anlamak mümkündür. Dublin zirvesi, TC'nin büyük umutlarla sarıldığı son silahtı. Fakat bizim bu konudaki çabalarımız ve özellikle de Güney Kürdistan'da başlattığımız atılım bunu boşa çıkarmıştır. ABD'nin TC yanlısı bir politika izlemekten ziyade bizim durumumuzu iyi değerlendirecek çözüme gitmekten başka çaresinin olmadığını belirtmek gerekir" dedikten sonra Türkiye-ABD ilişkilerinin bir yol ayrımına geldiğini, Türkiye'nin Kürt sorununun emperyalist-reformist çözümü yolunda adım atmasını isteyen ABD'nin bu beklentisine yanıt veremediğini dile getirdi. Öcalan daha sonra sözlerini şöyle sürdürdü:

"Türkiye, Özal döneminde bunu hayata da geçirmeye çalıştı. Fakat o dönemin Demirel-İnönü-Güreş kemalist ittifakı bunu önledi ve Özal'ın girişimini tasfiye etti. ABD'nin o dönemle birlikte Türkiye'de hayata geçirmek istediği bazı planlar engellenmeye çalışıldı ve bunun bir sonucu olarak da için için bir mücadele yaşandı. ABD kendi politikasına istediği gibi işlerlik kazandıramadı." ABD emperyalistlerine ve genel olarak emperyalistlere ve Türk gericiliğine –ya da en azından onun, "globalist"/ "2. cumhuriyetçi" kanadına– ilişkin yanıl-

samalardan hiçbir zaman kurtulamamış olan A. Öcalan, kendi federasyon planlarıyla ABD emperyalizminin federasyon planı arasında kesin bir ayırım yapmamanın ötesinde, dünyanın efendilerinin –Türk gericiliğinin çıkarlarını da dikkate alan– federasyon planlarına sıcak baktığını şöyle dile getiriyor:

"Gelişmeler çok hızlı ve herkesi de plan yapmaya zorluyor. Birçok devletin planlarının olduğu gibi, bir dünya gücü olması itibarıyla ABD'nin de bazı planlarının olması kaçınılmazdır. Saddam alaşağı edilse de edilmese de bir Kürt federasyonunun ve hatta demokratik bir federasyonun gerçekleşmesi kaçınılmazdır. Bu federasyon Irak'ın toprak bütünselliği içinde kabul edilmek istenecektir. Ardından bu model Kuzey'e de taşınmak istenecek. Türkiye bu modelle uyuşmak için ya Kuzey'deki Kürt gerçekliğini kabul edecek ve federasyon biçimindeki bir çözüme evet diyecektir, ya da savaşım halinde olacaktır. Savaşım halinde olması onu ABD ile mutlaka karşı karşıya getirecektir ve bu kaçınılmazdır. Çelişkinin en canalica kısmı burasıdır. Öyle ki, bu da tam bir bağımsız gelişme yolunu zorlayabilir."(Özgür Politika, 21 Eylül 1995. abç) PKK önderliğinin, taktiksel planlarının, ABD'nin Kürt sorunun çözümünde inisiyatifi ele aldığı ve yakın gelecekte Ortadoğu'da haritaların mutlaka değişeceği saptaması üzerinde yükseldiği giderek daha berraklaşıyor. Bunun, kaçırılmaması gereken tarihsel bir olanak olduğu, Kürtlerin bu konjonktürden mutlaka kendi devletlerini kurmuş olarak çıkmaları ve bunun için de güçlerini birleştirmeleri gerektiği yolundaki değerlendirmeler ve bu değerlendirmelere bağlı olarak, bu yıl içinde Kürdistan'daki tüm güçleri kapsayacak bir ulusal kongre önerisinin gündeme getirilmesi, hatta A. Öcalan'ın halihazırda savaşmakta oldukları KDP ile barışmaya hazır olduklarını açıklaması vb. hep bu saptamanın sonuçlarıdır. PKK önderliğinin görüşlerini yansıtan Can Gülşenoğlu, "Dublin ve Güney Kürdistan

Gerçeği" başlıklı yazısında şöyle diyordu:

"Bugün, verili koşullarda, en mükaddes değer: DEVLETLEŞME'dir. Günümüzde dünyanın çivisi çıkmıştır. Dünya yeniden şekilleniyor. Böylesi koşullar sık sık tekrarlanmayan tarihsel koşullardır. Kürtler bu uluslararası zeminin sunduğu olanaklardan yararlanarak, bir DEVLET'le çıkmalıdır.

"Bugün dışındaki öğelerinin önemini yadsımamakla birlikte, çubuğun bükülmesi gereken ana doğrultu budur. Dünyanın önemli politik merkezleri de, artık Kürtlere dünyada bir yer açmanın gereğini kavramıştır. Ancak, bu politik merkezlerin herbirinin kendisine göre hesapları, gelecekte kendisine ne katacağı noktasında endişeleri vardır. Böylesi bir süreçte dünyanın karşısına bir ulusal otoriteyle, bir ulusal kongreyle çıkmak bir zorunluluktur" (Özgür Politika, 7 Eylül 1995) Aynı konuda yazan bir başka yazar Yalçın Küçük ise Türkiye'nin Washington eski büyükelçisi Şükrü Elekdağ'ın ABD kaynaklarından aldığı bilgilere dayanarak siyasal durumu benzer biçimde değerlendiriyor:

"... Washington Türkiye'nin karşısına iki öneriyle çıkıyor. Bir; Saddam sonrasında Kuzey'de bir devlet olacaktır ve bu devlet geriye kalan Irak'la bir federasyon yapmak durumundadır. Ancak Türkiye'nin Güneyi'ndeki bu yeni devleti Türkiye'nin üst egemenliği altında tutmak, Amerika'nın projesidir; Amerika bu devlet aracılığıyla, neredeyse bütünüyle Irak üzerinde, Türkiye'ye 'protecteur', hami rolü öneriyor. İlki, Saddam sonrasında Washington, Türkiye'nin 1925 yılında elinden kaçırdığını düşündüğü Musul dahil, bütün petrol bölgelerini, Irak'ın Kuzey'ini, Türkiye'nin Doğusu ile daha bilimsel sözcüklerle Irak Kürdistan'ı ile kalan Türk devletini bir federasyonla biraraya getirmeyi teklif ediyor. Üç; tekrar etmek yararlıdır, her iki öneride de, Amerika'nın bu yeni birliğin Türklerin yönetimi altına gireceğinden hiçbir kuşkusu bulunmuyor. Fakat öyle anlaşılıyor; Türk

yönetenleri bundan ötürü tir tir titiyorlar." (Özgür Politika, 22 Eylül 1995) Bu bağlamda, PKK önderliğinin 26 ağustosta başlatılan "Güneş Ülkesi hareketi"yla yapmak istediğinin, haritaların yeniden çizilmesi yolunda hazırlıkların yapıldığı Ortadoğu'daki konumunu güçlendirmek ve pazarlık masasına daha sağlam kozlarla oturmak olduğu şimdi daha iyi anlaşılmaktadır. 1. Dublin doruk toplantısında "PKK'yi dıştalamanın planlarının" (Özgür Politika, 12 Ağustos 1995) yapıldığını söyleyen A. Öcalan, ABD emperyalistlerine bu operasyonla, PKK'nin dıştalanamayacağını ve Kuzey ve Güney Kürdistan'da gerçek muhataplarının PKK olduğu mesajını vermektedir. Demek oluyor ki, PKK önderliğinin Dublin sonrası dönemde ABD emperyalizmi başta olmak üzere emperyalizme karşı attığı savaş naraları tutarlı bir antiemperyalizmi ve ilkeli bir devrimci politikayı simgelememekte, tam tersine gittikçe daha fazla sağa kaymakta olan bu örgütün pekışen reel politikeler niteliğini ele veren verilere bir yenisini eklenmesi anlamına gelmektedir. Geçerken, PKK'nin KYB ile olan ilkesiz ve pragmatist ilişkilerinin onun, ABD başta olmak üzere emperyalist devletlerle uzlaşma yönelimiyle de yakından ilişkili olduğunu gösterdiğini belirtmeliyiz. PKK'yı sınırlı devrimci niteliklerinden arındırma ve emperyalizmin dümen suyuna sokma misyonunu emperyalizmin, "Bölgede ABD'siz devlet kurulmaz" diyen C. Talabani gibi sınılanmış bir uşağından başka kim üstlenebilirdi? [5] Talabani kliği, Irak'ın Körfez savaşında yenilmesinden sonra mart 1991'de ayaklanan Kürt halkının savaş yorgunu Irak ordusu karşısında utanç verici bir bozguna uğramasının önde gelen sorumluları arasında olmakla kalmamıştır. Bu klik, 30 Eylül 1992'de Türk ordusunun PKK'ye karşı Güney Kürdistan'da giriştiği büyük operasyona aktif olarak katılmış ve bu savaştan sonra Türk devletinin sınırlarının korunmasında KDP ile birlikte KYB'nin de görev almasını kabul etmiş, Dublin toplantısından önceki yaklaşık iki yıllık sürede

KDP ile KYB arasındaki çatışmalarda binlerce peşmerge ve sivilin yaşamların yitirmelerine ve yaralanmalarına yol açmıştır.

EK 1:

PKK Genel Başkanı A. Öcalan'ın 17 Mart 1993'de ilan ettiği tek yanlı ateşkes konusunda Berxwedan'ın 15 Mayıs 1993 tarihli 159. sayısında yayınlanan röportajından parça:

"Sorunuza vereceğimiz karşılık, Özal'ın ölümü, hiç şüphesiz son dönemlerde attığımız adımlarla durağanlığa yol açabilir. Özellikle bize gelen sinyallerde Özal ölmeden önce diyor ki: 'Bazı riskleri de göze alarak meselenin çözümüne ilişkin bazı adımları atacağım.' Ve gerçekten girişimleri başlatacakmış. Sorun hayli olgunlaşmıştı çözüme doğru –ki radikal bir çözüm olmasa bile– bazı reformlar içerse bile, bunun önemli bir adım olduğunu daha önce vurgulamıştık. Hemen yine bu konuda da şunları vurgulamakta yarar var: Bir günde bu noktaya gelinmedi. Gerek ulusal kurtuluş savaşımızın sağladığı gelişme, özellikle '92 yılında dayatılan imhaya karşı başarıyla çıkış yapması ve '93'e güçlü yönelme imkanlarını elde etmesi ve yine uluslararası alanda da mücadelemizi tasfiye etmesi için TC'ye verilen bir süre vardı. Bu süre içinde eğer bizi bitirselerdi meseleyi halledeceklerdi. Ancak görüldüğü gibi bizi imha edemedikleri gibi birçok önemli mevziyi de bize terketmek zorunda kaldılar. Verilen süre de bitti. Siyasi çözümün hemen hemen belli-başlı bütün ülkelerce dayatılması, artık bazı reformların gündeme gelmesini şart kılıyordu. Tam da bu noktada bizim ateşkesi başlatmamız, koşulları daha da elverişli kılıyordu. İşte bazı adımlar atılacaktı. Bunun yerine soruna siyasal çözümler getirmek gerektiğini vurgulamıştı. Bu, devlet bürokrasisi ve devlet yapısı içinde epey rahatsızlıklara da yol açmıştı. Özal'ın bu yaklaşımları, gelişmelerin hızlandırılması açısından olumlu bir adımdı. Sanıyorum

özellikle Demirel başta olmak üzere, bazı çevreler buna tepkide bulundular ve dolaşısıyla biraz daha da sağı temsil etme gibi bir durumu esas aldılar. Hiç şüphesiz gelinen nokta kişisel bir geliş değildir. Mücadelemizin ve uluslararası koşulların bir bütün olarak Türkiye devletini getirdiği bir noktadır. Özal, sadece bunu biraz daha atak –ki biraz politika yapma tarzının da bir sonucu olarak– ve hızlı bir biçimde bu işe kendini hazırlamıştı. Ki yaşamının son döneminin temel uğraşı olarak da değerlendirilmişti. Özal'ın ölümüyle bu yaklaşımların biraz zayıfladığını belirtmek mümkün. Fakat gelinen nokta, bir bütün olarak uluslararası koşulların, mücadelemizin ve Türkiye'nin de artık giderek kaçınılmaz bulunduğu bir noktadır."

EK 2:

ERNK Türkiye Örgütü'nün Ortadoğu'da bir savaş olasılığına karşı dağıttığı bildiriden:

"Hazırlığı yapılmakta olan savaş tamamen bir petrol-dolar savaşıdır.

"Cephenin bir tarafında ABD'si, Fransa'sı, İngiltere'si, Almanya'sı ile bizzat emperyalizm tarafından, kimyasal silahlar başta olmak üzere her türlü silah verilerek, korkunç derecede militarize edilen ve tamamen patlamaya hazır bir barut fıçısı haline getirilen faşist Saddam rejimi yer alırken, diğer tarafında ise cümbür cemaat bütün emperyalist devletler, onların sadık uşakları, Özal'ı, Hüsnü Mübarek'i, Kral Faysal'ı ve petrol şeyhleriyle bütün dünya ve bölge gericiliği yer almaktadır.

"Faşist Saddam rejimi, Kürt halkı üzerinde yıllardır en dehşetengiz örneğini, Halepçe'de kimyasal silahlarla gerçekleştirilen 5 binden fazla –çocuk-kadın-ihtiyar-Kürt insanının jenosidinde yaşadığımız korkunç bir imha politikası uygularken; kendi halkı üzerinde de aynı şekilde koyu bir baskı rejimi kurmuş bulunmaktadır. Kuveyt'i işgal ve ilhakı ise, yayılmacı bir siyaset izleyip

Körfez'de bir Arap petrol imparatorluğu kurmayı heveslediğine delalet ediyor. Bu nitelikleriyle, Saddam faşizmi Ortadoğu'da petrol üzerinde emperyalizmle çatışmaya girmesi ise, onun antiemperyalist karakterinden değil, pastadan daha büyük pay koparmak isteyen uşak olmasından ileri gelmektedir. Saddam'ı antiemperyalistlikle şereflendirmek olsa olsa küçükburjuva kafa karışıklığını yaşayan Ortadoğu'dan bihaber, ahmak kafalı bazı 'aydınlara' özgü olabilir.

"Ama öte taraftan Saddam rejimini bu kadar azdırıp, onu Ortadoğu halklarının, en çok da Kürt halkının başına musallat eden, başını ABD'nin çektiği emperyalizmin ve bölgedeki kuklalarının da oluşturduğu blok Ortadoğu halklarının baş, hem de can düşmanıdır. Zira Ortadoğu halklarının bölüp parçalayan, Arapları da ayrı ayrı devletlere ayıran, Kürdistan'ı kemalistlerle aralarında paylaşıp dörde bölen, İsrail'i kurdurup Filistin halkını yeriden yurdundan eden, yani Ortadoğu'ya nifak ve düşmanlık tohumları eken yine bu güçler, aynı emperyalistlerdir. Ortadoğu'nun sürekli bir kanayan yara olmasının esas sorumlusu emperyalizmdir. Onun böl-yönet politikasıdır. Bu tarihi sorumluluğun yanısıra bölge üzerinde tam bir talan ve sömürgecilik çarkı kurarak, sürekli faşist ve monarşist rejimleri iktidarda tuttuğu için de, ayrıca halklarımızın yoksulluk ve sefaletinden birinci derecede sorumludur...

...

"Ama, halkımızı şu veya bu gerici gücün kuyruğuna çözümünü, Washington, Bonn, Paris ve Londra gibi emperyalist metropollerde, kapalı kapılar arkasında, yapılan toplantılarda arayan bedbahtlar elbette çıkabilir/çıkacaktır. Ama bütün bunlar boşunadır. Bunlar kendi sonlarını hızlandırmaktadırlar. Çünkü halkımız, bu tür ihanetleri yerle bir edecek bilinç ve kararlılıktadır.

"Bütün Kürdistan'lı emekçileri, emperyalist ve gerici savaşa karşı çıkmaya, ARGK saflarında ulusal kurtuluş savaşını yükseltmeye

çağırıyoruz! Türkiye halkı ve devrimci güçleri de, çıkması muhtemel bu savaşta faşizmin ırkçı-şoven karakterli demagojisine kanmadan, o bayatlamış 'anavatan savunması' aldatmacasına kanma dan barış sesini yükseltmeli ve savaşın patlak vermesi halinde ise bu haksız ve gerici savaşı devrimci savaşa dönüştürmelidir. Yani faşizmi arkadan vurmalıdır. Çünkü Türk halkının baş düşmanı kendi burjuva sınıfıdır. Ve Türk halkının öz çıkarları ne Körfez'de, ne Musul'da ne de Kerkük'tedir. Hayır, aksine onun temel çıkarı faşist diktatörlüğün yıkılıp demokratik halk iktidarının kurulmasıdır.

"Bütün Türkiyeli devrimcileri ve emekçileri emperyalist savaşı boykota, devrimci savaşı ise yükseltmeye çağırıyoruz! Sadece Kürdistanlı değil, Türkiye de faşizme mezar olmalıdır!" (Berxwedan, 30 Eylül 1990, s. 110)

EK 3:

PKK Genel Başkanı A. Öcalan'ın Oslo'da toplanan Kürt Konferansı'na gönderdiği mesaj dan:

"Türk faşizminin, Kürt halkının en doğal ve temel haklarını ayaklar altına aldığı, yıkım ve imha politikası temelinde 3 bin köyü haritadan sildiği, fail-i meçhul cinayetlerini devam ettirdiği onbinlerce Kürdün zindanlara atıldığı böylesi bir dönemde; insanlığın ortak sorunu haline gelen Kürt sorununa gösterdiğiniz ilgiye büyükdeğer biçiyor, bu yöndeki çabalarınızı saygıyla selamlıyorum.

...

"PKK olarak yaptığımız, sadece bize dayatılan bu soykırımın ortadan kaldırılması, mümkünse Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilinde kültürel varlığımızı geliştirme; demokratik, siyasi haklarımızı elde etme ve bunları özgürce kullanma hakkıdır. Tüm çağdaş halklar için, vazgeçilmez haklardan olan insani, demokratik, barışçıl siyasi tem-

sil hakkımızın kabul edilmesidir.

...

"Halkımızın büyük fedakarlıklar ve büyük acılarla elde etmeye çalıştığı; çağdaş ülkelerde geçerli olan temel insan hak ve özgürlükleri, demokrasi ve siyasi ölçüleri, hiçbir şiddet uygulamasına başvurmadan kabul etmeye hazır olduğumuzu, bunun güvencesi verilirse; mevcut şiddet ortamını bir günde dahi sona erdirebileceğimizi saygı değer konferansınızın huzurunda taahhüt ediyorum.

"Demokratik, barışçıl ve siyasi bir çözümü koşulsuz kabul ettiğimizi; yok etme temelinde üzerimize gelmediği takdirde herhangi bir saldırı eyleminde bulunmayacağımızı da ayrıca belirtmek isterim. Yine ülkemiz dışında, çeşitli Avrupa ülkelerinde meydana gelen her türlü terör eylemine karşı olduğumuzu, bunun için elimizden gelen her türlü çabayı göstereceğimizi ve bu anlamda yasalara saygılı olacağımızı bilmenizi isterim."(Özgür Politika, 25 Eylül 1995)

DİPNOTLAR:

[1] Genelkurmay Başkanlığı'nın 1 Temmuz 1995'de basına verdiği brifingde dağıtılan raporda şunlar söyleniyordu:

"1991 yılına 'yeniden yapılanma ve inşa' hedeflerini belirleyerek giren örgüt, 1991 baharından itibaren bazı bölgelerde silahlı propaganda döneminden orta yoğunlukta terör dönemine fiilen geçiş yapmıştır. 1991 yılında katılımların hedeflenenden çok daha fazla olması sonucu örgüt, müteakip yıllar içinde amaçladığı hedeflerini 1992 yılı 'Nevruz'unda elde edecek şekilde öne almış ve yaygın kitlesel eylemlerle 'stratejik savunma safhasında' 'stratejik denge' safhasına yaklaşarak, ülkemizin birlik ve bütünlüğünü tehdit eder hale gelmiştir." PKK'nin Güney Kürdistan'daki konumuna da değinen rapor,

"Örgüt, bölgede üçüncü bir güç konumuna

gelmiştir" dedikten sonra şöyle devam diyordu:

"Özellikle 1994 yılında bölgedeki yasal partileri çalışamaz, eğitim ve öğretim kurumları ile kamu kuruluşlarını işlemez hale getirdi. Türkiye'den Kuzey Irak'a büyük göç olayı yaratarak BM'yi devreye sokmak suretiyle olaya mülteci görünümü kazandırdı. Koruculuk sistemini tasfiye etmeyi önemli derecede başardı. Tunceli bölgesini eylem yoğunluğu açısından Şırnak bölgesi seviyesine getirmeyi, Türk ekonomisine ve sosyal hayatına yönelik zarar veren eylemlerde kısmi başarılar sağladı."(Yeni Politika, 17 Ağustos 1995)

[2] Milliyet gazetesinin dış politika yazarı Yasemin Çongar bir kezinde Washington'dan gönderdiği bir haber yorumunda şunları söylüyordu:

"ABD Temsilciler Meclisi, Türkiye'ye 1996'da verilecek Ekonomik Destek Fonu (ESF) kredisini 25 milyon dolarlık yeni bir kesintiyle 21 milyon dolara indirirken 'müttefik bir ülkeden çok, düşman bir ülkenin parlamenterlerinden beklenecek bir üslupta Türk hükümetini ve ordusunu eleştiren konuşmalara sahne oldu.

...

"Konuşmalar sırasında üslup kimi zaman öyle sertleşiyor ki, Türkiye'yi savunan 6 temsilci arasında yer alan Greg Laughlin 'Ben Türk olsaydım, kendi hükümetimden, parlamentosu bu geceki gibi konuşmalar yapan ülkeyle dostluğunu bitirmesini talep ederdim' dedi."(Milliyet, 30 Haziran 1995)

[3] Aydın Zafer, "Güney'de Yeni Devrimci Süreç" başlıklı makalesinde şöyle diyordu:

"Güney'deki Çekiç Güç etrafındaki kuvvetler Kuzey'i kontrol etmek istiyor. Güney modeli Kuzey Kürdistan'a taşınılmak isteniyor. Onlar, Özgürlük Hareketi'nden daha fazla Kuzey'e müdahale etmek istiyorlar,

hem de halka hiçbir şey vermeden. Bu sözümona önderlikler Ankara'da MIT elemanlarıyla, özel savaş subaylarıyla masabaşına oturarak, yine Dublin gibi yerlerde ABD öncülüğünde Kürt zirvelerini yaparak Kuzey Kürdistan'ı devrimden alıkoymanın, PKK'yi dıştalamanın planlarını yapıyorlar.”(Yeni Politika, 18 Ağustos 1995)

[4] A. Öcalan, “PKK 5. Kongre Tartışma Klavuzu” adlı kitapta,

“Cem Boyner'in üslubuna bakıyorum, mü-kemmel. Bizden etkilenmesine bakıyorum, böyle büyük bir saygı söz konusu. Adamlar terbiye görmüşler; her sözcüğü her adımı oldukça hem ihtiyatlı, hem düşünceli ve hem de saygılı. Türk Soluna bakıyorum, hepsi saldırgan, hepsi çata-pata takımından. Neden? Çünkü sermaye üretimde olan bir sınıftır. Yaptığı işi bilir” diyordu. Evet, sermayenin yaptığı işi iyi, hem de çok iyi bildiği bir gerçektir. Ama, günlük politika ya da politik esneklik adı altında oportünist ve pragmatist bir yol izleyen küçük-burjuva ya da ulusal burjuva önderliklerin yaptıklarını iyi bilip bilmedikleri, en iyimser bir anlatımla tartışmaya açıktır. A. Öcalan'ın yere göğe sığdıramadığı Cem Boyner, 29 Temmuz 1995'te Çırağan Otelinde düzenlenen bir yemekte yaptığı konuşmada, 'Türkiye'nin bir toplumsal devrim' "tehlikesi"yle karşı karşıya bulunduğunu belirttikten sonra sözlerini şöyle sürdürüyordu:

“YDH, değişimin büyük sosyal patlamaya yol açmadan gerçekleşmesi için yola çıktı.” (Evrensel, 30 Temmuz 1995) Yeni Demokrasi Hareketi'nin liderinin Güney Kürdistan'da ARGK gerillalarıyla KDP güçleri arasındaki son çatışmalarla ilgili olarak da:

“Ben Türkiye hükümetinin açıkça tavır koymasını beklerdim. Kuzey Irak'ın kaderi Türkiye'siz bağlanamaz ve bağlanamayacaktır. O bölgenin terörden arınması için Türkiye'nin PKK'ye karşı olan ülkelerle birlikte hareket etmesi gerekir. Türkiye Barzaniyi yalnız bırakmamalıdır.” (Özgür Politika 7 Eylül 1995) demesi, birilerinin fena halde

yanıldıklarını ve dostlarıyla düşmanlarının fena halde birbirine karıştıklarını gösteriyor.

[5] A. Öcalan, 17 Mart 1993'de Bar Elias'da yaptığı basın toplantısında PKK'nin tek yanlı ateşkes önerisini açıkladı. Öcalan KYB lideri C. Talabani'yle birlikte düzenlediği ve konuşması sırasında emperyalizmin bu sınınmış uşağından sıcak bir üslupla 'Mam Celal' (Celal Amca) diye söz ettiği, basın toplantısını;

“Çok önemli bir dönemi yaşarken Mam Celal'in de değerli tavsiyelerini gözönüne getirerek böyle bir basın toplantısı düzenlemeyi, duyduğumuz sorumluluk gereği uygun bulduk” diyerek açtıktan sonra sözlerini şöyle sürdürüyordu:

“İlişkilerin yeniden düzenlenmesinin daha özgür ve eşit temelde olabileceğine inancımız derindir. Buna da biz çok hazırız, ama Türkiye'nin ise mevcut anayasal-yasal düzeni kapalıdır. Eğer bir reformlar döneminden bahsedilecekse, işte bu ilişkileri düzenlemenin tam zamanıdır diyoruz. Yaklaşımlar bu temelde olmalıdır. Anayasal düzenlemeden bahsediliyor. Biz, bu düzenlemede Kürtlerin de yer almasının önemini vurguluyoruz.” A. Öcalan daha sonra şunları belirtiyor:

“Güney ile ilişkilere gelince: 14 yıl boyunca biz bu ilişkilere Mam Celal'le başladık. Bugün gördüğünüz gibi tekrar ileri bir düzeyde görüşmelerimiz oldu. Birbirimize oldukça muhtaç olduğumuza inanıyoruz. Her şeyden önce Mam Celal'in kendisi bu ilişkilere büyük özen göstermiştir. Biz buna gereken karşılığı vermişiz. İnanıyorum ki, bundan sonra bir daha yıkılmamacasına bu ilişkiler kardeşçe sürer. Kuzey Kürdistan halkı da, Güney halkıyla bundan sonra daha kalıcı ilişkiler geliştirecek, özellikle onun imhasına yönelik tehditlere, baskılara karşı duracak ve onu korumaya gücü yetecektir. Yani Güney halkı tecrit edilmişti, yalnızdı, ama şimdi öyle değildir. Sonuna kadar onun varlığını korumaya ve özgür-

leştirmeye ilişkin elimizden geleni yapacağız. Bunun için belirttiğim gibi benden daha fazla Mam Celal çalışmıştır.” Daha aşağı da ise Öcalan şöyle diyordu:

“Uluslararası kamuoyu açısından ise şunu söyleyebilirim: TC'ye baskılar artacaktır. Benim de edindiğim izlenim, Türkiye hükümetine, bir zaman tanıma durumu vardır. Bu sürenin -tabii kesin bilmiyorum ama dediğim izlenimlere göre- sona erdiği biçimindedir. Ciddi olarak TC'yi siyasi çözüme zorlama vardır. Başta ABD olmak üzere, Avrupa'nın da TC'yi siyasi çözüme zorladıkları kanısındayım ve anormal gelişmenin bununla bağlantısı olabilir diye düşünüyorum. Ve sanıyorum bu gelişme yoğunlaşacaktır. Benim Mam Celal'den de edindiğim izlenim budur; bunun yoğun bir biçimde

gelişeceği'dir. 'Bunu batı dayatıyor' diye değil de, Türkiye'nin kendi içinde siyasi çözüme açık olması gerekiyor. Açık olmazsa, epey daraltılacaktır. Diplomatik sahada aleyhimizdeki süreç tersine çevrilecektir. Bunun da önemli bir sıkışmaya yol açacağı beklenmelidir. Bu konuda kesin veriler olmamakla birlikte, bence bu yönlü bir gelişme söz konusudur.” (Serxwebun, Mart 1993, sayı:135)

Ardından Öcalan, kendisine, Talabani'nin bir arabuluculuk rolü olup olmayacağını soran bir gazeteciye şöyle yanıt veriyordu:

“İster HEP, ister Mam Celal bu konuda bazı süreçleri başlatmışlardır veya bazı süreçleri halen yaşıyorlar.”(Serxwebun, Mart 1993, sayı:135)

CEZAYİR SAVAŞINDA YAŞANANLAR VE CUMHURİYETTE BOZULMANIN KISA TARİHÇESİ

Patrick Kessel "Cezayir Savaşında Yaşananlar ve Cumhuriyette Bozulmanın Kısa Tarihçesi" adlı yazısı ile dökümanlara dayalı olarak sömürgeci-emperyalist Fransa'nın "hür dünya" adına yaptıklarının güzel bir resmini çizmiştir.

Bu yazı, 1960 yılında yayınlanmak üzere, FKP denetimindeki, bir yayınevine anlaşılmayla verilir. Ancak çok geçmeden, yazı yayınlanmaz. Çünkü anlaşmayı yapan yayınevi müdürü görevinden alınır, mahkemeye verilir. Eski yayınevi müdürünü ihbar eden, yeni gelen yayınevi müdürü olur. Bu da FKP'nin sömürgeler ve ulusal sorunda sahip olduğu sosyal şoven politikalarının bir sonucudur.

Bugün Kürdistan'da yürütülen kirli sömürgeci savaşın, bir benzeri de 1954-1961 yıllarında Cezayir'de yürütüldü. Ulusal kurtuluş mücadelesi veren güçlere karşı, yürütülen savaşın birbirine olan benzerlikleri dikkat çekici. Bugün hala kendisini "hür dünyanın temsilcisi" olarak gören emperyalist Fransa ve benzer ülkelerin gerçek yüzünü gösteriyor Cezayir pratiği. Yine bu pratik bize emperyalist güçler hakkında hayal beslemenin açık yanlışlığını kanıtıyor. Cezayir emekçi halkı, genel insanlık tarihi içinde küçük ve kısa bir kesit olan yedi yılda, bir milyon insanını kaybettiği savaşla (her on Cezayirliden biri ölmüştür) bağımsızlığını elde etmesiyle tarihe ayrı bir

zenginlik katmıştır. Bağımsızlık "bağışlanmamış", zorla alınmıştır. Bu kısa kesit, insan hakları ve emperyalizm olgusuna nasıl yaklaşılabileceği gerektiğinin de verilerini sunuyor.

Patrick Kesel'in 26 sayfalık broşüründen kısa bazı alıntılar yaparak bugün yaşadığımız savaş ortamıyla Cezayir'in benzerliklerini göstermeyi, enternasyonal proletaryanın ve emekçi halklarının kurtuluşunun ancak mücadeleden geçtiği gerçeğini bir kez daha vurgulamayı uygun bulduk.

31 Ekim-1 Kasım 1954 gecesi, Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi (FLN) güçleri, aynı anda, Fransızlara ait askeri ve sivil 50'den fazla noktaya yönelik askeri eylemler gerçekleştirdi. Bu eylemler serisi, Cezayir ulusal kurtuluş savaşının başlangıcı olarak anılır.

Dönemin, Fransız generallerinden Cherrier, "Biz olayı geleneksel olarak karşılaştığımız bir aşiretin başkaldırısı zannettik, bu nedenle, eylemi gerçekleştirenleri saptar ve askeri önlemleri artırırsak, işin sonunun geleceğini düşünüyorduk" diyordu.

İlk harekete geçen yine basın oldu. Basın, isyancılara karşı güvenlik önlemlerinin artırılması, örnek teşkil edecek cezalandırmaların yapılmasını savunuyordu. Fransız

devleti, hemen yasal olan MTLD (Demokratik Özgürlüklerin Zaferi Hareketi)'nin kapatılması kararını aldı. Polis hemen harekete geçerek, 200'ün üzerinde kişiyi, politik görüşlerinden dolayı tutukladı.

Emperyalist-şoven propaganda ayyuka çıkarılıp, isyancıların derhal ezilmesi istenerek, "Cezayir Fransa'dır... Görüşmenin tek biçimi var, o da savaştır" politikası, Fransız emperyalizmin temel yaklaşımı haline getirildi. Dönemin İçişleri Bakanı François Mitterand(1):

"Fransa cumhuriyeti ne demektir?" diye sorduktan sonra, anayasalarında belirlenen sınırlar içinde, "Cezayir, Fransa'nın merkezinde bulunan bir eyaletten farksız olarak, Cezayir Fransa'dır" şeklinde bir deklarasyonu olayların daha başlangıcında ilan etme ihtiyacı duymuştur.

Cezayir için "Burası Fransa'dır" dedikleri topraklara ve bu topraklarda yaşayanlara yönelik hava saldırıları 12 kasımda başlatılınca, "Fransa toprakları" böylece saldırıdan nasibini almakta gecikmedi.

Ulusal kurtuluş savaşının ilk başladığı bölge olan Aures, hükümet tarafından "güvenlik bölgesi" ilan edildi. 20 kasımda köylerin üzerine 50.000 bildiri atılarak, bölgenin insansızlaştırılması talep edilmekteydi. 200.000 insanın yaşadığı bu bölgede, 1600 kişi bu çağrıya uydu. Elbette geriye kalanlar için gerekçeler hazırlanmıştı. Bölgenin bombalanması halinde, ölenler suçluydu(!). Çünkü, "memleketlerini terk etmeleri için önceden haberdar edilmişlerdi."

Çok geçmeden, katliamlar ve sorgulamalar öyle ileri boyutlara ulaştı ki, burjuva liberal bir çok kişi bile, bu durumda devleti sorumlu gösterme durumunda oldu.

29 kasımda, askeri bir operasyon sırasında, Fransız bir komutanın ölümü üzerine, dönemin başbakanı Mendes France ve İçişleri Bakanı F. Mitterand, hükümetin bir "reform" (doğrusu değişiklik -b.n.) yapmasını ve bu değişiklik önergesine göre, 1947'de

çıkarılan bir yasa çerçevesinde, Cezayir'e tanınan statü(vilayet olarak kabulü)'nün temel alınması öneriliyordu. Bu statü, Cezayir'in asimile edilmesini esas hedef gösteriyordu.

Dönemin önde gelen emperyalist-burjuva politikacılarından Michel Débre (Şimdiki İçişleri Bakanı'nın babası -b.n.) "Fransa'nın nefsi müdafa hakkını kullandığını, Cezayir'in Fransa'nın olmaya devam edeceğini" ve "Fransa'nın 'hür dünya' adına orada bekçilik yaptığını, 'hür dünya'nın çıkarları için bu savaşı sürdürdüklerini" açıklayarak, "hür dünya" olarak tanımlanan kapitalist emperyalist kampın desteğini istiyordu.

Çok yönlü saldırıların yanısıra; egemen sınıflar geçmiş sömürgeci savaşlardaki deneyimlerinin de etkisiyle, "sorunun salt askeri bir çözümle ele alınmasının, ayrılıkçıları güçlendireceği"ni söyleyen kanatla, daha sert askeri önlemlerin alınmasını isteyen kanat arasında söz düellosu eksik olmuyordu. Bu tartışmalar sadece sömürgeci politikaların uygulanma biçimlerine ilişkindir.

Bu dönemin İçişleri Bakanı F. Mitterand, hükümete yöneltilen eleştirileri şöyle yanıtlamaktadır:

"Kesinlikle sınırları terketmek yok, kesinlikle hudutlarımızın bir parası olan Aures bölgesini silahlı çeteye terketmek yok, fakat 6 hanedanın topraklarına denk düşen bir bölgeye girmek için, herhangi bir yolun olmaması, 1600-2600 metre yükseklikte olması sonucu, denetim altına alamayıpımız bizim hatamız değildir. O halde, şayet buraya gireceksek, askeri bir hareketin yapılmasına karar vermemiz gerekecek ki; bu da yüzlerce gencin hayatı demektir." (Bu bölge yüzlerce insan değil, binlerce insanın hayatına mal oldu -b.n.)

"Ben öncelikle olası gelişmelere karşı, geçitsiz ve girişi zor olan bu bölgede rizikoyu kabul ederek, bölgede yaşayan 120.000 değil, birkaç bin kişiyi önceden uyarmak

kaydıyla, askeri hava saldırıları sonucu ancak ilerleyebileceğimizi öneriyorum.

Bu insanların zarar görmemeleri için bölgeden ayrılmalarını istiyoruz. Kalanlar tehlikeyi kabul ediyorlar demektir ki, ben niye onların sorumluluklarını üstleneyim. Benim sorumluluğum, cumhuriyet adına tüm Fransız vatandaşların çıkarlarını korumaktır."

Bu güvenlik bölgelerinin yaratılması, değil birkaç bin, onbinlerce insanın ölmesi, 2 milyon insanın yurdundan edilmesiyle sonuçlandı.

L'aurore günlük gazetesi 24 Kasım 1954 tarihli yayınında, "Isanul'da maden ocağı yakınlarında bulunan bir sığınak birkaç kişinin yakalanması için ateşe verildi. Mechra d'Akrich'ten geriye dumanları yükselen bir yanık şehir kaldı. Tizi Riferahu'da bulunan ambarlarda 20 tonluk yiyeceğe el konuldu. Aynı şey, Mechra De Terga'da yaşandı. Bu yiyeceklere, kışı bölgede geçirecek olan özel askeri birliklere erzak olması için el konulmuştur. Aydınlanması gereken, işkence, baskının birçok biçimini ve mahkumlara yönelik uygulamaları eklemesek..." yorumu yapıyordu.

Özelde Aures, genelde Cezayir'de bir savaş rejimi kurdurulup, bölgede idare askerlerin eline verilirken, Fransa'da yaşayan MTLD (Demokratik Özgürlüklerin Zaferi Hareketi)'nin yönetici veya eskiden yöneticilik yapmış kişilere karşı, 22 Aralık 1954'te bir tutuklama dalgası geliştirildi.

İşkenceye karşı gelişen tepki sonucu, 8 Ocak 1955 tarihli Ekspres gazetesinde şunları okuyoruz:

"Cezayir'de polislin metodu uzun yıllara dayalı olarak; belirli merkezlerde uygulanmaktadır. Cezayirlilerce, çok iyi bilinen Pasage á tabac(2) olarak adlandırılan merkezin uygulamaları gelenekselleşerek Fransa'ya da taşınmıştır."

İşkence ve katliamların günlük bir hal kazanmasıyla birlikte, göstermelik mahkeme-

ler, görüntüyü kurtarmaya yönelikti. Bu olgu öyle ileri boyutlara ulaştı ki, Cezayir'de bulunan bir papaz şunları yazmak zorunda kalıyordu.

"3 Aralık 1954 günü, öğleden sonra, Borj de Gambetta mahkeme salonundaki askerler (komutanlar -b.n.) jandarmaları çağırarak, herkesin gözleri önünde bir gösteri örneği sergileyerek, iki Arap'ı dövdükten sonra tutukladılar." (Tanıkların Hatırladıkları, s. 14-15)

2,3,4 Şubat 1955 tarihlerinde Cezayirli milletvekillerinden Mohammed Salah Bendjeloul şunları söylemektedir:

"... Polis tarafından satın alınan, ajan ve ispiyoncularca verilen bilgiler üzerine, ordu, izinsiz olarak evlere ve insanların içinde yaşadıkları küçük kulübelere girmekte, suçsuz insanları tutuklamakta, kadınlara tecavüz etmekte, evlerin içini darmadağın edip yıkıp dökerek, eşyaların üzerine petrol, yağ vb. maddeler dökerek kullanılmaz halde bırakılmakta, mobilya, elbise ve yataklar yakılmaktadır. Tüm bunlardan sonra, zafer edasıyla dönüldüğünde, tutuklanarlara verilecek ceza ise işin cabası.

Cezaevinde, kamçılama, tekme tokat fasilları, çimdikleme, ağızdan hortum sarkıtarak mideye su doldurma, ıslatma, elektrik akımı verme, makada şişe geçirme, çivili tahtaların üzerine yatırma başlıca yöntemler olarak olağan hal almıştır.

16 yaşındaki bir çocuk, FLN militanı olan babası ve arkadaşlarına yemek verdiği için, işkenceden kurtulmamıştır.

Napalm bombası, uluslararası hukuka göre yasak olduğu halde, Cezayir'de defalarca kullanılmış, 1958 yılında, Fransa bunu aşikar olarak kullanmaktan çekinmemiştir." (Alain Manevy, Cezayir'de yirmi yıl, 1960, s. 58-80) Vietnam savaşı döneminde Fransız generali De Lattre de Tassigny Amerika'dan bu bombayı istemiş, sonuçta elde ederek kullanmışlardır.

Tüm bu yakma, yıkma ve öldürme eylemler-

rinden sonra, dönemin içişleri bakanı ikiyüzlü F. Mitterand, "Onları korumak için önlemler aldık" diyebiliyordu. Yine parlamentoda Cezayir'de işkencenin durmadığı gündeme gelirken, aynı içişleri bakanı, hayır bu "genel olgu değil, tekil vakalardır" diyebiliyordu.

Cezayir asıllı bir milletvekili olan Mostefa Benbahmed;

"... Cezayir'de işkence her alanda uygulanmaktadır. Vali ile bir görüşme yaptım. Bu görüşme sonucu, buraya taşımış olduğum verileri sunduğumda aldığım cevap, <<delilleriniz var mı?>> oldu. San ki, bu söylenenleri ispatlamak için, işkencehanelerde bulunmam gerekiyormuş. (3)

Elbette işkence görenlerin iddiaları hep, işkence yapanlarca 'yalan'lanmıştır. Bir avukat olarak, gençliğimden bu yana gördüklerim ve tecrübelerim göstermektedir ki; işkence gören, haksızlığa uğrayanların ifadelerine dayanılarak, işkence ispatlanmamıştır."

1950'lerde Cezayir'de görev yapan işkenceci şeflerden, Marcel Edmond Nagelen:

"Bir genelge yayınlayarak, bireysel inisiyatif sergilemekten ziyade, amirlerinin emirlerine itaat etmelerini, buna uymadıkları takdirde mahkeme önüne çıkarılacaklarını" duyurmuştum. Bu işkenceci, bunları açıklarken, buna karşılık, aynı yılda, 80 kişinin işkence gördüklerine ilişkin yaptıkları başvurudan hiçbirinin işlev görmediğini, 29 Temmuz 1955'te Fonlupt-Esperaber'e açıklamak durumunda olur. Aynı milletvekili şunları söyler:

"Ancak hepinizin bildiği gibi, çok gizli olan bir şeyi açıklamadan, Cezayir'de, siyasi polis rejimi kurulmuştur. Polis içindeki bir kanatla, politikacıların bir kesimi arasında oluşan bir işbirliği kurulmuştur. Bu işbirliği, değer yargılarına karşı, özellikle de kamu güvenliği için tehlikeli boyutlara ulaşmıştır."

Dönemin Başbakanı Mendés France, "Ken-

dini bilmez birkaç kişinin cezalandırıldığını" açıklamasına rağmen, gerçekte hiçbir polis cezalandırılmadı. Tersine Cezayir'de Fransızları, "bir kaç silahlı terörist çete"ye karşı korumak için polisi demoralize etmemek gerektiği politikası egemendi. 23 Şubat 1955'te F. Mitterand bir kez daha: "Fransa, Provence ve Brotanya'dan ayrılmadığı gibi, Cezayir'den de ayrılmayacaktır. Fransa bir tercih koymuştur. Bu tercih entegrasyondur" diyordu.

125 yıllık sömürgeleşmeden bu yana, uygarlaştırma adına yapılanlarla, Cezayir, Fransa'nın bir vilayeti olarak kalmış. Bu vilayetlerinde(!) ne devrimci ne de ayrılıkçı görmek istiyor. Cezayir'in hep bir Fransız beldesi olarak kalması, bu "uygarlık yanlılarının tatlı rüyası" idi.

FLN (Ulusal Kurtuluş Cephesi) ve onun askeri kanadı ALN (Ulusal Kurtuluş Ordusu)'nin her geçen gün büyümesi sonucu, Fransız devleti adına Cezayir'e giden konseyin başkanı Edgar Faure 5 Nisan 1955'te şöyle diyordu:

"Çok küçük 300-400 kişilik silahlı bir katil şebekesinin terörle huzuru bozmasına hakkı yoktur. Müsamaha gösterilemez..."

Böylece yasadışı örgüte karşı mücadele etmede, "yasaları uygulamakta" zorlandıklarını ilan ederek, Cezayir'de sıkıyönetim uygulamasına geçtiler. Ulusal ayaklanmanın bastırılmasında kullanılan tüm yasadışı uygulamalar böylece yasallaştırılarak, tutuklamalar, evlere baskın düzenleme ve sokak infazları için tüm yasal gerekçeler hazır hale getirildi. Özelde sağcı ve faşist parti temsilcileri, "askeri önlemlerin yetersizliği"nden dem vurdular. Ancak baskı ve terör uygulamaları öyle ileri noktalara ulaşmıştı ki; Hristiyan dini lideri Albert Gau bile bu durum karşısında tavır bildirmek durumunda kalır. Albert Gau ile M. René Mayer arasında şu tartışma geçer:

Albert Gau: "Yapılan işkencelerin devletin yasal güvencesi altında gerçekleştiğini..."

susmamak veya suça ortak olmamak zama-
nıdır."

M. René Mayer: "Siz abartıyorsunuz."

A. Gau: "Elimde dosya var, açmaya hazır-
rım."

René Mayer: "Ben de kabul ediyorum ki,
birçok kazalar olabiliyor, ancak bunu sis-
tematik bir uygulama olarak sunuyorsu-
nuz."

Albert Gau: "Orada özel bir polis teşkilatı
var. Bu uygulamalar doğal günlük akış
içinde uygulanmaktadır. Uygulanan me-
todlar diktatörlükle idare edilen ülkeleri
andırıyor. Genel istihbarat polisi Cezayir'de
başlı başına bir mekanizma oturtarak, iş-
kence makinesine dönüşmüştür. İçişleri
bakanına soruyorum. Ne zaman, şaşılacak
düzeyde kazaların uygulanması emrini
verdiniz?

...

İşkence yapan polislerin eylemi, kendi baş-
larına işkence yapma arzularından doğmu-
yor. Kim izin veriyor? Cezayir'de bürokratik
idari aygıtın değiştirilmesi yönünde bir
reform öngörüyor musunuz?

... Şayet bunları onaylıyorsanız, hangi prensip
temelinde Gestapo uygulamalarına karşı
çıkacaksınız?"

Cezayir Ulusal Kurtuluş savaşını bastırmak
için, sözde toplama kamplarına karşıydılar.
Hitler faşizminin uygulamalarının Fransız
halkının belleğinde bıraktığı derin izlerin-
den dolayı, hükümet sözde "faşist uygula-
malara karşı olduğunu" ilan etmişti. Ancak
uygulamaları hiç de öyle olmadı. Fransız
emperyalizmi, önce bu uygulamalarına,
"zorunlu ikamet bölgeleri" yaratarak başla-
dı. Buna sıkıyönetim uygulamaları, toplu
gözetim vb. uygulamalarıyla, toplama
kamplarından tek farkı, tel örgülerin yerine
asker ve polislerden oluşan "güvenlik kor-
donu"nun oluşturulmasıydı.

Bu uygulamaların yanısıra, sivil milis örgüt-
lenmelerin Fransız devleti tarafından yara-

tilması gecikmedi. Fransız emperyalizminin
aktif temsilcilerinden René Mayer, Kons-
tantin il idare meclisinde, "Cezayir'deki
yönetime yardımcı olunmasını" ve bu
amaçla, "milis örgütlenmelerin" yaratılma-
sını öneriyordu. Konstantin'de 10.000 hek-
tarlık arazi sahibi olan Maurice Faure, "Te-
röristlere karşı silahlı grup"unu kurmuştu
bile (France-Observateur, 19 Mayıs 1995).
Cezayir'in başkentinde belediye başkanı
olan Jacques Chevalier; "tüm halkın işbirliği
içinde teröristlere karşı bütün eylemlere
katılması" çağrısında bulunuyordu. Bu doğ-
rultuda sadece "legal" mücadele yolunu
değil, her türlü mücadele yöntemleri kul-
lanmada çekinmemeye çağırıyordu.

Bakanlar arası oluşan koordinasyon komi-
tesi, Cezayir'e daha fazla asker ve donan-
ma gücü gönderilmesi emrini veriyordu
(26 Mayıs 1955). Savaş şartlaştıkça, toplama
kamplarına "karşı" söylenen sözler
yerine, Oran vilayetine bağlı Aflou'da gü-
venlik bölgesi adına yüzlerce metre geni-
liği üzerine kurulu toplama kampları oluştu.
Bu bölgelere avukatlar ve basın men-
supları alınmıyordu. Ayrıca Ain-Amara'da
en çok karanlık işlerin çevrildiği, gizli bir
kamp bulunmaktaydı.

Bu saldırı ve katliamcı uygulamalardan,
basın da payını aldı. Sadece Cezayir'de
değil, Fransa'da yayınlanan birçok gazete
ve dergiler yasaklanıyor, matbaada el ko-
nuyor savaşta kullanılan kirli yöntemlerin
deşifre edilmesi zorla engelleniyordu.

20 Haziran 1995'te ulusal kurtuluşçu güçle-
re karşı yoğun askeri harekatlara girişen
Fransa, birçok köyü yakarak dönüyordu
(France-Observateur, 30 Haziran 1955).

"Konstantin vilayetinde, evi yakılan bir
köylünün alevlerin ortasına atılması ve kül
olması engellenmemiştir." (5 Temmuz
1955, Parlamento'da Mostefa Benhah-
med'in konuşmasından)

Bir başka parlamenter, bayan Alice Sportis-
se:

"Dra el-Mizan ve D'ighll-Ismaula köylerinde askerler 14 evi yaktılar. Üç genci sorgusuz infazla kurşuna dizdiler. 6 kişiyi de rehin tuttular. Evet aynen öyle yaptılar. Bu operasyon sırasında kadın ve çocukların çığlık sesleri dört kilometreden duyuluyordu. Bu operasyonu yapanlar, Senegal'den gelen Leyjon'lardı. Dra-el-Mizan'daki komutan ve yöneticiler, bize yemin içerek, bu olaylar basına yansırsa ellerindeki rehinele ri kurşuna dizeceklerini açıklıyorlardı."

Saldırıları sadece, ulusal kurtuluşçu güçlere karşı değildi. Cezayir Komünist Partisi (CKP) de bundan nasibini almıştı. 8 Temmuz 1955'te CKP'ye karşı yapılan operasyonda, partinin genel sekreteri ve yayın organlarında çalışan yüzlerce insan tutuklandı. Henri Alleg, "Cezayir Cumhuriyeti" adlı gazetenin genel yayın yönetmeni olarak tutuklananlar arasındaydı.

Tüm bunlar yaşanırken, sivil-askeri milis örgütlenmeleri yaygınlaşıyordu. "Cezayir'deki Fransızlar Birliği", "Kuzey Afrika Fransızlar Birliği", "Afrika Bekçileri" türünde gerici ve faşist örgütlenmeler, komplo ve katliamlarıyla ordu-polise "yardımcı" oluyorlardı.

Artık Fransız emperyalizmi gözü dönmüşçesine, sistemli ve organizeli saldırılarıyla, işkence, baskı, katliam, sokak infazlarının vardığı boyut, bazı parlamenterler, Pierre Cheygné, Alice Sportisse, Mostefa Benbamed tarafından bu işin, "tekil vakalar olmadığı" açıklamalarını sık sık yapmaya zorlamıştı. Bu parlamenterlerden, M. Benbamed, 2-10 Temmuz 1955 tarihleri arasında gerçekleştirilen operasyonlarda yaşananları şöyle açıklıyor:

"Kimlik kontrolünü yapmak için, coplama, dipçikleme gerekli mi? Mağaza ve dükkanların raflarının aşağı indirilmesi gerekiyor mu? Dükkanlarına kilit vurarak, esnafın sürgün edilmesi gerekiyor mu? Banyoda olanları çıplak veya yarı çıplak götürmek, hangi insani onura saygı adına yapılıyor? Dini ibadet merkezlerine, yatak odala-

rına izinsiz girilmesi veya kapıların kırılarak girilmesi gerekiyor mu?...

...

Bir çok çiftlikte erkekler tutuklanırken, çocuk ve eşlerinin gözleri önünde falaka dayığı atılıyor. Kadınlar da askerlerin cinsel ihtiyaçlarına sunuluyor. Geriye her şey yağmalanarak, bir çok özel eşyaya da el konuyor.

Mechtas köyündeki bir çiftlikte, insanların kadınlara tecavüz edilmesine karşı koymasıyla tüm çiftlik ateşe verilmiş, aile reisi korkunç tarzda katledilmiştir."

Bunlara karşılık, devlet ve hükümet sözcüleri;

"Biz fellahlara (FLN güçlerine, Fransız emperyalistlerince takılan bir ad-b.n.) karşı savaşmak zorundayız. Hem de tüm gücümüzle. Onları öldürmek zorundayız. Onların cesetlerini, meydanlar da sergilemeliyiz" diyorlardı. (Cezayir Savaşı, Jules Roy, Paris 1960, Syf. 18-19)

20 Ağustos 1955'de hükümet, Cezayir'deki tüm Fransızların silahlandırılmasını istemekle kalmadı. Bizzat silahlandırdı. 28 ağustosta tüm Cezayir'de sıkıyönetim ilan edildi. Onlarca köy boşaltıldı. Bombalandı. 2 eylülde sivil silahlı güçler, okullarda FLN yanlılarına yönelik ilk silahlı saldırılarını gerçekleştirdiler. Artık, yasalar, adalet, mahkemeler...vb. şeyleri kimse takmıyordu.

Kasım 1955'te Harkis'lerden(4) oluşan ihanetçiler silahlandırıldılar. Bunlar hem bilgi topluyor, hem de Fransız asker ve polisi olay yerine gelene kadar müdahale edebiliyorlardı. Ayrıca, "anti-terör timleri" güvenlikli bulmadıkları yerleşim birimlerinde konumlandırıldılar.

Fransa'da 2 Aralık 1955'de oluşturulan, Edgar Faure'nin başını çektiği hükümet, yeni önlemlere başvurdu. 1954'te Cezayir'de 160.000 asker bulunurken, 60.000 asker daha gönderildi. Fransa'da seçimlere gidilirken, Cezayir'de "güvenlik" gerekçe-

siyle seçimlerin olmayacağını ilan ettiler. (Expresse, 5 Aralık 1955)

DİPNOTLAR:

1) F. Mitterand, 1981'de Fransa Cumhurbaşkanı seçilmiş, 14 yıl boyunca cumhurbaşkanlığı yapmıştır. F. Mitterand, "sosyalist" etiketini taşımış olmasına karşın, Cezayir savaşında, ilk dönemleri işçileri bakanı iken, daha sonralar adalet bakanı olarak sömürgeci-katliamcı politikaların aktif uygulayıcılarından biri olmuştur. Burjuva medyasının geçtiğimiz aylarda ölen bu

burjuva politikacısını göklere çıkarması bu nedenle şaşırtıcı olmadı.

2) Savunmasız insanlara işkence yapılması anlamına gelen Fransızca bir deyim.

3) Bu milletvekili çok geçmeden, işkencehanelerden geçerek işkencenin canlı tanığı oldu.

4) Harkis'ler: Bugün Kürdistan'da uygulanan köy koruculuk sistemine benzer tarzda, ihanetçi Araplardan oluşan sivil silahlı güce verilen addır.